

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KLASİK BATI MÜZİĞİ DAĞARI VE
KÜLTÜRÜNE YÖNELİK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

A. Temmuz EKİNCİ

Malatya-2019

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KLASİK BATI MÜZİĞİ DAĞARI VE
KÜLTÜRÜNE YÖNELİK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

A. Temmuz EKİNCİ

Danışman: Doç. Dr. Engin GÜRPINAR

Malatya-2019

T.C.
İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Abdurrahman Temmuz EKİNCİ tarafından hazırlanan **Müzik Öğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziği Dağarı ve Kültürüne Yönelik Yeterliliklerinin İncelenmesi** başlıklı bu çalışma, 27.09.2019 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Barış TOPTAŞ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi K. Dilek TANKIZ

Üye (Tez Danışmanı): Doç. Dr. Engin GÜRPINAR

O N A Y

...../...../2019

Doç. Dr. Niyazi ÖZER
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Engin GÜRPINAR danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **Müzik Öğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziği Dağarı ve Kültürüne Yönelik Yeterliliklerinin İncelenmesi** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

A. Temmuz EKİNCİ

ÖNSÖZ

Türkiye’de üniversitelerin GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında eğitim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının mesleki eğitiminin temelinde Batı Klasik Müziği önemli bir yer almaktadır. Özellikle Piyano eğitimi, Çoksesli Koro Eğitimi, Batı Müziği Tarihi, Armoni ve Eşlikleme gibi derslerde yeterlilik kazanmaları açısından adayların Batı Müziği Kültürüne ve Dağarına hakim olmaları önem taşımaktadır. Bu durumdan yola çıkarak “Müzik Öğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziği Dağarı ve Kültürüne Yönelik Yeterliliklerinin İncelenmesi” konulu çalışma yapılmaya karar verilmiştir.

Yapılan araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, problem cümlesi, alt problemleri, sayıltıları ve sınırlılıkları; ikinci bölümde araştırma ile ilgili kuramsal bilgiler ve araştırmalar; üçüncü bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma evreni, verileri toplama teknikleri ve verilerin analizi; dördüncü bölümde araştırmanın bulgular ve yorumları; beşinci bölümde ise ulaşılan sonuçlar ve bu doğrultuda yapılan öneriler yer almaktadır.

Yükse Lisans Eğitimimin ders ve tez aşamasında beni yönlendiren, mesleki yeterliliğimi geliştirmemi destekleyen, karşılaşılan zorluklara karşı anlayış gösteren tez danışmanım Doç. Dr. Engin GÜRPINAR’a,

Araştırmanın istatistiksel veri ve bulguları hakkında desteğini esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Onur ZAHAL’a,

Beni yetiştiren ve bugünlere getiren annem Doç.Dr.Hatice Sezen’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Haziran 2019

A. Temmuz EKİNCİ

ÖZET

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KLASİK BATI MÜZİĞİ DAĞARI VE KÜLTÜRÜNE YÖNELİK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

EKİNCİ, A. Temmuz

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. GÜRPINAR, Engin
Haziran – 2019, Sayfa xix+112

Bu araştırmada; müzik öğretmeni adaylarının Klasik Batı Müziği eserleri ve kültürüne ilişkin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi ve varsa eksiklerinin saptanarak bu eksiklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğretmen yeterliliği öğrencinin ve genel olarak eğitimin yeterliliğini etkileyen bir kavramdır. Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının klasik batı müziği eserlerine ve kültürüne yönelik yeterlilik düzeyleri belirlenerek eksikliklerinin saptanmasıyla, ilgili öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerinin artırılması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın evrenini Türkiye’de Üniversitelerin GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında eğitim görmekte olan müzik öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde ise, Gazi Osman Paşa Üniversitesi GSEB Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD Müzik Eğitimi ABD, Balıkesir Üniversitesi Necati Bey Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi ABD, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi ABD, Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi ABD son sınıf öğrencileri (N= 143) yer almaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı uzman görüşleri alınarak hazırlanmış çoktan seçmeli anket formu ve Klasik Batı Müziği dağarı eserlerinden oluşan ses kaydı ve

kayıt dinleme formu kullanmıştır. Araştırmada kullanılan anket Müzik Teorisi ve İtme, Armoni ve Batı Klasik Müzik Tarihi sorularını içeren çoktan seçmeli bir form niteliğinde hazırlanmıştır. Araştırmada uygulanan ölçme araçlarından elde edilen veriler SPSS 24.paket programı kullanılmıştır. Betimsel analiz işlemleri için; frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilmiş, bulgular tablo ve grafikler ile görselleştirilmiştir.

Yapılan istatistiksel analize göre öğrencilerin temel müzik bilgileri, müzik kültürüne yönelik bilgilerinin ortalama düzeye yakın olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 47.57$). Klasik batı müziğini dağarında yer alan eser-bestecilere yönelik farkındalık düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 32.15$).

TMBKT Madde Puanlarının Dağılımlarına ilişkin elde edilen istatistiksel veriler sonucunda müzik öğretmeni adaylarının en başarılı oldukları maddelerdeki aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 3.94$) “Aralık Bilgisi” ($\bar{X} = 2.71$) “Verilen Majör tonun ilgili minör tonunu bulma”, ($\bar{X} = 2.93$) “Türk Beşleri” olduğu saptanmıştır. Adaylar tarafından verilen yanıtlara göre en düşük aritmetik ortalamaya sahip maddeler ise ($\bar{X} = .98$) “Dominant 7li”, ($\bar{X} = 1.35$)“ Nüans Terimleri”, ($\bar{X} = 1.60$) “ Akor Çevrimleri”, ($\bar{X} = .73$) “ Kontrpuanın tanımı” ve ($\bar{X} = .76$) “ Menuet formu” olduğu saptanmıştır.

Klasik Batı Müziği dağarına ilişkin eser-besteci eşleştirmelerine yönelik bütün sorularda, öğrencilerin başarı düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dönemler ve bu dönemlere ait bütün sorularda en çok başarı gösterilen eser-besteci eşleştirmelerinin sırasıyla;

- *L. v. Beethoven-Moonlight Sonata*(% 60)
- *A. Vivaldi-Four Seasons- Spring I* (%58)
- *F. Chopin-Nocturne in C # minör*(%57)
- *L. v. Beethoven- Symphony n. 5*(%46)

oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Örneklemin farkındalık ve tanıma düzeyinin en düşük olduğu eserlerin ise

- *F. Mendelssohn-ViolinConcerto in E minör (%3)*
- *C. Orff- Carmina Burana O Fortuna (%4)*
- *C. Debussy, Clair de Lune, Posthumous (%4)*
- *Dvorak-New World Symphony-4th Movement (%6)*

eşleştirmeleri olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin Klasik Batı Müziği Dağarına ilişkin farkındalık ve tanıma düzeyleri dönem başlıkları bakımından incelendiğinde sırasıyla başarı oranlarının;

- *Klasik Dönem (%34.8)*
- *Barok Dönem (%28.2)*
- *Romantik Dönem (%23.8)*
- *Çağdaş Dönem (%10.4)*

biçiminde dağılım gösterdiği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle öğrencilerin **en çok Klasik Dönem** dağarına yönelik farkındalıkları olduğu, **Çağdaş Dönem** eserlerine ilişkin kültürlenmelerinin ise diğer dönemlere göre en düşük düzeyde olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin, Klasik Batı Müziği dağarına yönelik eser-besteci farkındalık ve tanıma düzeylerinde en yüksek puanın “*F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous*” maddesinde olduğu tespit edilmiştir. “*L. v. Beethoven, Moonlight Sonata*”, *A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I* eser-besteci eşleşmeleri de öğrenciler tarafından en çok bilinen diğer kategoriler olarak göze çarpmaktadır. Farkındalık ve tanıma düzeyi en düşük olanların ise “*F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minör*”, “*C. Orff, Carmina Burana O Fortuna*”, “*C. Debussy, Clair de Lune*” kategorileri olduğu gözlemlenmektedir. Bütün dönemlere ilişkin eser-besteci madde puanlarına bakıldığında ise birçoğunun düşük değerler ile ortalamanın altında yer aldığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler:Klasik Batı Müziği Kültürü, Klasik Batı Müziği Kültürü, Müzik Öğretmenleri Adayları, Yeterlilik

ABSTRACT

MUSIC TEACHER CANDIDATES CLASSICAL WEST MUSIC INVESTIGATION OF COMPETENCIES

EKİNCİ A. Temmuz

İnönü University Graduate School of Educational Sciences, M.A.
Department of Fine Arts, Department of Music Teacher Education

Thesis Supervisors: Asst. Prof Dr. Engin GÜRPINAR

June 2019, xix+112 Pages

The aim of this thesis is to determine the level of competence of the music teacher candidates in the pieces and the culture of Classical Western Music, and if any, to detect their deficiencies, and to put forward suggestions for addressing these deficiencies. The competency of a teacher is a notion which affects the competency of not only the students but also the education in general. In this research, it is aimed to increase the professional competencies of the related teacher candidates by identifying their deficiencies and determining their competence levels in Classical Western Music pieces and culture.

The research population consists of the music teacher candidates studying in DFAE (Departments of Fine Arts Education), in the Departments of Music Education of the universities in Turkey. The research population consists of the music teacher candidates studying in Departments of Music Education in the DFAEs (Department of Fine Arts Education) of the universities in Turkey. Senior students (N = 143) studying in Gazi Osman Paşa University Faculty of Education DFAE Department of Music Education, İnönü University Faculty of Education DFAE Department of Music Education, Uludağ University Faculty of Education DFAE Department of Music Education, Balıkesir University Faculty of Education DFAE Department of Music Education, Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Education DFAE Department of Music Education and Ömer Halisdemir University Faculty of Education DFAE Department of Music Education are selected for the research sample.

A data collection tool, a multiple-choice questionnaire form prepared by receiving the opinions of experts, and the sound recording and the record listening form consisting of Classical Western Music repertoire were used in this thesis. The questionnaire which was used in the study was prepared as a multiple-choice form which included the questions of Music Theory, Hearing, Harmony and History of Western Classical Music. SPSS software package 24 was used for the data obtained from the measurement instruments applied in the research. Frequency (f) and percentage (%) values were determined for the process of descriptive analysis and the results were visualized with the tables and graphics.

According to the statistical analysis, it was observed that the students' basic knowledge of music and music culture is approximately at the intermediate level ($\bar{X} = 47.57$). However, it was found that their awareness levels of the pieces and the composers of Classical Western Music repertoire were lower ($\bar{X} = 32.15$).

As a result of the acquired statistical data regarding the Distribution of Subject Scores of BMICT (Basic Music Information and Culture Test), it was observed that the arithmetic means of the subjects where the music teacher candidates were most successful at are as follows: ($\bar{X} = 3.94$) "Interval Knowledge", ($\bar{X} = 2.93$) "Turkish Five" and ($\bar{X} = 2.71$) "Identifying the Relative Minor Scale of the Given Major Scale". Moreover, according to the answers of the candidates, the subjects which had the lowest arithmetic means are as follows:

($\bar{X} = .73$) "The Definition of Counterpoint", ($\bar{X} = .76$) "Minuet Form", ($\bar{X} = .98$) "Dominant Seventh Chord", ($\bar{X} = 1.35$) "Dynamic Signs" and ($\bar{X} = 1.60$) "Chord Progressions".

It was concluded that the students' levels of achievement were low in all questions regarding pieces-composers matching activities about the Classical Western Music repertoire. It was also deduced that the most accomplished pieces-composers matching questions about the periods and all questions related to these periods are as follows:

- *L. v. Beethoven-Moonlight Sonata* (%60)

- *A. Vivaldi-Four Seasons- Spring I* (%58)
- *F. Chopin-Nocturne in C # minör*(%57)
- *L. v. Beethoven- Symphony n. 5*(%46)

It was observed that the pieces where the sample's level of awareness and recognition was the lowest are as follows:

- *F. Mendelssohn-Violin Concerto in E minor* (%3)
- *C. Orff- Carmina Burana O Fortuna* (%4)
- *C. Debussy, Clair de Lune, Posthumous* (%4)
- *Dvorak-New World Symphony-4th Movement* (%6)

When the students' level of awareness and recognition of Classical Western Music repertoire were examined in terms of the period titles, it was found that their success rates are distributed as follows:

- *Classical Period* (%34.8)
- *Baroque Period* (%28.2)
- *Romantic Period* (%23.8)
- *Contemporary Period* (%10.4)

Based on these data, it was observed that, the students had **the most** awareness level at the **Classical Period** repertoire, and their acquisition of culture relating to the pieces of **Contemporary Period** is at the lowest level in comparison with the other periods.

It was confirmed that the highest score in the students' level of awareness and recognition of the pieces-composers matching questions about Classical Western Music was on the subject of "*F. Chopin, Nocturne in C # minor, Posthumous*". The other most accomplished subjects by students are the pieces-composers matchings of "*L. v. Beethoven, Moonlight Sonata*", "*A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I*". Furthermore, those with the lowest level of awareness and recognition are the subjects of "*F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minor*", "*C. Orff, Carmina Burana O Fortuna*" and "*C. Debussy, Clair de Lune*". When the scores of the

pieces-composers matching questions regarding all periods were examined, it was seen that many of them were below the average level with low values.

Keywords: Classical Western Music Culture, Classical Western Music Culture, Music Teacher Candidates, Proficiency

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY	iii
ONUR SÖZÜ	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	ix
İÇİNDEKİLER.....	xiii
TABLolar LİSTESİ.....	xvi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
KISALTMALAR	xix

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi	2
1.1.2. Araştırmanın Alt Problemleri	2
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	3
1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar	3

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve	4
2.1.1. Sanat, Müzik ve Kültür	4
2.1.2. Müzik Eğitimi ve Müzik Kültürü	8
2.1.3. Müzik Eğitimi ve Klasik Batı Müziği İlişkisi.....	10
2.1.4. Türkiye’de Klasik Batı Müziği Kültürünün Yaygınlaşması ve Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlara Yansıması.....	12

2.1.5. Klasik Batı Müziğinin Kısa Tarihçesi	15
2.1.5.1. İlkçağ Müziği	15
2.1.5.2. Ortaçağ Müziği:	16
2.1.5.3. Rönesans Müziği	18
2.1.5.4. Barok Çağ.....	18
2.1.5.4. Klasik Dönem (Barok Dönem ile Romantik Dönem Arasındaki Müzik Stili)	19
2.1.5.5. Romantik Dönem.....	20
2.1.5.6. Çağdaş Müzik.....	22
2.1.6. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müzik Tarihi ve Müzik Kültürü Derslerinin Tanım ve İçeriği	23
2.2. İlgili Araştırmalar	26

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	30
3.2. Evren ve Örneklem.....	30
3.3. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları	31
3.3.1. Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü Testi (TMBKT).....	32
3.3.2. Klasik Batı Müziği Dağarı Tanıma Formu (KBMDTF).....	35
3.4. Verilerin Analizi.....	37
3.5. Tablolarda Kullanılan Sembollerin Anlamları.....	37

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. TMBKT temel müzik bilgileri ve kültü ve KBMDT'nin Madde, Faktör ve Toplam Puanlarının Dağılımına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	38
4.2. TMBKT ile KBMDTF Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular ve Yorumlar	44
4.3. TMBKT ile KBMDTF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	46
4.3.1. TMBKT Seçeneklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	46

4.3.2. KBMDF Seçeneklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	66
4.3.2.1. Barok Dönem	67
4.3.2.2. Klasik Dönem.....	70
4.3.2.3. Romantik Dönem.....	73
4.3.2.4. Çağdaş Dönem.....	76

BÖLÜM V

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. TMBKT ve KBMDT'nin Madde, Faktör ve Toplam Puanlarının Dağılımına Yönelik Sonuçlar.....	79
5.2. TMBKT ile KBMDTF Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar	81
5.3. TMBKT ile KBMDF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Sonuçlar	81
5.4. KBMDF Madde Puanlarının Dağılımlarına İlişkin Sonuçlar	86
5.5. TMBKT ile KBMDTF Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar	86
5.6. TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizine Yönelik Sonuçlar.....	86
5.7. TMBKT ile KBMDF Arasındaki Korelasyonun Nokta Dağılımına İlişkin Sonuçlar	86
5.8. TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizine Yönelik Sonuçlar	87
5.9. TMBKT ile KBMDF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Sonuçlar	87
KAYNAKLAR.....	101
EKLER.....	105

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımları	31
Tablo 2. TMBKT Boyut ve Madde Numaraları	32
Tablo 3. TMBKT Maddeleri ve Puanları	33
Tablo 4. KBMDF Maddeleri ve Puanları	36
Tablo 5. TMBKT ve KBMDF Toplam Puanlarının Dağılımları	38
Tablo 6. TMBKT ve KBMDF Boyut Puanlarının Dağılımları	39
Tablo 7. TMBKT Madde Puanlarının Dağılımları	42
Tablo 8. KBMDF Madde Puanlarının Dağılımları	43
Tablo 9. TMBKT ile KBMDF Puanlarının Korelasyon Analizi	44
Tablo 10. TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizi	45
Tablo 11. TMBKT m9 Seçeneklerinin Dağılımı	54
Tablo 12. TMBKT m11 Seçeneklerinin Dağılımı	55
Tablo 13. TMBKT m13 Seçeneklerinin Dağılımı	57
Tablo 14. TMBKT m13 Seçeneklerinin Dağılımı	59
Tablo 15. TMBKT m22 Seçeneklerinin Dağılımı	64

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. TMBK, KBMDF ve Toplam Puanların Histogramları	40
Şekil 2. TMBK Boyut Puanlarının Histogramları.....	41
Şekil 3. TMBKT ile KBMDF Arasındaki Korelasyonun Nokta dağılımı.....	45
Şekil 4. Müzik Tarihi ve Kültürü ile Klasik Dönem Arasındaki Korelasyonun Nokta Dağılımı.....	46
Şekil 5. TMBKT m1 Seçeneklerinin Dağılımı.....	47
Şekil 6. TMBKT m2 Seçeneklerinin Dağılımı.....	48
Şekil 7. TMBKT m3 Seçeneklerinin Dağılımı.....	48
Şekil 8. TMBKT m4 Seçeneklerinin Dağılımı.....	49
Şekil 9. TMBKT m5 Seçeneklerinin Dağılımı.....	50
Şekil 10. TMBKT m6 Seçeneklerinin Dağılımı.....	51
Şekil 11. TMBKT m7 Seçeneklerinin Dağılımı.....	52
Şekil 12. TMBKT m8 Seçeneklerinin Dağılımı.....	53
Şekil 13. TMBKT m8 Seçeneklerinin Dağılımı.....	55
Şekil 14. TMBKT m12 Seçeneklerinin Dağılımı.....	56
Şekil 15. TMBKT m14 Seçeneklerinin Dağılımı.....	58
Şekil 16. TMBKT m16 Seçeneklerinin Dağılımı.....	60
Şekil 17. TMBKT m17 Seçeneklerinin Dağılımı.....	60
Şekil 18. TMBKT m18 Seçeneklerinin Dağılımı.....	61
Şekil 19. TMBKT m18 Seçeneklerinin Dağılımı.....	62
Şekil 20. TMBKT m20 Seçeneklerinin Dağılımı.....	62
Şekil 21. TMBKT m21 Seçeneklerinin Dağılımı.....	63
Şekil 22. TMBKT m23 Seçeneklerinin Dağılımı.....	65
Şekil 23. TMBKT m24 Seçeneklerinin Dağılımı.....	65
Şekil 24. TMBKT m25 Seçeneklerinin Dağılımı.....	66
Şekil 25. KBMDF m1 Seçeneklerinin Dağılımı	67
Şekil 26. KBMDF m2 Seçeneklerinin Dağılımı	68
Şekil 27. KBMDF m3 Seçeneklerinin Dağılımı	68
Şekil 28. KBMDF m4 Seçeneklerinin Dağılımı	69

Şekil 29. KBMDF m5 Seçeneklerinin Dağılımı	69
Şekil 30. KBMDF m6 Seçeneklerinin Dağılımı	70
Şekil 31. KBMDF m7 Seçeneklerinin Dağılımı	71
Şekil 32. KBMDF m8 Seçeneklerinin Dağılımı	71
Şekil 33. KBMDF m9 Seçeneklerinin Dağılımı	72
Şekil 34. KBMDF m10 Seçeneklerinin Dağılımı	72
Şekil 35. KBMDF m11 Seçeneklerinin Dağılımı	73
Şekil 36. KBMDF m12 Seçeneklerinin Dağılımı	74
Şekil 37. KBMDF m13 Seçeneklerinin Dağılımı	74
Şekil 38. KBMDF m14 Seçeneklerinin Dağılımı	75
Şekil 39. KBMDF m15 Seçeneklerinin Dağılımı	75
Şekil 40. KBMDF m16 Seçeneklerinin Dağılımı	76
Şekil 41. KBMDF m17 Seçeneklerinin Dağılımı	76
Şekil 42. KBMDF m18 Seçeneklerinin Dağılımı	77
Şekil 43. KBMDF m19 Seçeneklerinin Dağılımı	78
Şekil 44. KBMDF m20 Seçeneklerinin Dağılımı	78

KISALTMALAR

TMBKT : Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü Testi
KBMTF : Klasik Batı Müziği Dağarı Tanıma Formu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, ilgili literatür özetlenerek tez konusu olarak ele alınan problemin ne olduğuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sınırlılıklarına, araştırmaya başlarken yapılan varsayımlara ve tezde geçen tanımların hangi anlamlarda kullanıldığına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

1.1. Problem Durumu

Türkiye’de müzik öğretmeni adaylarının mesleki eğitiminin temelini Klasik Batı Müziği oluşturmaktadır. Klasik Batı Müziği tüm dünyada dinleyici üzerinde güçlü etkiye sahip olan ve çağdaş ülkelerin müzik eğitiminde kullanılan bir araçtır. Batı Müziği Kültürü ise yüzyıllardır diğer uluslarla ve kültürlerle etkileşim içerisinde olup, yaygın bir niteliğe sahiptir.

Tüm bunlar dikkate alındığında müzik öğretmeni adaylarının Batı Müziği eserlerini ve kültürünü ayrıntılı olarak tanımları gerektiği anlaşılmaktadır. Mesleki eğitimlerinde başarılı olabilmeleri, beklenen yeterliliklere sahip olmaları bu müzik türünü iyi derecede özümsemeleri ile mümkün olmaktadır.

Dünyanın pek çok ülkesinin müzik eğitiminde kullanılan ve çok iyi tanınan Klasik Batı Müziği bu nitelikleriyle evrensel bir nitelik taşımaktadır. Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarımızın mesleki yaşantılarında okul müziğini doğru öğretebilme, okul şarkıları ve marşlarına eşlik edebilme, çok sesli koro ve çalgı toplulukları çalıştırabilme ve yönetebilme, çeşitli uluslararası değişim projelerinde müziğin evrensel özelliğinden yararlanabilme gibi özelliklere sahip olmasına için yine Klasik Batı Müziğinin kuramsal bilgilerine ve zengin kültürüne sahip olması gerekmektedir.

Araştırmada müzik öğretmeni adaylarının Klasik Batı Müziği kültürüne ilişkin bilgilerinin ve yeterliliklerinin incelenmesi için Türkiye’de yer alan Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının tamamını temsil etmesi amacıyla yedi farklı coğrafya bölgemizde yer alan Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Klasik Batı Müziği eserlerinden oluşan kayıt örnekleri ve Müzik kültürüne ilişkin değerlendirme soruları içeren bir yazılı test uygulanmıştır.

1.1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi şu şekildedir: Müzik Öğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziği Eserlerine ve Kültürüne ilişkin yeterlilikleri nasıldır?

1.1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırmanın problem cümlesinin çözümü için aşağıdaki alt problemlerin ele alınması uygun görülmüştür:

- TMBKT ve KBMDT madde, faktör ve toplam puanlarının dağılımı nasıldır?
- TMBKT ile KBMDT puanları arasında anlamlı ilişki var mıdır?
- TMBKT ve KBMDT madde seçeneklerinin ve cevaplarının dağılımı nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; müzik öğretmeni adaylarının Klasik Batı Müziği eserleri ve kültürüne ilişkin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi ve varsa eksiklerinin saptanarak bu eksiklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Öğretmen yeterliliği öğrencinin ve genel olarak eğitimin yeterliliğini etkileyen bir kavramdır. Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının klasik batı müziği eserlerine ve kültürüne yönelik yeterlilik düzeyleri belirlenerek eksikliklerinin saptanmasıyla, ilgili öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerinin artırılması amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırma, ülkemizde gerçekleştirilmekte olan müzik öğretmenliği mesleki eğitiminin daha nitelikli bir hale gelmesi için öğretmen adaylarının klasik batı müziği bilgi ve birikimlerini incelenmesi, eksiklerin saptanması ve bu doğrultuda önerilerin geliştirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Araştırmanın bu konuda yapılan ilk araştırma olması, çalışmanın önemini arttırdığı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- Evren ve örneklem bölümünde isimleri geçen kurumlarda mesleki müzik eğitimi alan müzik öğretmeni adayları ile sınırlıdır.

- Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde 2016-2017 eğitim - öğretim yılında mesleki müzik eğitimi alan 4. Sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırmacının kişisel maddi olanakları ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

- İzlenen yöntem araştırmanın amacına uygundur.
- Veri toplama aracı bu araştırma için yeterli, geçerli ve güveniliridir.
- Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının sorulara verdikleri yanıtlar gerçeği yansıtmaktadır.

1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar

Klasik Batı Müziği: Genelde yüksek kültür seviyesi ile bağdaştırılan, halk müziklerinden net çizgilerle ayrılmış, Batı Avrupa kökenli ve ağırlıklı müzik türüdür. En önemli özelliği, çok sesli olmasıdır ([https://tr.wikipedia.org/wiki/Klasik_müzik](https://tr.wikipedia.org/wiki/Klasik_m%C3%BCzik)).

Kültür: Tarihi, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan insanın doğal ve toplumsal ve çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin (TDK Sözlük,1998,s.1436).

Yeterlilik: 1. Yeterli olma durumu, yeterlik. 2. Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet, yeterlik. 3. Görevini yerine getirme gücü, kifayet, yeterlik (<http://www.tdk.gov.tr>).

Mesleki Müzik Eğitimi: Müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan,1994,s.27).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmaya temel oluşturulan, araştırmanın konusu ile ilgili kaynaklar taranıp; elde edilen kuramsal bulgulara ve araştırma bulgularına dayalı bilgiler bir araya getirilerek kuramsal çerçeve bölümü oluşturulmuştur. Ayrıca ilgili literatür taranarak, örnekler sunulmuştur.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Sanat, Müzik ve Kültür

Bir ulusun ortak değerleri olarak kabul edilen sanat ve kültür öğelerini aynı zamanda bir milletin manevi temel yapı taşları olarak nitelendirmek mümkündür. Çünkü ulusu oluşturan bireyler arasındaki güçlü bağ aslında kültürel ve sanatsal değerlerin bir arada olmasından meydana gelmektedir. Sanat ve Kültür bir yandan toplumun ortak paydalarını diğer yandan ise gelişim düzeyini en belirgin şekilde ifade eden sosyal olgulardır. Bir milletin tarihini, milli değerlerini ve sosyal yapısını anlamak için o milletin sanat eserlerine ve genel kültür değerlerini oluşturan gelenek ve göreneklerini incelemek gerekir.

Sanatın en belirgin özelliklerinden biri evrensel bir dile sahip olmasıdır. Sanat, toplumlar arası iletişimi ve paylaşımı sağlamak, böylece dünyanın diğer ucundaki insanların duygu ve düşüncelerini okumak için en gerçekçi yollardan birisidir.

Sanat, iletişimsel olarak insanların birbirlerini anlamalarını sağlayan bir araçtır. Bu nedenle Castells'in de (2001:4) söylediği üzere, sanat "farklı kültür ve ülkelerden insanların, farklı sosyal, farklı ırk, güç veya etnik gruplar arasında her zaman iletişim sağlar. İnsanlar arasında çatışmaları, değişiklikleri ve baskıyı sanat görmezden gelir ve insanların beraber hayatlarını sürdürebilme yeteneklerini ortaya çıkarır". Bu bağlamda sanat; dil, din, ırk, renk ayrımı gözetmeden, bütün insanların paylaşabildiği bir global araç, yani ortak bir görsel dilin oluşmasını, insanları ortak bir paydada buluşturarak inşa ettiği söylenebilir. Sanatın asıl hedefi, (Anderson, 2003:61). Sanat eserini estetik olarak benimsemek ve sanatı kabullenme sürecinde karşılıklı anlaşma ve diğerlerinin kendimizi anlamasına yardım etmektir diyebiliriz.

Sanat, insanlara estetik olarak hazlar sağlayarak, insanları eğlendirerek yine insanların meşgul olmasını ve hayat dersi öğretmesine yardımcı olur. Bu bağlamda sanatın, insanları bilinmezlikten karanlıktan ruhlarını arındırıp, ideal bir hayatı gerçek hayattan üstün tutar. Herhangi bir roman, normal insan olaylarını ve ilişkilerini insanlar için fazlaca analiz ederek insanlara liderlik yapar. Hislerimizin nasıl olduğunu idrak etmemize yarar. Tüm insanlarda ortak duyguları, heyecanları hissettirerek bulunduğu ulusun, sınıfın ve şehrin insanlarına, yaşama ve birey olma bilincini aşılayarak beraber hareket etmelerine ve yakınlaşmalarına yardımcı olur. Bunun yanında sanat insanları, sanatçılar aracılığıyla ve onların sanat hakkında oluşturdukları tiplerle birleştirerek yaşamı daha fazla zengin hale getirir. (Ersoy, 2002:28).

Sanatın hedefi ortaya çıkan ürünlerin iç anlamlarını ortaya çıkardığı, ürünlerin dış görünüşleriyle ilgilenmediği, bağımsızlık ve girişimcilik barındıran duygular sanat ile birlikte var olduğu, sanatın amacının alışlagelmiş olanlarla devam etmek değil onları azaltmak olduğu, sanat öğretiminin; haz ve duyguların öğretimine, sanatsal olarak duyarlılık kazandırmaya ve estetik yaşantıları, anlatım biçimlerinde yer ettirmeye yönelik olduğu, sanatın yalnızca mesleki olarak fayda sağlamadığı, çocukluk yaşlarından itibaren hayat süresince farklı basamak ve aşamalarda devam ettirilecek öğreten bir süreç olarak algılanması gerektiği birçok bilim insanı tarafından kabul görmektedir.

Sanat, nesne ile insan arasında olan bir estetik ilişkidir. Nesnel gerçeklik sanatçılarda estetik olarak görülür. Sanat, toplum ve insana, insan hayatına sınıksız bağlıdır. Sanatta ulusallık ve evrensellik, öz ve biçim, somut ve soyut, düşünsel ve duygusal ortak paydadır ve birbirlerinden ayrılamazlar. Sanatçıların tüm bu eylemsel farklılıkları, organik bir bütün ile birleştirme şekli, bulunduğu tarihsel çağın ve koşullarının yarattığı global görüşlerle ilişkilidir. (Hançerlioğlu 1982:364). Auguste Rodin, dünyayı anlama ve anlatma biçimi olarak sanatı görür. (Erinç 1998:83). Tolstoy sanatı şu şekilde tanımlar: “Sanat, kişinin herhangi bir zamanda fark ettiği duyguyu kendisinde hissettikten sonra bu duyguyu başkalarıyla da paylaşabilmesi için, ses, çizgi, renk veya kelime biçimleriyle diğer insanlara aktarmasıdır” (Doğan 1998:145). Sanat var etmektir ve Guayru'nun belirttiği üzere, insanın doğa ile birlikte yaşama devam etmesidir.(Baltacıoğlu 1965:65). Albrecht Dürer sanatın doğanın içinde olduğunu belirtir ve sanatçıyı sanatı doğadan çıkararak ifade eder(Erinç 1998:84).

Sanatın en önemli öğelerinden biri olan müzik, insanların duygularını, yaşantılarını estetik değerlerini ifade etmelerine olanak sağlayan bir olgudur. Müzik yoluyla bir toplumun milli değerleri, sosyal kültürü, tarihsel süreci, bireyler arasındaki duygusal iletişim ve paylaşım sağlanabilmektedir. Müzik insanların sevincini, acılarını hayat felsefelerini yansıtabilen çok önemli bir sanatsal araçtır.

Müzik, yansıttığı, içerdiği anlamları, zenginlikleri, işlevleri, farklılıkları ile birlikte insan tarafından, insan için, insanlığı anlatan sanatsal, felsefi, estetik bir üretilerdir. Müzik, insan ruhundaki seslerin çekici, soyut, gizemli dünyasını ortaya çıkarabilen bütün müzik sevenlere açılan sanat türüdür. Müzik tarafından elde edilen estetik haz; melodiler ile birlikte, işitsel olan bir dünyanın bize fark ettirdiği güzel izlenimlerdir. Filozofların çokça düşündükleri, açıklama çalıştıkları estetik; müzikteki seslerin zamanda var oluş ve kayboluşları gibi gizli yönleri ile sanatı anlamaya çalışanlar tarafından çekici bulunmuştur. Müziğin estetiklik bakımından anlaşılabilir olması; dinleyiciler tarafından fark edilen yapısındaki hoşluk, etki ve ahenginin hissiyat oluşturması sanatsallığının benimsenmesini gerektirmektedir (Şen, 2016: 64-65).

Müzik ve insan, hala günümüzde toplum ve birey yaşamında dikkatlice durulan temel kavramlar, olgular ve konular arasında bulunmakta, ele alındığında farklı boyutlar kazanmaktadır. Ses ile yapılan anlatım biçimlerinden en önemli ifade biçimlerinden birisi müziktir. Bir yönden estetik boyutlu ve estetik temelli, belirli ve içerik sahibi olan ses bütünleri olarak algılanan müzik, müzikten farklı seslerden, tür, amaç, oluşum ve işlevsel açıdan farklıdır (Uçan, 1996: 9-11).

En eski sanat dallarında birisi müziktir. Milattan önceki dönemlerde su şarıldamasından kuş ötüşünden, dalgaların ve rüzgarın uğultusundan, yağmur sesinden etkilenen tarihten önceki insanlar, hayvan bağırsaklarından yapılı ipleri çekerek, boş kütükleri deri ile kaplayıp onlara vurarak, odun, boynuz veya kemikten borulara üfleyerek doğada bulunan sesleri taklit ettiler. İlk başlarda bu sesleri işaretleme aracı olarak kullanan eski insanlar zamanla bu sesleri meydana getirmek için ilkel müzik aletleri yapmaya başladılar. Dinsel törenlerde ilk zamanlardan beri müziğin etkisi görülmüştür. Veda ilahilerine en eski müzik belirtileri olarak 3.000 yıl öncesine kadar Hindistan'da rastlanılmıştır. Hint müziği muhtemelen dünyanın en eski müzik kültürlerinden biridir. Hintliler için ilahi buyruğun bir parçası sayılan müzik insanların yaşamına, canlı ve cansız doğada muazzam etkileme gücüne sahiptir. Eski çağlardan

beri sesin doğası hakkında fikirler yürüten Hintliler, müzikle ilahi tabiat arasında kavramsal bağlar kurmuşlar. Günümüzde artık müzik önemli bir eğitim aracı olarak hayatımızda yer almaktadır. (BongardLevin, 2001:154).

Müzik hem sanattır, hem bilimdir. Müziği akıl kavrayabilmeli ve duygusal olarak algılanabilmelidir. Diğer sanat veya bilim dallarındaki gibi müzikte de, bilgiye giden yolda kestirmelere yer yoktur (Karolyi, 1995:7).

Müzik farklı kültürleri tanımak için, hüznün, sevinç gibi duyguları ifade etmede, kültürel ve sosyal olarak iletişim kurmak için önemli bir etkidir. Bununla birlikte müzik, bilimsel ve kültürlerin kaynağı olarak araştırılabilen bir araçtır (Babacan, 2011:139).

Müzik, meydana gelen titreşimlerin güzelliği ve etkisi ile birlikte dinleyenlere ulaştığı zaman anlamlı olan, seslendirildiği zaman hayat veren ezgilerin tümüdür. Müzik eserleri sanat değeri taşır, kişilerin beğeni algılarını üst düzeye taşır. Sanat tarafından meydana gelen gelişmiş sanat zevki toplum ve birey yaşamlarına kültürel zenginlikler olarak yansır (Şen, 2016: 45).

Sanat ve sanatın ögesi olan müzik toplumsal kültürün birer ögesidir. Çok geniş bir kavram olan kültür, temsil ettiği toplumların en önemli özelliklerinin göstergesidir. Sosyal bir kavram olan kültür aynı zamanda bir milleti diğerlerinden ayıran en kapsamlı olgudur. Uluslardaki bireyler asırlar boyunca birlikte yaşayabilme ve bir ulusu oluşturmada en önemli etken kültürel değerleridir.

Kültür insan hayatının bütününde kendisini ve sahip olduklarını ifade eder. Kültür, geçmişten edinilen tecrübelerle ve birikimlerle insan yaşamını nasıl ürettiğini anlatır. İnsanın kendini üretmesi kültürünü üretmesi ile doğru orantılıdır. Bu tek bir kültürü oluşturduğu anlamına gelmez. Kültüre doğuş ve uygulanış yerinin özelliklerine bağlı olarak; müzik, eğlence, sanat, ekonomik, siyasal, sosyal, edebiyat, gençlik, dinlenme, sınıf, arkadaşlık, işçilik, çevre, köy, kent, saldırı, başkaldırı, din, teknoloji, sıyrılmama, adalet ve hukuk vb. gibi gruplandırmalar yapılabilir. Farklılıklar insanları; belirli zaman, mekan ve koşullarda varlıklarını yaratmada söz sahibi yapabilir. Yani kültür, bir topluluğun belirli zamanda ve koşulda üretimdeki benliğidir (Özkan, 2006:53).

Toplumların kendilerine has özelliklerini ve güzelliklerini içerisinde bulunduran müzik insanlığın ortak kültürel değerlerindedir. Toplumlar kendi kültürleri aracılığıyla müziklerinde oluştururlar. Toplum düşüncelerinden, yaşantılarından, kimliklerinden birçok öge müziğin içerisinde yer alır. Müzik kültürü yansıması ve kültüre ait olması bakımından da özel bir araçtır (Şen, 2016: 89).

2.1.2. Müzik Eğitimi ve Müzik Kültürü

“Eğitim, genel anlamıyla belirli hedeflere göre insanları yetiştirmektir. Bu durum temel olarak eğitim, öğrenim ve iletişim aracılığıyla, entelektüel, bilgiyi önemseyen, bu durumu da davranışlarına yansıtan belirli niteliklere sahip insanlar yetiştirmesi anlamına gelir (Özyurt,2000:168).

Bireylerin akademik eğitimi ile sanat eğitimleri yan yana ayrılmaz bir bütün olarak sürdürülmelidir. Sanat eğitimi yoluyla insanlar kendilerini ifade edebilme, duygusal paylaşım sağlama, yaşadığı toplumun sorunlarını yansıtmaya gibi farklı yönlerini ortaya koyabilmektedir.

Sanat eğitimi, kişilerin kendi hayatlarını yöntemli ve amaçlı olarak olumlu pozitif olarak, yetkinleştirme, yönlendirme ve geliştirme süreçleridir (Uçan, 2002:2-3).

Bilindiği üzere sanat eğitiminin hedeflerinin temelinde “sanatın evrensel dilini kullanabilme” önemli bir yer tutar. İnsanın, sanatsal düşünmesi ve düşünceyi dışa vurumu önemlidir ancak bu yöntemle elde edilen tecrübeler, bireyin kendisini ifade etmesinde yol olabilir ve insanı özgün hale getirebilir. Özgün olarak düşünmenin temeli olan özgün anlatma amacı, özgün düşünmede önemli yer tutan eleştirel düşünmeyi ve yorumları sentezlerle birleştirmeyi beraberinde getirir (Alakuş ve Mercin, 2007).

Ucan (1996:125). İse; Yalın ve özlü anlamıyla “kişinin kendine özgü yaşantısına belli sanatsal öğeler kazandırma veya kişinin kendi yaşantısı ile birlikte sanatsal davranışlarında amaçlı bir şekilde bazı değişiklikleri meydana getirme süreci” olarak sanat eğitimini tanımlamaktadır.

Sanat eğitiminin bir dalını temsil eden alan müzik eğitimi alanıdır. Özel bir etkiye sahip olan müzik eğitimi bireyin müziksel duyarlılığını, sosyal, duygusal, bilişsel ve devinışsel gelişimini önemli ölçüde etkilemektedir. Müzik eğitimi bireyin kişilik yapısını ve ahlaki değerlerini etkileyerek toplum değerlerini temsil eden ve kuşaktan kuşağa aktaran etkili bir araçtır.

Yıldız (2002: 13)' a göre ise en önemli ögesi insan olan müzik eğitimi, bilinçli insanları estetik olarak yetiştirmeyi, insanların ifade kabiliyetlerini geliştirmeyi, yaratıcılıklarını gösterme yolunda onlara yardım etmeyi, iletişim yeteneklerini üst düzeye çekmeyi amaçlar. Müzik, eğitimdeki farklı alanlarda ve düzeylerde eğitmenin ve öğrenmenin önünü açan, sağlam hale getiren bir araçtır.

Özgün ve yalın halde olan müzik eğitimi, kişiye yaşantısı aracılığıyla hedefli bir biçimde bazı müziksel davranışlar kazandırma, kişinin müziksel davranışın da yaşantıları aracılığıyla hedefli olarak bazı değişiklikler getirme veya kişinin müzik davranışlarını kendi yaşantıları aracılığıyla hedefli bir biçimde farklılaştırma ya da geliştirme sürecidir (Uçan,1989).

Sanat eğitiminin ögesi olan müzik eğitimi, bir ulusun geçmiş olduğu tarihsel süreçlerini, değerlerini, sosyal yapısını yansıtan ve kuşaktan kuşağa aktarılan bir mirastır. Müzik eğitimi aynı zamanda bir ulusun gelişmişlik düzeyini en doğru ifade eden alanlardan biridir. İyi bir müzik eğitimi sürecinden geçmiş toplumların gelişmişlik düzeyi çağdaş uygarlık düzeyinde yer aldığı tartışmasızdır. Müzik eğitimi bireylerin estetik değerleri, kültürel birikimi ve hatta kişilik gelişimi üzerinde etkili bir araçtır.

“Müzik eğitiminin hedefi, sanatın aracılığı ile sanatçı meydana getirmek değil, sanatı ürünlerini farklı yöntemlerle eğitime katarak, gençleri bu yöntemle güzel ve iyiye teşvik etmek olmalıdır. Bununla birlikte bir sanat dalının normlarından, temel kavramlarından, bazı ölçütlerden ve taşımış olduğu estetik değerlerinden bahsedilebilir. Müzik sanatı evreleri elit örnekleri ile birlikte sunulmalıdır”(Gedikli, 1999:97).

Ülke olarak, çağdaş uygarlık düzeyini yakalamak için, gençlerin eğitimlerinde; ulusalcı ve çağdaş yöntemlerden yararlanan müziğin önemle yer alması, uygulanması gereklidir. Çünkü müzik insan formasyonun da çok önemli bir ögesidir. Bu durumun farkında olan, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk, müzik eğitiminde atılımcı yaklaşımla parlak uygulamalara önder olmuştur (Say, 2007).

Müzik eğitimi yoluyla bireylerde müzik kültürü gelişimi sağlanmaktadır. Müzik eğitimi yoluyla müziksel bilgi ve beceri kazanan bireylerin davranışlarındaki değişiklikler müzik kültürünün oluşumunu da sağlamaktadır. Bu nedenle müzik eğitimi ve müzik kültürü kavramlarının içi içe oldukları ve birbirini kapsadıkları söylenebilir. Müzik kültürü, insanlarda duyarlı bir bakış açısı, estetik kaygı ve kişisel gelişim sağlar.

Bu nedenle müziksel beceri ve davranışlarla “kültürlenmiş” bir insan çağdaş eğitim sürecinin en önemli öğelerinden birine sahip olduğu tartışmasızdır.

“Müzik kültürü, insanların ve insan topluluklarının müziksel yaşama biçimidir. Müzik eğitimi ise insanlara davranış kazandırma, insanların müziksel davranışlarını geliştirme sürecidir. Müzik kültürü ile müzik eğitimi iç içedir, iç içe bir bütündür” (Uçan, 2005:298).

“Müzik, insanlığın varoluşundan bu yana bireyi ve toplumu besler. Müzik kültürü, kaynağı ve insanlarla bağlantılı olarak geçirdiği evrimde yavaş veya ivedilikle ancak sürekli gelişmeye eğilimli, değişken ve dönüşken olarak görülmüştür” (Uçan, 2005:10).

Müzik kültürü; toplumdaki bir birey olarak insanı, genel kültürü ile birlikte elde ettiği müzik ile alakalı bilgi, beceri, davranış ve tutumları ile birlikte müzik sanatında geçerli olan gelenekler ile ahlak kuralları, diğer kabiliyet ve davranışları içeren karışmış olan bir bütündür. (Günay, 2006:99).

Müzik kültürü kendine özgü bir bütün olmakla birlikte genel olarak belirli müziksel alanlar, katmanlar ve türlere ayrılır. Belirli müziksel etkinlikler, sunumlar ve yayınlar yoluyla gerçekleşir. Belirli müziksel düzenler, kurumlar eliyle ve bunların düzenli işleyişiyle kalıcılaşır (Uçan, 2005:299).

Toplumca iyi bir dinleyici olmak, belli bir seviyede müzik kültürüne, beğenisine sahip olmak için eğitim sürecimizde müziğe gereken yer ve önem verilmelidir. Tarihte başlıca uygarlıklar, müziğe insan eğitiminde bilinçli olarak yer vermişlerdir. Antik Yunan“ da müziğin eğitici niteliği önemsenmiş, müzik kültürü bilgeliğin başlıca öğelerinden biri sayılmıştır (Say, 2007:124).

Davranış, sanat ve yaşam biçimleri, milletlere özgü müziksel türlerin bütünü tümü müzik kültürü olarak adlandırılmaktadır(Budak, 2006:7).

2.1.3. Müzik Eğitimi ve Klasik Batı Müziği İlişkisi

Klasik Batı Müziği; “Güzellik ve oransal öğelere önem veren, biçimcilik modelinin çokça görüldüğü XVI. Yüzyılın sonlarından itibaren XVIII. Yüzyılın sonlarına kadar bulunan müzik türünü betimlemek için kullanılan bir müzik türüdür”(Say,1985:719).

Yalnızca klasik dönem içinde bulunan eserler için yalnızca “Klasik Batı Müziği” kullanılmamaktadır. Bu terim sıkça Klasik Batı Müziği platformlarında (sonat, konçerto, senfoni, vb.) sergilenen eserlere yönelik olarak kullanılır. Sanat içersine klasisizm, tarafsız ve dengeli bir anlatımla birleştirilmiş kuramcılık ve yapı netliği anlamına gelir. Bunun yanında “Klasik” sözcüğü tartışılmaya açık olmayan örnek olmalarıyla bilinen, kavranan eserler ve onları üreten sanatçılar için kullanılır” (Selanik, 1996: 130).

Müzik Öğretmeni adaylarının mesleki eğitiminde Müziksel İşitme Okuma Yazma, Armoni Kontrpuan-Eşlik, Koro Eğitimi, Piyano ve Çalgı eğitimi dersleri bu alanın temelini oluşturmaktadır. Tüm bu derslerin gerçekleştirilmesinde Klasik Batı Müziğinde kullanılan tampere ses sisteminden yararlanılmaktadır. Bu sistemde bir oktav 12 eşit parçaya bölünmüş olup özellikle çok sesli eserlerin oluşturulmasında ve işitme eğitiminde kullanımı vazgeçilmez niteliktedir. Ortaöğretim ve lise müzik eğitimi kitaplarında yer alan çocuk şarkılarına, gençlik marşlarına, çok sesli koro eserlerine eşlik etmede de batı müziği armonisinden ve yine tampere sistemi üzerine geliştirilen piyano çalgısından yararlanılmaktadır.

Piyano tempere sistemine uygun bir çalgıdır. Bir tam ses perdesi, bemol ve diyez kullanılarak iki eşit parçaya bölünür. Türk müziğinde dokuz komanın bir tam ses olduğu ifade edilir(Nart, 2013:3).

Dolayısıyla Tampere sistem kullanılarak gerçekleştirilen mesleki müzik eğitiminde istenilen davranışların kazanılması bir yandan müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterliliklerinin temelini oluşturmakta; diğer yandan ise iki ses arasındaki aralığın 9 komaya bölünmüş olmasıyla renkli bir ses sistemine sahip olan Türk müziğimizin çok seslendirilmesi için bir yol gösterici niteliğini taşımaktadır.

Klasik Batı Müziği geleneği, teknik tanımıyla tampere seslerden oluşan tonal ve çoksesli bir müzik dilidir. Tampereman yani ses aralıklarının eşit olarak ayarlandığı bu yatay düzen ve onun dikey kullanımı, Batı Müziği’ni Makamsal Türk Müziği’nden farklı kılar. Tampere sistemde iniş ve çıkışa göre değişmeyen on iki aralık bulunur:

“Ses sisteminde “eşit düzenlilik”, ya da “eşit düzenli sistem”. Kullandığımız müzik sisteminde, aralıklardan oluşan ses yüksekliklerinde ufak değişiklikler yaparak sekizlinin on iki eşit tane eşit perdelere bölünmesi yoluyla sağlanan bir bütünlüktür.” (Say, 2005: 507).

Ses sistemini standardize eden ve böylece çoksesli ifadeyi kolaylaştıran tampere sistem Batı Müziği'nde 16. Yüzyıl sonları itibari ile benimsenmiştir. 20. Yüzyıldaki arayışlara kadar da ortak bir dil olarak kullanılmıştır. Alternatifleri önerilmiş olsa da günümüzde de ağırlıklı olarak kullanılan ortak müzik dili olma özelliğini devam ettirmektedir. Makamsal Türk Müziği ise bilindiği üzere ancak tampere olmayan bir sistemde ifade edilebilir niteliktedir. Örneğin Uşşak, Rast, Hüzam, Segâh gibi yaygın kullanılan makamlarda bulunan segâh sesi tampere batı müziği aralıklarına uymamaktadır. Hem bu aralıkların korunması hem de Makamsal Türk Müziği'nin Batı Müziği'nden beslenerek geliştirilmesi istendiğinde, mikrotonal müzik ve batı müziğindeki 20. yüzyıl ve sonrasında gelişen alternatif yaklaşımlar ilk bakışta çözüm getirebilir gibi gözükmektedir. Öte yandan tampere sesler günümüzde yaygın bir şekilde kabul gördüğünden mikrotonal sesli sistemler batıda dahi pek kullanılmamaktadır. (Şenalp, 2016:43-50).

Batı müziği geleneği diğer bir deyişle *klasik armoni* 1600-1900 yılları arasında tampere seslerle oluşturulmuş ve olgunlaşmış bir dildir. Özellikle çoksesli müzikte bugün de en geçerli dil bu aralıklara ve armonik kurallara dayanır. Dolayısıyla Türk Müziği'ni zenginleştirirken henüz batıda dahi yaygın olarak kabul görmeyen mikrotonal müzik ve diğer alternatif akımlardan önce klasik armoniden yararlanmada mümkün olan en ileri noktaya gitmek ve yeni denemeler yapmak yerinde olacaktır.

“Batı dünyasında müziğin rönesansı, görsel sanatlarla buluştuğu rönesanstan yüz yıl sonra, özgün olan bir rönesansa evrilmiştir. Yenilerek yeniden doğuş olarak tanımlanan Rönesans, ünlü İtalyan besteci Giovanni Pierluigi Palestrina (1525-1594) ile birlikte ortaya çıkmıştır. Tempere sistem farklı müziklerin de oluşumunu mümkün kılmış, Johann Sebastian Bach (1685-1750) tarafından müziğe kazandırılmıştır, Bach'ın ortaya çıkarıp icra ettiği bu mükemmel sistem çokça zengin ve geniş bir müzik yelpazesinin ortaya çıkmasını mümkün hale getirmiştir.” (Cangal,2016: 14).

2.1.4. Türkiye’de Klasik Batı Müziği Kültürünün Yaygınlaşması ve Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlara Yansıması

“Batı müzik kültürü ve Türk müzik kültürünün ilişkisi Kanuni döneminden itibaren başlamıştır. “Kanuni’den Fransa Kralı I. François iki milyon düka altın borç ve

at ile savaş gemileri istemiş, borca karşılık da bazı müzisyenleri dinleti için İstanbul'a göndermiştir.” (Çalğan, 1991: 23).

Batılı müzisyenlerin 1453 yılında İstanbul'da müzik icra etmesi saraydaki insanların batı müziğiyle tanışması için atılan önemli bir adımdır.

On sekizinci yüzyılın sonunda, III. Selim'in 1789 yılında tahta geçmesi ile Osmanlı İmparatorluğu'nda batı medeniyetindeki gelişmeleri ülkeye taşımak amacı ile çeşitli reformlar yapılmıştır. Bu dönemde, Avrupa ile güçlenen ilişkilerin bir sonucu olarak çoksesli batı müziği Osmanlı Sarayı'nda yer edinmeye başlamıştır. III. Selim'in tahttan indirilmesinden sonra İmparatorluğun yönetiminde muhafazakâr bir yaklaşımın hâkim olmasına rağmen, II. Mahmud'un tahta geçmesiyle, reform hareketleri yeniden hız kazanmıştır. Bu dönemde, Yeniçeri Ocağı kaldırılmış ve Avrupa ordularını örnek alan yeni bir ordu kurulmuştur. Bu ordunun bünyesinde örnek alınan Avrupa ordularında olduğu gibi, bir bando kurmak üzere girişimler başlamıştır. Elçilikler vasıtasıyla yapılan araştırmalar neticesinde o dönem bando müziğinde en iyi durumda olduğu düşünülen İtalya'dan Giuseppe Donizetti 17 Eylül 1828'de İstanbul getirilmiştir. Çok geniş yetkilerle donatıldığı anlaşılan Giuseppe Donizetti 1828'den 1856'ya kadar yirmi sekiz yıl süren çalışmalarıyla Muzika-ı Hümayun'un gerçek kurucusu olmuştur. Sabırlı ve çalışkan bir yapıya sahip Donizetti ilk iş olarak, Hamparsum notası bilen öğrencilerine Batı notasını öğretti ve kendisi de Batı notasındaki işaretlerin Hamparsum notasındaki karşılıklarını öğrenmek durumunda kaldı. Donizetti Paşa'nın mevcut durum ve olanaklar dahilinde de başlangıçta çok geniş bir alanda çalışmalar yaptığı söylenemese de görevli bulunduğu kurumu geliştirmeye birlikte batı musikisinin tesis edilmesinde önemli bir aktör olmuştur (Gazimihal, 1955: 41,53,54).

Muzika-yı Hümayun'un kurulmasından sonra, Osmanlı devleti tarafından halk arasında batı müziğini ve batı müziği eğitimini yaygınlaştırmak ve sevdirmek için bir girişim yapılmadığı görülmektedir. Bunun bir sonucu olarak batı müziği uzun bir dönem çok kısıtlı bir kesime hitap etmiştir. Bu dönemde çoksesli batı müziği alanında devlete bağlı kapsamlı bir kurumlaşma girişimi yaşanmamıştır. Bazı dönemlerde sayıları fazlalaşan askeri bandoları eğitmek amacıyla müzik okulları açılmış fakat bu müzik okulları kısa ömürlü ve yetersiz olmuşlardır. Kurumlaşmak için atılan bir adım olabilecek bu durum, müzik ve tiyatro okulu olarak sayılan Darulbedayi'nin 1914

yılında kurulması ile birlikte sistemli bir eğitim kurumu halini almış. Fakat savaş nedeni ile ortaya çıkan mali sıkıntılar yüzünden büyük ümitler ile açılmış olan müzik bölümü iki yıl sonra kapanmak zorunda kalmıştır. 1916 yılında, devlet okullarına müzik eğitmeni yetiştirmek amacı ile kurulmuş olan Dârülelhan'da Cumhuriyet Dönemi'ne kadar ağırlıklı olarak Türk müziği eğitimi verilmiştir. Dolayısıyla, Osmanlı İmparatorluğu döneminde, çoksesli klasik batı müziği ile ilgili tek devlet kurumu Osmanlı Sarayı bünyesinde yer alan Muzıka-yı Hümayun olmuştur.(Sevengil, 1968: 219-220).

“Müzik alanında, Tanzimat ile birlikte başlayan batıya yönelik düşünceler, gelişmeler ve çokseslilik çalışmaları Cumhuriyet dönemi ile birlikte akademik bir hal alabilmiştir. Batı müziği öğretmeyi amaçlayan Ankara Devlet Konservatuvarı'nın 1926 senesinde kurulması ülkemizde batı müziğinin eğitimini başlatmıştır. Bu yıllarda ülkemizin müzik eğitimi analizini Alman müzikçi Hindemith yapmıştır. Alman müzisyen 1935-37 yılları arasında ülkemizi sık sık ziyaret ederek Batı müziği konusundaki önerilerini aktarmıştır” (Sağır, 2003: 50).

“Cumhuriyet Yönetimi, Ulu Önder Atatürk'ün yönlendirmesiyle bireylerimizi ve ulusumuzu çağdaş yaşamın gerekleri doğrultusunda 'hızla değiştirip geliştirme' ve 'ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma' hedefleri doğrultusundaki işlevleri nedeniyle 'örgün genel müzik eğitimi'ne büyük önem vermiş, bunun temel gereği olarak 'müzik öğretmeni yetiştirme' işini öncelik ve ivedilikle ele almış, Cumhuriyetin ilanının üzerinden bir yıl bile geçmeden gerçekleştirdiği ilk köklü atılımlardan biri olarak, bu konuda gerekli kararları alıp 1 Eylül 1924 tarihinde Musiki Muallim Mektebini kurmuştur. Bu mektep 1 Kasım 1924 tarihinde öğretime açılmıştır.” (Uçan 1994: 137).

Musiki Muallim Mektebi, üç yılı teorik ve bir yılı uygulamalı olarak planlanmış ve ilave bir yıl hazırlık sınıfı ile 5 yıl öğrenime çıkmıştır. 13-17 yaşları arasındaki çocukları öğrenci olarak alırken 1931'deki yönetmelikle üst yaş sınırı 14'e indirilmiş ve eğitim süresi 6 yıl olmuştur (Ünal: 1988:137).

Genç Türkiye Cumhuriyetinin, Müzik eğitimini yeniden yapılandırma sürecinde Ankara Devlet Konservatuvarı'nın 1936'da kurulmasıyla bir süre aynı binada eğitimler yapılmıştır. Gazi Eğitim Enstitüsü'nün açılmasıyla birlikte buraya taşınmışlardır. Okul, hedeflerini uzun süreye yayamamış ve orta seviyedeki okullara binlerce müzik öğretmeni yetiştirmiştir.” (Say: 1985:27).

Cumhuriyetin kurulması ile birlikte müzik dalında görülen sıkı çalışmalar ile sonucunda meydana gelen kurumlaşma çok önemlidir. Müzik sanatına önem verildiği, ülkenin yoksul ve yeni kurulmuş olmasına rağmen müzik sanatına öncelik vermesi ile müzik alanında yapılan yenilikler ve müziğe bilimsel zemin hazırlama isteğinden anlaşılmaktadır(Sağır, 2003:11).

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasına denk gelen 1923 senesinde Atatürk'ün isteği üzerine başlanan kültür yeniliği içerisinde, devlet kapsamında çoksesli klasik batı müziğini kurumlaştırmak için gözle görülür değişiklikler yapılmıştır.

Atatürk'ün talimatıyla 1924 yılında, Muzıka-yı Hümayun İstanbul'dan Ankara'ya taşınmış, Muzıka-yı Hümayun'unda yer alan müzik orkestrası Riyaseticumhur Filarmoni Orkestrası ve Riyaseticumhur Armoni Mızıkası ise bando yapılmıştır. Ayrıca 1924 yılında, bu kadrodan yararlanılarak müzik öğretmeni yetiştirmek üzere Musiki Muallim Mektebi kurulmuştur. 1936 yılında, Musiki Muallim Mektebi'nin bünyesinde, daha sonra Ankara Devlet Konservatuvarı adını alacak olan konservatuvar eğitim vermeye başlamıştır. İstanbul'da bulunan Dârülelhan da, 1926 yılında, İstanbul Konservatuvarı adını alarak, çoksesli batı opera ve balelerin oluşmasında görev yaptığı görülmektedir (İlyasoğlu,1999:70-87).

2.1.5. Klasik Batı Müziğinin Kısa Tarihçesi

2.1.5.1. İlkçağ Müziği

Yaklaşık tarihlerle M. Ö: 4000 yılı dolayından M. S. 4. Yüzyıl sonuna uzanan süreçte yeşermiş olan uygarlıkların müziği. İlkçağ uygarlıklarının boy vermesiyle “Büyük” amacıyla yapılan müzik dönemi kapanmış, “Müzik bilinci” dönemi açılmıştır. Sulu tarıma geçişin ve insanın toprağa yerleşme aşamasının kazandırdığı ivmeyle dünyanın en verimli ovalarında, nehir kıyılarında yükseliş gösteren ilkçağ uygarlıkları, öncelikle Mezopotamya, Mısır, Anadolu, Hint, Çin, İbrani, Yunan ve Roma kültürlerini sergiler. Bulgulara göre, M. Ö. 4000 yıllarında Mezopotamya'da ilk dinsel şarkıların söylendiği, M. Ö. 3500'de Mısır'da ilk telli çalgı olan lut'un kullanıldığı, M. Ö. 3000'de Çin'de bambu kavalın icat edildiği bilinmektedir. Telli ve vurmali çalgılardan oluşan ilk çalgı topluluğu, M. Ö. 2000'de “Nil Ülkesi” nin ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Bu yıllarda sümer tapınaklarında söylenen yakarılar, rahip ve koronun karşılıklı söylediği “Responce” ve iki koronun değişimli olarak seslendirdiği “ Antiphone” biçiminde uygulanmıştır. M. Ö. 1750-750 arasındaki bin yılı kapsayan bronz çağı ve özellikle M.Ö. 750 sonrasında Anadolu'da filizlenen demir çağı “Endüstri” devrimini başlatmıştır. Bütün uygarlıklarda olduğu gibi, düşünce ve sanat yaşamı, ilkçağ uygarlıklarının da anlamlı bir göstergesidir. Tarih öncesi çağlardaki müziğin(eski taş çağında kendi tanımı içinde var olabilen müziğin) teorik bir kavrayıştan, en temel kurallardan bile yoksun olduğu

söylenebilir. Demek oluyor ki, ilkel müzik, hem toplumsallığın, hem bireysel yaratıcılığın gerilerinde kalan özelliği ile çağdan çağa sürüp gelen önemli bir hazırlık dönemini yaşatmış, kültürel evrimin tohumlarını atmıştır. İkel müziğin başlıca dayanağı işlevdir: Büyü. Bu işlev, bin yıllar boyunca onu eğlendirici ya da yüceltici bir düzeye gelmekten “sanat” düzeyine yükselmekten alıkoymuştur(Say, 2002:265).

“Çalgı ile birlikte ilkel müziğin sanat dışı yapısı su yüzüne çıkar. İkel insanların müzik dünyasındaki çalgıların sayısı ve çeşitliliği şaşırtıcıdır. İlkeller, buldukları hemen hemen bütün araç gereçleri müzik aletine çevirmişleridir. Kemikten düdük yapılmıştır. Çeşitli kamışlar yere vurulduğunda ses çıkaran çalgılar, boru ve düdükler halini almıştır. Kabaklardan, cevzli kabuklardan sallandığında ses çıkartan vurmali çalgılar elde edilmiştir; içi boş ağaç dallarından ve midye kabuklarından boru yapılmış, ağaç gövdelerinden içinde büyük vurmali çalgılar elde edilmiştir. Davul; ağaç kavukları, hayvan derileri, toprakta açılan kuyular, ağaç kovukları, hayvan derilerinden yapılmıştır. İlk uygarlıklarda insanoğlu vurarak, sallayarak, üfleyerek ses çıkarmayı biliyordu. Çanak çömlekçilerden, maden işçilerinden binlerce yıl önce bile”(Say, 2000:27).

2.1.5.2 Ortaçağ Müziği:

Roma İmparatorluğu'nun 4. Yüzyılda Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmasından sonra, doğu Roma'daki müzikal gelişimi Ortodoks Bizans müziği, Batıyı ise merkezi Roma'da bulunan Katolik kilisesi temsil etmiştir. Erken ortaçağda ağırlıklı şekilde dinsel müzik egemen olmuş, himnos denen tek sesli ilahiler söylenmiştir. Kilise müziğine düzen getirmek amacıyla yapılan sıkı uygulamalar, 4. Yüzyılın sonlarında Ambrosius şarkılarını, 6. Yüzyılın başlarında ise Gregor şarkıları adı altında özgün bir modal sistemi sergiler. Çoksesli müzik, en basit biçimiyle 9. Yüzyılda Organum adı altında başlamıştır. Romanesk dönem çoksesliliği geliştiren yolda, özellikle müzik teorisi ve müzik yazısında atılımların gerçekleştiği bir çağdır: Arezzo'lu Guido (995-1050) ile başlayan solmileme yöntemi, organum'un gelişmesine temel olmuştur. 11. Yüzyılda Missa formu, kilisede yapılan koro müziğinin ilk olgun örneği olarak benimsenmiştir (Say, 2002:406).

Ortaçağın en önemli gelişmelerinden biri, 6. Yüzyılda Roma'da Papa olan Gregorius'un neuma adlı alfabe harflerinden oluşturulan nota imleriyle, ilahilerin yazılmasını sağlaması olmuştur. Zamanla sesleri ifade eden harfler, simgelere dönüşmüştür. Daha sonraki bir başka gelişme ise, Guido d'Arrezzo adlı rahibin, ilahileri ezberletmek için geliştirdiği, ilahilerin ilk hecelerinin ele yazılması suretiyle kullanılan yöntemi geliştirmesi olmuştur. Bu yöntem, gamdaki sekiz sesin adlanmasını sağlamıştır.

Bu yöntemle birlikte, Guido d'Arrezzo seslerin yüksekliklerini belirten renkli porte çizgileri kullanmış, neumaları da derleyip belli bir dizgeye yerleştirmiştir (İlyasoğlu, 2009: 23-24).

Gotik çağ, müzikte ortaçağ Avrupa'sına başlangıçta şövalyelik yoluyla inceliğe açılan bir değişim getirmiş, 12. Yüzyılın bu din dışı eğilimi, şiire ve müziğe verilen değeri geliştirmiş ve soylulara yakışan şiirleri süsleyen ezgileriyle gezgin ozanlar geleneğini doğurmuştur. Fransa'da gezgin ozanlar geleneğinin temsilcilerine troubadour ve trouvere, Almanya'da ise Minnesinger denmiştir (Say, 2002:406).

Bu dönemde müziğe yön veren merkezler şatolar, kilise ve üniversite çevreleri olmuştur. Kilise müziğinde çok seslilik, tapınma törenlerinin ciddiyetine zarar vermemesi koşuluyla kabul edilmiştir. 14. yüzyıla gelindiğinde, kilisenin tutuculuğuna dayanamayan besteciler, saraylara sığınmaya başlamıştır. Böylelikle müzik, dünyevileşmiş, armonik ve ritmik yapı bakımından zenginleşmeye başlamış ve müzikte yeni biçimler kendini göstermiştir (İlyasoğlu, 2009: 27-28).

XII. ve XIII. yy'larda Avrupa müziğinin egemenliği Fransızların elindeydi. Bu dönemde Notre Dame Katedrali'nin yapımına başlanmış ve çevresinde eğitim kurumları toplanmıştı. XIV. Yüzyılda Ars Nova adı verilen "Yeni Sanat" akımı başlar. Bu terim "Eski Sanat" Ars Aniqua'ya karşıt olarak Philippe de Vitry tarafından kullanılmış ve ilk defa 1322'de yazdığı teori kitaplarında yer almıştır. 1320 – 1380 yıllarını kapsayan ve Paris'te Notre- Dame Katedrali çevresine odaklanan bu akıma daha basit ve dindışı konuların işlendiği ve ritmik değişikliklerin yapıldığı görülür (Feridunoğlu, 2005: 12-13).

Dindışı müzikte kullanılan tekniklerin başında kanon gelir. Müzik tarihinde din dışı eserleriyle özellikli bir yeri olan bestecilerin başta geleni Francesco Landini'dir (1325-1397). Bu dönemde bestelenen Ballade ve Madrigaller, müziğe halk soluğu getirmiştir. 15. yüzyılın ilk yarısı, ortaçağdan Rönesans'a geçiş dönemi kabul edilir. Ortaçağ'da çalgılar 11. Yüzyıldan başlayarak gelişkin biçim kazanmış ve yaygınlaşmıştır. Bunların arasında lavta, viella, crouth ve portatif org önde gelir. Romanesk dönemden başlayarak uygulanan formlar içinde özellikle missa, motet, rondo, lauda, madrigal, caccia, chasse, balade ve frottola öne çıkar (Say,2002 :407).

2.1.5.3. Rönesans Müziği

Müzik tarihinde çoksesliliği geliştirilmesiyle bilinen, yaklaşık tarihlerle 15. Yüzyılın başından 17. Yüzyılın ilk yarısına kadar süren, tarihsel tanımı içinde ileri, atılımcı dönem. Avrupa kültürünün iki büyük çağ arasındaki köprüdür: Fransızca bir sözcük olan Renaissance, “yeniden doğuş” anlamına gelir. Rönesans müziğinin getirdiği yaratıcı yenilikler özet olarak şöyle sıralanabilir: Müzik yazısının ve çalgılarının geliştirilmesi; din dışı müzikte yeni ses müziği ve çalgı müziği formlarına yöneliş; nota basımı aşamasına geçiş; üçlü beşli akorların uygulanmasını yaygınlaştırma; müzik teorisinde derinleşerek kilise modlarını majör ve minör sisteme dönüştürme; “taklit” yönteminin geliştirilmesi ve kontrpuan yazısında son derece ustalaşma; Protestanlığın doğuşuyla müziği halkla bütünleştirmek için yeni bir kilise müziği anlayışına yol açma; müzikteki yükselişi Felemenk, Fransa, İtalya, Almanya, İspanya ve İngiltere’de kökleştirme; şarkılarda yer alan şiirsel sözlerle melodi arasında doğal bir anlatım bütünlüğünü sağlama;(Say, 2002:457).

Bu dönemde çok seslilik gelişimini sürdürmeye devam etmiş, a capella korolar önem kazanmış, dramatik duyguların ifade edilmesi arayışları çerçevesinde kromatizm kullanılmıştır. 15. yüzyılın ortalarına gelindiğinde her ülkenin kendine özgü şarkıları ortaya çıkmıştır. (İlyasoğlu, 2009: 32). “Rönesans müziği, çalgıların gelişimine de yeni boyutlar getirmiş, bu sayede çalgı müziğinde yenilikler gerçekleşmiştir. 16. Yüzyılın sonlarında virginal ve çembalo gibi klavyeli çalgılar icat edilmiş, yaylı çalgıların kalitesi ve çeşitliliği sıçramalı bir gelişim sergilemiştir” (Say, 2010: 52).

Bu dönemin en önemli bestecisi Roma yakınlarında Palestrina’da doğan Giovanni Pierluigi da Palestrina’dır (1525-1594) Palestrina’nın çağdaşı Flaman Orlando di Lasso (1530-1594) gençlik döneminde çok seyahat etmiş ve gittiği ülkelerde takdir toplamıştır. Missalar, Motetler, madrigaller, latince ve Almanca şarkılar bestelemiştir (Feridunoğlu, 2005:14).

2.1.5.4. Barok Çağ

Barok Çağ müzik olarak, 17. Yüzyıl ile 18. Yüzyılın ikinci yarısı arasındaki dönemin müziğini belirleyen estetik eğilimi ifade eder. Barok kelimesi, Portekizce’de bulunan Barocco kelimesi ile ilişkilidir. Barocco alışılmamış, garip biçimli inci veya kıvrımlı, tuhaf, asimetrik anlamlarına gelir. İlk başlarda “Baroque” kelimesi Rönesans

dönemindeki sanata tepki olarak meydana gelen ve hareketli olan mimari bir üslup amacıyla kullanılmaktaydı. Yeni dönem müziğinde bu durum 1600-1750 senelerini içerir. Anlatımında görkemli ve ağırbaşlılık içerir ve biçimlendirir. Ayrıntılara kadar iner. Karmaşık, uzun cümleli, süslü ve gösterişli bir anlatımı olan bu dönemdeki eserlerde homophonie ve kontropuan yazılarının beraber kullanılması, gösterişli ve dolgun bir üslubun yerleşmesini kolay hale getirmiştir. Eşlikli tek sesin anlamı homophoniedir. Ezgiyi yorumlayan grup ön plandadır, diğer seslere eşlik ederler. Armoni bu yazım tekniğini ifade etmek için kullanılmıştır. Minör ve majör tonlamaları kullanılmıştır. Dikey olarak çok ses hesaplamaları yapılmıştır. İnsan sesini dengelemek için sesler çokça kullanılmıştır. Müzik biçimlendirmelerinde netlik eğilimi, bazı formların meydana gelmesine neden oldu. Konçerto, konçerto grosso, sonat, süit, aria, fugue, recitatif vb. Barok çağı genellikle erken çağ ve geç çağ barok olarak iki çeşitlidir. Frascobaldi, Carissimi, Gabrieli, Monteverdi, gibi müzisyenler Erken Barok'da; Haendel ve Bach, Alessandro Scarlatti ve çağdaşlarını da Geç Barok olarak sınıflandırılmışlardır. Barok kelimesi, dönemin dışındaki sınıflamaların dışında kalanlar için de kullanılır. Pre-Barok veya Rönesans müziği söylemleri, Yüzyılın sonu ve 16. Yüzyılın müziğini ifade etmede kullanılır. 18. Yüzyılın ortasında Bach öldükten sonra gelişimine devam eden hafif ve yeni bir üslup ise "Post- Barok" veya Rococo stili olarak adlandırılır (Selanik, 2010: 86).

2.1.5.4. Klasik Dönem (Barok Dönem ile Romantik Dönem Arasındaki Müzik Stili)

Yaklaşık olarak J. S. Bach'ın ölüm tarihi olan 1750'den Beethoven'in ölümüne (1827) kadar süren zaman dilimindeki müzikal gelişim çağı klasisizmin temelleri, Rönesans'ın referans olarak kullandığı antik Yunan ve Roma uygarlıklarına kadar uzanır. Klasizm; Tarihsel akımın birleşimini, evrensel olarak mükemmelliği, tarihsel akım beraberliğini, biçim ve üslup birleşimini, orantıyı, doğallığı, saltlığı, tutarlılığı açıklığı ve yalınlığı kavramsal olarak kapsar. Sonat klasik dönemin oluşturduğu temel bir müzik ögesidir (İlyasoğlu, 1994).

Klasik dönem, çoğunlukla armoniyi ve melodiyi önemsemiş, melodiler geliştirilmiş, bu melodilerde halk ezgilerinin doğal ve yalın özelliğinden faydalanılmıştır. Bu yönelimin özünde Aydınlanma Felsefesinin insanı öne alan değerleri vardır. Aklın, bütün toplumsal insan değerlerini yönlendirmesi gerektiği

belirginleşmiş, Fransız Devrimi'ni hazırlayan bu düşünceler, insanların eşitliğine, özgürlük ve kardeşliğine dayanan toplumsal bir adaleti öngörürken, kültürel ve müzikal yaşama yansımıştır. Mozart klasik stilin tipik temsilcisidir. Onun müziğinde nitelik uğruna biçim küçümsenmemiş, öte yandan yalın, içten, aydınlık ezgi yazmakta hiçbir besteci Mozart kadar başarılı olamamıştır. Güzellikle niteliği, Alman ruhuyla İtalyan ruhunu, sahneye müziği, çalgılarla insan seslerini doğallık içinde kaynaştırmış olan Mozart, değişik tarzının keşiflerini tam dengede tutan klasik bir usta kabul edilir. Klasik dönem üç şekilde incelenir: Çalgı müziği için 18. Yüzyılın ortalarına doğru görülen Mannheim okulu ve C. P. Emmanuel Bach'ın geliştirdiği erken klasik dönemin opera sanatında Gluck'la, Noverre ile ise bale sanatında icra edilerek Haydn dönemine kadar devam eder. Haydn, Beethoven ve Mozart klasik dönemini sergiler. Üçüncü ve son evre geç klasik dönem olarak ifade edilir. Beethoven bu dönemde romantik stile doğru yaklaşmıştır. Çalgı müziğinin gerek tınsal gerek form açısından gelişmesine paralel olarak üflemeli çalgılar ile piyanonun kazandığı müzikal nitelikler, öte yandan çalgı metotlarının hazırlanması sonucunu vermiştir. Çalgıların geliştirilmesi, orkestrada ses gücünün artmasını sağlamıştır. Barok dönemdeki sarayların salonları yerine geçmeye başlayan büyük konser salonlarının yanı sıra, Fransız devrimi ile Napolyon savaşlarının verdiği büyüklük ve yığın duygusu, ses gücünün artmasında etken olmuştur (Say, 2002:298).

2.1.5.5. Romantik Dönem

On dokuzuncu yüzyıla hakim bir dünya görüşü, geleneksel olarak çağın özelliklerini değiştirdi. Burjuva sınıfı ve ortaya çıkan sosyal sınıf aristokrasiyi etkisiz hale getirdi. Sosyal anlamda eskideki anlaşmazlıklar, engeller, gelenekler bertaraf edildi. Yeni akım Romantizm olarak adlandırıldı. Romantizm sanat anlamında da ismini sıkça duyurdu Romantizm, gerçek olmayana yönelme, fantezi ve düş gücüyle sezdirilenlerin gizemli ve içten bir tarzda gerçekle bağdaştırılmasıdır. Temel olarak "Ben" kavramının açılımıdır. Müziğe karşı romantik bakış açısı, çok bulunmayan armonilere ve renklere duyulan özlem, doğayla iç içe olma, duyguların derinliğin ve sonsuzluğa gitmenin araştırılması, günlük olaylardan uzaklaşma ve genellikle bir ideale adanma olarak tanımlanır (Selanik, 2010: 178).

Hemen hemen yüz yıllık süreci kapsayan romantik akım, belli dönemler kapsamında incelenir. Genel olarak ile bu dönemler böyle incelenir: Erken

romantizm(1800-1830), yüksek romantizm(1830-1850), geç romantizm(1850-1890).İlk olarak müzisyen ve besteci E.T.A Hoffman müzikteki “romantik” terimini kullanmıştır (1810). Yine Hoffman’a ait olan romantik anlayışın ilk örneklerinden olan “Undine” (1816) masala benzer öğelerden oluşur.İlk büyük romantik sahne eseri olarak Weber’in sergilediği Freischütz(1821) kabul edilir. Duygusal olarak romantizmi en fazla ortaya çıkaran parlak bir örnek Schubert’in piyano ve şana yönelik Liedleri’dir.1830’daki Temmuz Devrimi etkisiyle erken dönemin ikinci evresine doğru yönelme başlamıştır. Paris Romantizm’in merkezi sıfatını artık Viyana’nın elinden almıştır. Müzikte yüksek romantizmi temsil eden ilk eser Berlioz’un “Fantastik Senfoni”si (1830) olarak kabul edilir. Lizst ve Paganini’nin “vürtözite” diye adlandırılan çalgı sanatçılığının ustalığında öne çıktığı bu dönemde, Chopin’in olağanüstü tınılarla beslediği piyano müziği, Schumann’ın düşünsel ve şiirsel olarak ustalığı, Romatizme doğru evrilen Mendelssohn’un klasik anlayışı, romantik akımın temel yapı taşları niteliğindedir.1848 Devrimi’nde duraklayan geç romantik evre kısa bir süre sonra yeniden başlamıştır. Wagner’in kökten bir kavrayışla bestelediği operalar, Lizst’in senfonik şiirleri yeni dönemi açan eserler arasındadır. Verdi’nin milliyetçilik temalı uluslararası yayılan, derinlikle yapılan opera eserleri bu dönemi eser kalitesi bakımından sağlamlaştırmıştır. Müzikteki romantizm, yalın ve kısa duygusal anlatımı kolaylaştıran, dokusunda yumuşak yeni eserler üretmiş, ancak esas armoni, ritim ve özellikle ses renkleri bakımından müziğe yeni bir soluk getirmiştir. Schubert’in parlak örneklerini verdiği sanatsal şarkıları (Lied’leri) öteki bestecilerin çalgı müziği alanındaki şiirsel küçük piyano parçaları izlemiştir. Bu parçalar Fantasia, Rhapsodie, Arabesque, Etude, İmpromptu gibi küçük, lirik eserlerdir. Sahne sanatlarında Bizet, “Carmen” operasıyla; Delibes “Copelia” bale müziğiyle; Puccini, “La Boheme”, “Madam Butterfly”, “Turnadot” operalarıyla yaratıcılığın sınırlarını genişletmiştir. Çaykovski, Saint Saens, Bruckner, Cesar Franck ve Faure gibi besteciler, geç romantik dönemin müzikal zenginliğine katkı getiren eserler yazmışlardır. Yani müziğe ipuçları veren Mahler’in derin kavrayışını ve Richard Strauss’un değişik stillerde görkemli bir müzik yaratan yeteneğini de bu kapsamda özellikle belirtmek gerekir. "(Say, 2002: 457-458).

2.1.5.6. Çağdaş Müzik

19. Yüzyılın sonlarından günümüze uzanan dönemin müziği. Genel yönelimleriyle çağdaş müzik, yaklaşık 1600-1900 yılları arasında kullanılmış olan tonal müzik ile bağları koparmayı temsil eder. Uyumsuz sesler, çağdaş müziğin karakteristik özelliğidir. 20. Yüzyıl müziğine kapı açan başlıca olgulardan biri, tonal armoninin ilke ve kurallarının eskimeye yüz tutmuş olması, yaklaşık 300 yıllık bu sistemin kendini tekrarlama durumuna düşmesidir. Viyanalı besteci Arnold Schönberg'in yaylılar orkestrası için 1899'da yazdığı "Aydınlanan Gece" başlıklı eser, karmaşık dokusuyla tonalitenin sınırlarını zorluyordu. Bu dönemde Rusya'da aynı doğrultuda gelişmeler yaşanmıştır. Aleksander Skriyabin'in "Prometheus" adlı senfonik şiirinde kullandığı altı sestten oluşan "Prometheus akoru" şu seslerden kurulmuştu: Do-Fa Diyez-Si Bemol-Mi-La- Re. Öte yandan Fransa'da romantizmin anlatımdaki üslup aralıklarına karşı tepkiler doğuyor, Fransız besteciler armoniyi genişletme sorununa kökten çözüm getirecek arayışlara yöneliyordu. Bu yoldaki ilk çıkışı Eric Satie yapmıştır. "Asıl kural sanatçının duyusudur; teori önemli olamaz; işitme temeldir". Bu görüşten yola çıkan Debussy'nin öncülük ettiği yeni müzik akımına izlenimcilik denmiştir (Say, 2002:457-458).

İki büyük usta, Macar besteci Bela Bartok ile Rus besteci İgor Stravinski, kendi halk müziklerinin karmaşık ritimlerinden yararlanarak sıra dışı ölçüler kullanmakla kalmamış, farklı ölçüleri yan yana getirerek daha karmaşık yeni ritimlere yönelmişlerdir. Tonal armoninin majör ve minör dizileri kullanıldığına göre, başlangıçta onların yerine pentatonik diziler, kilise ve doğu ülkelerin makamları, antik Yunan uygarlığından alınan Mod'lar yeğelenmiştir. Kromatik dizide bütün seslerin eşdeğer olmasından yola çıkarak ton dışı(atonal)ezgi kavrayışına varılmıştır. Bundan da öte geleneksel anlamıyla ezginin tümüyle ortadan kalkması seçeneği değerlendirilmiştir. 20. yüzyılın ilk yıllarında tonal sistem temel olan kavram ve kuralların sallanmaya başlaması üzerine, besteciler yeni sistem arayışlarına girmişlerdir. En etkili yöntem, başlangıçta "Atonal" müzikler besteleyen Arnold Schönber'ten gelmiştir. Schönberg , "12 Ton Yöntemi" olarak adlandırdığı yeni dizgeyi 1923'te önerdikten sonra, onun iki öğrencisi ve arkadaşlarından biri olan Alban Berg, hem atonaliteyi hem 12 Ton Yöntemi'ni kullandığı güçlü eserler vermiştir. Öteki öğrenci Anton Webern'in eserleri ise yalın ve özet deyişinin yanı sıra, biçim açısından tam bir mükemmeliyet içeriyordu.

Bu yaklaşımlar arasında sıra dışı diziler, yeni tınlar ve yeni ritmik buluşlar yer alıyordu. Bazı besteciler ise caz müziğinden yararlanmışlardır (Say, 2002:457-458).

Teknolojik gelişmeler bestecilere yeni ses alanları yaratmış, 1920'lerde icat edilen ilk elektrikli çalgıların konser müziğine taşınması söz konusu olmuştur. Bu alanda başlangıçta iki stil ortaya çıkmıştır: Fransa'daki "Somut müzik" adı verilen, doğal seslerin bu yolla kullanıldığı uygulama; öte yandan Almanya'da kaynağını elektronik seslerde bulan "Elektronik müzik". Bir süre sonra, teknolojinin gelişen olanaklarıyla her iki kaynaklı stilin birlikte kullanılması gerçekleşmiştir. Çağdaş müziğin başta gelen özelliği, birçok stili doğurması, hepsini barındırabilmesi, stil çeşitliliğini geliştirmiş olmasıdır. ...Böyle olmakla birlikte 20. Yüzyılın ilk yarısındaki stilleri, Dışa vurumculuk(anlatımcılık) ve 12 Ton Dizgesi, Yeni Klasikçilik (Neo Klasisizm), Bartok'un kişisel stilinde kaynağını bulan halk müziği gereçlerini değerlendirme yönelimi, Gelecekçilik(fütürizm)gibi başlıklar altında, 1950 sonrası akım ve stilleri ise Dizisel müzik(Serial müzik), Elektronik müzik, Rastlamsal müzik (Paleotorik müzik) Geç Dizisel müzik, Post modern müzik gibi başlıklar altında özetlemek olanaklıdır (Say, 2002:457-458).

2.1.6. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müzik Tarihi ve Müzik Kültürü Derslerinin Tanım ve İçeriği

Müzik öğretmenlerinin eğitilmesi programları ve konumu Eğitim fakültelerinde gerçekleşirken 1998-99 eğitim yılında değiştirilmiştir. Öğrenme sürecinin ve detaylarının gözden geçirilmesi, Türkiye'de değişime uğrayan sosyal ve kültürel durumun ve eğitim alanında verilen yeni kararların, verilen hizmetten önce öğretmenleri yetiştirme konusunda da ele alınması gerekmektedir. Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve Yükseköğretim Kurulu'nun ortak bir projesidir. Bu proje yenileme çalışmaları aşamalarına önemli katkılar sağlamıştır (Nartgün, 2001). Buna bağlı olarak, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri 1998 senesinde ana bilim dalı haline gelerek Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm dalıyla ve Resim-İş Eğitimi Anabilim bünyesinde birleştirilmiş ve programlar tekrardan iyileştirilerek uygulanmaya başlanmıştır (Kalyoncu, 2005:208).

1997 yılı Yüksek Öğretim Kurumunun Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları Adlı Mart 1998 tarihli çalışmasında verdiği bilgede, müziğin

doğuşundan günümüze kadar Türkiye ve dünyadaki tarihsel gelişimi, dönemleri, akımları ile Dünya ve Türk Müziğinden çeşitli eserleri dinleme, araştırma ve inceleme konularını kapsar, şeklinde tanımlanan Müzik Tarihi Dersi bir dönemlik ve iki kredilik haftada 2 saat teorik uygulaması olmayan bir ders niteliğindedir. Bu süre, Türkiye ve Dünyada müzik gelişimi ve dönemlerini içeren oldukça kapsamlı konusu olan bu ders için çok yetersiz kalmıştır. Kaldı ki müzik tarihi dersinden beklenen amacın oluşamayacağı çok nettir. Aradan geçen 8 yıllık süre sonunda, söz konusu program üzerinde bir revizyon yapılmış ve 2006-2007 Akademik yılından da uygulanmaya başlanmıştır(YÖK, 2007). YÖK kaynaklarına bakıldığında Genel Müzik Tarihi dersinin içeriği Ortaçağ, Gotik Çağ, Rönesans ve Barok dönemlerle sınırlı tutulmuştur. Müzik kültürü 2 Genel Müzik Tarihi 2 Türk Müzik Tarihi 2 ve Güncel ve Popüler Müzikler 2 olmak üzere toplam 8 ders saati olmuştur. Ancak Klasik, Romantik, Empresyonist ve Çağdaş dönemlere ait ders içeriği mevcut değildir. 2018 yılında YÖK kaynaklarında belirtildiği üzere Müzik Öğretmenliği Lisans Programı 3. ve 4. yarıyıllarında sırasıyla Batı Müziği Tarihi 2 kredi ve Türk Müziği Tarihi 2 kredilik dersler olarak uygulanmaya başlamıştır.

Dersin tanımında yer alan açıklamaya baktığımızda çok kapsamlı ve neredeyse insanlığın tarihi kadar uzun bir tarih sürecini kapsadığı anlaşılmaktadır. Tek dönemlik bir derste kazanılması gereken hedefler için bu sürenin son derece kısıtlı olduğu söylenebilir. Kalyoncu'ya göre *Müzik Tarihi* dersinin en az iki döneme yayılmasıyla ülkemiz ve dünyadaki ya da Avrupa kültür çevresindeki müziksel gelişmelere yüzeysel bir yaklaşım engellenmiş olacaktır (2005:218).

Ülkemizde müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda gerçekleştirilen müzik eğitiminin önemli basamaklarından biri, müzik tarihi dersidir. “Tarihsel kökleri bulunmayan bir düşünce yöntemi ya da sanat akımı olamaz. İnsanlık tarihi, birbiri üstünde yükselen yaratıcılıkların evrensel yücelişidir. Bu yücelişte müziğin de yeri vardır, ona müzikçiler de katkıda bulunmuşlardır. Dolayısıyla, “müzik tarihi, kendi alanında evrensel gelişim yasalarının tarihidir” (Say, Müzik Tarihi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 18.1994:18).

Müzik tarihi, kültür tarihinin önemli bir alanını kapsamakla birlikte, müziğin ortaya çıkışından bugüne kadarki gelişen müziksel evrim zincirlerini de oluşturmaktadır. Bu ders, müzik bölümü öğrencilerinin öğrenmek zorunda oldukları önemli derslerden

birisidir. Çünkü bu dersle birlikte; geçmişleriyle ilgili kültür ve değerlerin kazanımında, çaldığı eserin analizini yapabilmeye, dinlediği enstrümanları ayırt etmek, dinlediği eseri ve bestecisini tanımak, müzikte dönemleri ayırt etmek, eserin müziksel ve dönemsel özelliklerini ayırt etmek, enstrümanını çalarken eserleri dönemsel ve müziksel özelliklerine göre icra etmek vb. becerileri kazanmış olması beklenmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Batı Müziği Tarihi Dersi Öğretim Programı [10] MEB, “Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli”, Millî Eğitim Basımevi, 2004 (Akt.: Çevik, 2009 :11).

Çalışmanın diğer bir boyutu olan müzik öğretmeni adaylarının müzik kültürüne ilişkin yeterlilikleri kapsadığından, müzik öğretmenliği programında yer alan müzik kültürü ders tanımını incelemek faydalı olacaktır. 2006 yılı YÖK müzik öğretmenliği programında yeni tasarrufla bulunarak müzik kültürü dersini, İnsan ve müzik kültürü; Müzik kültürünün tanımı, kapsamı ve öğeleri; Müzik kültürünün diğer kültürler ve kültür öğeleriyle ilişkileri; Müzik kültürünün sanat kültürü içindeki yeri; Müzik kültürünün felsefi, sanatsal, bilimsel ve teknik temelleri ve boyutları; Müzik kültüründe göreneksellik, geleneksellik, çağcılık-çağdaşlık ve modern sonrası; Müziğin kavramsal tanımı ve kapsamı; müzik teriminin kökeni, yaygınlaşımı, Türkçeleşimi; Müziğin kökeni, doğuşu-oluşumu ve evrimi; bunlara ilişkin görüşler ve kuramlar; Bireyin ve toplumun gelişiminde müzik kültürünün rolü; Müziğin bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel işlevleri-işgörüler; Müzik kültüründe katmanlar; müzik türleri, çeşitleri ve eserleri; Müzikte ses kaynakları; doğa, insan ve çalgılar; sesin oluşumu ve özellikleri; Müzikte ses sistemleri, aralıklar, diziler, uygular; Müziğin temel gereçleri: Ses ve devinim; Müziğin temel öğeleri:Ritim, ezgi, uyum, yapı; Müzikte niteliğin belirleyicileri: Tür-çeşit, hız, gürlük, oturtum, örgü/doku, seslendirim-yorumlanım, üslup, ölçü, ton/makam, öz-biçim, akustik çevre/ortam. Müzik olgusu, müzik yazısı, müzik dili ve müziksel iletişim; Müzik yapma, yaratma, yönetme, dinleme, düşünme, anlama-anlatma, öğrenme-öğretme; İnsanın müziksel yaşamı, müziksel çevresi ve müziksel ortamı; Müzik kurum, kuruluş, topluluk ve etkinlikleri; Geçmişten günümüze ve günümüzden geleceğe Türk müzik kültürü; Türkiye ve Dünya müzik kültürlerinde başlıca değişim, gelişim, dönüşüm ve yönelimler şeklinde tanımlamıştır.

Ders lisans programı 1.yarıyılında 2 kredi 2 teorik ders olarak planlanmıştır.2018 yılında yapılan değişimle müzik kültürü dersi insanın ve kültürün

tanımı, kültürel, sosyal ve felsefi boyutuyla müziğin doğuşu, gelişimi, “müzik” ile “kültür” kavramları, müziğin, kültür içerisinde edindiği önemli işlevler; müziğin bireysel ve toplum sal etkileri, ses kaynakları, sesin oluşumu ve özellikleri, çalgıların oluşumu-gelişimi; dünya ve Türkiye’deki müzik türleri, müziği üreten, icra eden ve dinleyen insanların, müzikal süreç içinde göstermeleri gereken tutum ve davranışlar; müzikte ses sistemleri, müziğin temel öğeleri; Türkiye’deki müzik kurumlarının yapı ve gelişimleri; müzikte estetik ve güzel kavramı; müzik kültüründe geleneksellik, çağcılık; Türk müzik kültürü, Atatürk ve Türk Müzik İnkılabı, müzik eğitiminin önemi, işlevleri. Şeklinde tanımlanmıştır. Ders lisans programı 2.yarıyılında 2 kredi 2 teorik ders olarak planlanmıştır. Yapılan yeni tasarrufların bu denli kapsamı geniş bir ders olan müzik kültürü dersinin süre ve amaca ulaşmada yetersiz kalacağı fikrini destekleyebilecektir.

Oldukça geniş bir içeriğe sahip olan “Müzik Kültürü” dersi Genel Müzik Tarihi dersi örneğinde olduğu gibi tek dönemlik kısa bir ders sürecini kapsamakta olmasına karşın, kazanılması gereken hedeflerin çeşitliliği bakımından bu sürecin sınırlı olduğu görülmektedir.

Akbulut’a göre öğretmen, toplumun ortak değerler sisteminin tanınmasında önemli rehberdir. İçerisinde bulunduğu yaşadığı toplumun kültürel özelliklerine hakim olmalı ve öğrencilere bunları aktarabilmelidir. Toplumda yaygın olan yanlış inanç ve değerleri uygun bir yaklaşımla düzeltmeli; onların bu değerleri doğru öğrenmelerine yardımcı olmalı ve sağlamalıdır. Öğretmen, ülkede ve dünyadaki gelişmeleri yakından izlemeli, gerektiğinde bu gelişmeleri öğrencileriyle paylaşmalıdır (Akbulut, E. Günümüz Müzik Eğitimi Nasıl Olmalıdır? Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (2006:26).

2.2. İlgili Araştırmalar

Öner(2012) Türkiye’de Müzik Eğitiminin Kültürel Boyutları Konulu Çalışmasında, müzik eğitiminde, kültürün önemini ve rolünü ele alan kaynaklar taranmış, dünyada ve Türkiye’de kültür ve müzik arasındaki ilişkinin, müzik eğitime nasıl yansıtıldığı değerlendirmiştir. Araştırmada klasik müziğin doğasıyla çeliştiğini ifade ettiği durumlardan özet olarak şöyle söz etmiştir:

- Ülke çapında senfonik orkestra, oda müziği, opera, oda müziği grupları gibi bu müziğin icra edildiği ekiplerin yeterli olmaması

- Mesleki müzik eğitim verilen kurumlarda çalgı eğitimine çok geç yaşlarda başlatılması
- Klasik Batı Müziği eğitiminin genel eğitim kademesinden etkili bir şekilde başlatılacağı altyapının yerleşmemiş olması
- Müzik kültürünün ve müzik sanatının ülke çapında geliştirilmesinin yeterince desteklenmemesi
- Mesleki müzik eğitimi verilen kurumların birçoğunda, eğitimi verilen batı müziğinin altyapısının yetersiz olması

Araştırmada gelişmiş ülkelerin mevcut eğitim sistemlerinin incelenmesi, analiz edilmesi ve kendi ulusal ve kültürel kimliğimizin de yer aldığı çağdaş, bilimsel ve yaratıcı bir müzik eğitim sisteminin oluşturulmasını önermiştir.

Çevik(2009) Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Tarihi Dersine Yönelik Görüşleri konulu araştırmasında; Müzik tarihi dersinin müzik öğretmeni adaylarının öğrenmesi gereken temel derslerden birisi olduğu ve bununla birlikte öğrenilen bilgilerin kalıcı olabilmesi için:

- Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, müzik tarihi dersinin çok önemli ve yararlı bir ders olduğu bilincini taşıdıkları;
- Dersin uygulamaya ve dinlemeye yönelik olması gerektiği,
- Müzik tarihi dersinde öğrenilen bilgilerin diğer müzik derslerine özellikle, piyano ve bireysel enstrümanlarında bir eseri yorumlarken,
- Dönemin özelliklerine uygun olarak yorumlamalarına olanak sağladığı; sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu bulgulara dayanarak araştırmacı, müzik öğretmeni adaylarının müzik tarihi dersinin işlenişiyle ilgili düşüncelerine hassasiyet göstererek, bu dersin diğer alan derslerine daha iyi cevap verebilecek niteliklerin ortaya konulması amacı ile dört yıl boyunca detaylı bir şekilde okutulması önerilmiştir.

Deniz ve Gündoğdu (2006) tarafından yapılan araştırmada veri toplamak amacı ile Temel Eğitime Destek Projesi'nden yola çıkılarak İstanbul' da görev yapan 92 müzik öğretmenine "Müzik Öğretmeni Mesleki Yeterlilik Anketi " uygulanmıştır. Araştırmada müzik öğretmenlerinin genel müzik bilgisi ve kültürü yeterlik alanında,

müzik öğretmenlerinin yeterli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. "Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelemesi ve Değerlendirilmesi." *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 27 (2008): 119-134.

Taş (2011), sınıf öğretmeni adaylarının, müzik dinleme alışkanlıklarını ortaya koymayı, müzik seçimlerinde hangi türlerin öne çıktığını saptamayı ve araştırmada verilen klasik Batı müziği dinleme eğitimi sürecinin öncesinde ve sonrasında, bu müzik türüne ilişkin tutumlarının nasıl olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Deneysel desenli olan bu çalışmadan elde edilen verilerden, sınıf öğretmeni adaylarının klasik Batı müziğine ilişkin tutumlarının kararsızlık ile katılma arasında olduğu saptanmıştır. Çalışma grubunun, eğitim sonrası klasik Batı müziğine ilişkin tutumunu daha iyi analiz edebilmek için, grubun tamamına uygulanan kümeleme analizi sonucunda, kontrol grubu kümelerine ayrılmamış, deney grubu ise, orta ve iyi düzeyde olmak üzere iki kümeye ayrılmıştır. Son test uygulamasından sonra, deney grubunun klasik Batı müziğine ilişkin tutumu orta düzeyde olan kümesinin tutum puanında, istatistiksel olarak anlamlı bir artış olduğu kaydedilmiştir.

Türkekul (2006), İlköğretim Okullarında Müzik Tarihi Şeridi İle Müzik Tarihi Eğitimi yaptığı çalışmada şu görüşü paylaşmıştır: "Hiç şüphesiz kültürün en önemli ögesi "MÜZİK" tir. Bizim işimiz de müzik eğitimciliği olduğuna göre, eğitim basamaklarının her aşamasında "MÜZİĞİ TARİHİ İLE BİRLİKTE ÖĞRETMEK" ilk hedefimiz olmalıdır. Böylece gündelik müzik eğitiminden ve sıradanlıktan kurtulabiliriz. Türkekul müzik öğretmenlerinin amaçlarda belirtilen bilgileri birbirinden kopmadan ve öğrencileri sıkmadan vermede zorlandıklarını ve konuların çok zorlaşmasına müfredatımızda değişik yıllara kopuk kopuk dağıtılmış durumda olduklarından, Türk Müziği ve Batı Müziği Tarihi birbirinden çok kopukmuş gibi bir karmaşa içerisinde anlatılmaya çalışılmakta olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca okuldaki müzik derslerinde müzik tarihi bilgisinin daha iyi kavratılması için okul koridoruna "Müzik tarihi şeridi" oluşturarak asmıştır.

Arabacı (2010) tarafından hazırlanan Yüksek Lisans tez çalışmasında farklı alan öğretmenlerinin müzik kültürüne ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla Şereflikoçhisar ve Evren İlçelerinde 6 farklı okulda görev yapan 87 öğretmenin görüşlerine anket yoluyla ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, Öğretmenlerin müzik kültür birikimlerini bilinçli bir şekilde değerlendirmedikleri, kendi alanlarında müzik kültüründen

yararlanmadıkları ve görev yaptıkları ilçelerdeki müzik ile ilgili faaliyetleri yeterli bulmadıkları saptanmıştır. Öğretmen adayları hem yöresel hem de dünya müzik kültürlerini tanımalılar.

Araştırma sonuçlarından yola çıkarak Arabacı, öğretmen adaylarına hem yöresel hem de dünya müzik kültürlerini tanımaları bakımından lisans eğitimleri sırasında müzik kültürü dersleri seçmeli olarak koro, çalgı eğitimi (öğretmen adayı istediği enstrümanı seçebilmeli), teori, dinleti, müzik tarihi dersleri verilebilir önerisinde bulunmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt problemleri temel alınarak izlenen yöntem hakkında bilgiler sunulmuştur. Bu kapsamda; araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu ve çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler, verileri toplama teknikleri ile verilerin analizi konularına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada keşfedici korelasyonel ile genel tarama modelleri birlikte uygulanmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü ile Klasik Batı Müziği Dağarı tanıma ve farkındalık düzeyleri konularında durum tespiti yapıldığından dolayı, betimsel nitelik taşıyan bu çalışma genel tarama modelinde oluşturulmuştur. Karasar (2007) genel tarama modelini; “...çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleri..” olarak tanımlamıştır.

Araştırma da ayrıca Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü ile Klasik Batı Müziği Dağarı tanıma becerileri arasındaki ilişki durumu da incelendiğinden dolayı, çalışma bu yönüyle keşfedici korelasyonel desen kapsamında da yapılandırılmıştır. Korelasyonel araştırmalarda ilgili değişkenlere müdahale edilmeden iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkilerin tespit edilmesi, neden-sonuç bağıntılarına yönelik ipuçları elde edilmesi hususlarında yaklaşımlar ortaya konmaktadır (Heppner, Wampold & Kivlighan 2013; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2016).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de müzik öğretmenliği-eğitimi anabilim dallarında son sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Evren içerisinden örneklem oluşturma sürecinde ise örnekleme birimlerinin seçkisiz bir biçimde evrenden belirlendiği seçkisiz örnekleme türlerinden, basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016). Buradan hareketle araştırmanın örnekleme, Marmara Bölgesi (Balıkesir), Doğu Anadolu Bölgesi

(Malatya), Akdeniz Bölgesi (Burdur), İç Anadolu Bölgesi (Niğde) ve Karadeniz Bölgesi (Tokat) olmak üzere beş farklı bölgeden seçilen üniversitelerin müzik öğretmenliği- eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören ve ulaşılabilen dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır (n=134).

Tablo 1’de örnekleme oluşturan öğrenciler ve öğrencilerin üniversite değişkenleri sunulmuştur.

Tablo 1.
Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımları

	f	%
Balıkesir Üniversitesi	38	28.4
İnönü Üniversitesi	29	21.6
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	28	20.9
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	21	15.7
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	18	13.4
Toplam	134	100.0

Tablo 1’de görüldüğü üzere dağılım içerisinde en yüksek orana sahip olan üniversitenin Balıkesir Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir (%28.4). Bu grubu sırasıyla İnönü Üniversitesi (%21.6), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (%20.9), Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi (%15.7) ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri takip etmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanması için araştırmacı tarafından ilgili üniversitelerin müzik öğretmenliği- eğitimi anabilim dallarına bizzat gidilerek uygulamalar yapılmıştır. Uygulama esnasında öncelikle öğrencilere; Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü Testi (TMBKT) ile Klasik Batı Müziği Dağarı Tanıma Formu (KBMTF) hakkında bilgiler verilmiştir. Özellikle ses kaydı uygulamasına başlamadan önce

Araştırma veri toplama araçları; Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü Testi (TMBKT) ile Klasik Batı Müziği Dağarı Tanıma Formu (KBMTF) olarak belirlenmiştir.

3.3.1. Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü Testi (TMBKT)

Araştırmacı tarafından geliştirilen Temel Müzik Bilgileri ve Kültürü Testi; Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi (n=9), Biçim ve Form Bilgisi (n=6) ve Müzik Tarihi-Kültürü (10) olmak üzere üç boyuttan oluşan bir ölçme aracıdır. Madde oluşturma sürecinde uzman görüşlerinden yararlanılarak 32 maddelik ilk form oluşturulmuştur. Bu form; 5 farklı alan uzmanı ile görüşülerek yeniden yapılandırılmıştır. İlgili maddelere alan uzmanları; “uygun”, “uygun değil” ve “düzeltilmeli...” sınıflamasına uygun bir biçimde değerlendirmelerini yapmışlardır. Bu değerlendirmeler sonucunda nihai formun, üç boyut ve 25 maddeden oluşmasına karar kılınmıştır.

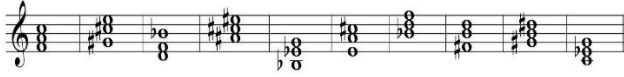
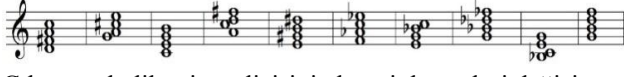
Tablo 2’de TMBKT’nin boyutlara göre madde numaraları sunulmuştur.

Tablo 2.
TMBKT Boyut ve Madde Numaraları

Boyut	Faktörler	Madde No
1	Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi	m6, m9, m10, m11, m13, m17, m20, m22, m23
2	Biçim ve Form Bilgisi	m3, m12, m16, m19, m24, m25
3	Müzik Tarihi ve Kültürü	m1, m2, m4, m5, m7, m8, m14, m15, m18, m21

TMBKT’nin puanlanması hususunda madde güçlükleri ve alan uzmanlarının görüşleri dikkate alınarak madde puanlanması Tablo 3’teki gibi oluşturulmuştur.

Tablo 3.
TMBKT Maddeleri ve Puanları

Madde No	Puan Türü	Madde Puanı
TMBK		
Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi (9 madde)		
6	Plagal Kadans hangi dereceler üzerinde gerçekleşir?	3.50
9		0.65x10=6.50
10	Donanıma 4 diyaz (fa-do-sol-re diyaz) değiştirici işaretlerini almış minör tonun adı nedir?	3.50
11	Presto, Grazioso, Moderato, Adagio, Maestoso	0.80x5=4.00
13		0.65x10=6.50
17	Armonik minör bir dizide, dizinin hangi derecesi tizleştirilir?	3.50
20	Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır?	3.50
22		0.65x10=6.50
23	Çıkıcı melodik minör dizisinin hangi dereceleri değişime uğrar?	3.50
Biçim ve Form Bilgisi (6 madde)		
3	Tekrarlar üzerine kurulmuş, ana temanın en az üç kez duyurulduğu; ABA, ABACA, ABACABA, ABACBA biçiminde yapılardan oluşan müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?	3.50
12	İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çok seslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?	3.50
16	Barok dönemde aynı tonda yazılmış allemande, courante, sarabande, giguedanslarından oluşan eser aşağıdakilerden hangisidir?	3.50
19	Bir veya birkaç çalgı için yazılmış, icracıların virtüözitesini (çalma ustalığı) ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmayı amaçlayan eserin müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?	3.50
24	Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski, zarif bir Fransız saray dansıdır?	3.50
25	Aşağıdaki müzik biçimlerinden hangisinin ismi duyulunca kontrpuan tekniği, ilk akla gelen olmaktadır?	3.50

Tablo 3. (devamı)

Madde No	Puan Türü	Madde Puanı
TMBK		
Müzik Tarihi ve Kültürü (10 madde)		
1	Aşağıdakilerden hangisi, Latince bir duadaki sözcüklerin ilk hecelerinden yararlanarak notaların isimlerini belirlemiştir?	3.50
2	Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir?	3.50
4	1936 yılında Türkiye'ye gelerek Adnan Saygun ile birlikte Anadolu'yu dolaşmış ve halk türkülerimizi notaya almış besteci aşağıdakilerden hangisidir?	3.50
5	Aşağıdaki hangi seçenekte Klasik Müzik Dönemlerinin kronolojik sırası doğru olarak verilmiştir?	3.50
7	1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan; Kemal İlerici, Muammer Sun, Nevit Kodallı, Rengim Gökmen, Fazıl Say gibi önemli müzik insanlarının yetiştiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?	3.50
8	Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nınile başlayan öyküsü, Türkiye'de Batı müziğinin gelişimine koşut bir çizgi izlemiştir.	3.50
14	Aşağıdakilerden hangileri romantik dönem bestecileridir?	3.50
15	Aşağıda ünlü eserlerin ana temaları yer almaktadır. Bu eserlerin adlarını ve bestecilerini verilen boşluklara yazınız.	0.8125x8=6,5 0 1.625x4=6.50
18	Aşağıdakilerden hangisi "Türk Beşleri" olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz?	3.50
21	Béla Bartók, Alban Berg, Benjamin Britten, Gustav Mahler ve Carl Orff isimli besteciler hangi klasik batı müziği döneminin temsilcileridir?	3.50
Toplam		100.00

Tablo 3'te görüldüğü üzere en yüksek alınabilecek puanın 100 olduğu TMBKT'de 20 çoktan seçmeli, 5 doğrudan cevabın verilmesi gereken boşluk doldurmalı madde yer almaktadır. Boşluk doldurmalı maddeler kendi içlerinde alt sorulardan oluşmaktadır. Aşağıda boşluk doldurmalı maddelere ve puanlamalarına ilişkin örnekler sunulmuştur.

➤ Aralık tanımlama

(n=10, Her soru için 0,65 puan, Toplam 0.65x10= 6.50)

Örnek: Tam 4'lü

➤ Üç sesli akor tanımlama,

(n=10, Her soru için 0,65 puan, Toplam 0.65x10= 6.50)

➤ Dört sesli yedili akor tanımlama

(n=10, Her soru için 0,65 puan, Toplam 0.65x10= 6.50)

➤ Dinamik-hız terimlerini tanıma

(n=5, Her soru için 0,80 puan, Toplam 0.80x5= 4.00)

Örnek: Moderato.....**Orta Hızda**.....

Grazioso:**Zarif, narin bir biçimde**....

➤ Eser-besteci tanıma

(n=4, Her soru için 1.625 puan, Toplam 1.625x4= 6.50)

.....L. v. Beethoven (0.8125 puan), Symphony n.5 (0.8125 puan).....

3.3.2. Klasik Batı Müziği Dağarı Tanıma Formu (KBMDF)

KBMDF uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen, ses kaydı ve bu ses kaydına ilişkin cevapların doldurulacağı yönerge biçiminde oluşturulmuş bir ölçme aracıdır. Öğrencilere; Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönem kapsamında yer alan beşer eserden kısa bölümler dinletilir. Her eser kaydından sonra kısa bir boşluk yer almaktadır. Öğrencilerin, eserleri dinlerken ya da bu kısa boşluk esnasında eserin ismi ve bestecisini bu forma yazmaları gerekmektedir.

KBMDF'nin puanlanması hususunda alan uzmanlarının görüşleri dikkate alınarak madde puanlanması Tablo 4'teki gibi oluşturulmuştur.

Tablo 4.

KBMDF Maddeleri ve Puanları

Madde No	Puan Türü	Madde Puanı
KBMDF		
Barok Dönem (5 madde)		
1	J. S. Bach, Toccata & Fugue in D minör	
2	G. F. Handel, Sarabande, Suite in D minör	
3	T. Albinoni, Adagio in G minor	5x5=25
4	A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I	
5	J. Pachelbel, Canon in D	
Klasik Dönem (5 madde)		
6	L. v. Beethoven, Moonlight Sonata	
7	L. v. Beethoven, Symphony n. 5	
8	L. v. Beethoven, Für Elise	5x5=25
9	W. A. Mozart, Eine kleine nachtmusik	
10	W. A. Mozart, Symphony n. 40 (tema)	
Romantik Dönem (5 madde)		
11	F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous	
12	P. I. Tchaikovsky, Swan lake (tema)	5x5=25
13	F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minor	
14	J. Brahms, Hungarian Dance n.5	
15	G. Bizet, Carmen, Habanera	
Çağdaş Dönem (5 madde)		
16	C. Debussy, Clair de Lune	
17	A. Dvorak, New World Symphony, 4 th Movement	
18	Gabriel Faure, Pavane	5x5=25
19	U. C. Erkin, Köçekçe	
20	C. Orff, Carmina Burana O Fortuna	
Toplam		100.00

Tablo 4'te görüldüğü üzere en yüksek alınabilecek puanın 100 olduğu KBMDF'de 20 boşluk doldurulmalı madde yer almaktadır. Aşağıda boşluk doldurulmalı maddelere ve puanlamalarına ilişkin örnekler sunulmuştur.

I – Barok Dönemi Eserleri:

- Eser Toccata & Fugue in D minör
Besteci..... J. S. Bach
(2.50 puan) (2.50 puan)

IV. Çağdaş Dönem Eserleri

- Eser New World Symphony, 4th Movement
Besteci..... A. Dvorak
(2.50 puan) (2.50 puan)

3.4. Verilerin Analizi

TMBKT ve KBMDF'den elde edilen veriler Excel ve SPSS 25.0 paket programına işlenmiş ve bu program aracılığı ile analizler gerçekleştirilmiştir. Formlarda yer alan madde seçeneklerinin aritmetik ortalama (\bar{X}), en düşük (minimum), en yüksek (maksimum), standart sapma (ss), frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilerek, tablo ve grafikler aracılığı ile sunulmuştur. Ayrıca her öğrenci için bu iki ölçme aracından elde edilen puanların ortalaması alınarak öğrencilerin toplam başarı puanları oluşturulmuştur.

Puanların normallik durumları ise normal dağılım eğrileri, çarpıklık-basıklık değerleri ve örneklem büyüklüğünün 50'den büyük olduğu durumlarda uygulanan Kolmogorov- Smirnov (K-S) testi değerleri bakımından yorumlanmıştır. Buna göre bazı puan gruplarının K-S testi sonuçlarında normallikten sapmalar olduğu gözlemlense de bütün puanların çarpıklık-basıklık değerlerinin ± 1 aralığında yer aldıkları tespit edilmiştir. Tabachnick ve Fidell (2007) bu değerlerin ± 3.29 , George ve Mallery (2010) ± 2 , Büyüköztürk (2009) ± 1 , Kalaycı (2010) ± 3 aralığında yer almasının normallik için kabul edilebilir sınırlar olduğunu ifade etmişlerdir. Buradan hareketle TMBKT ile KBMDF arasındaki ilişki durumunun ortaya çıkarılması için parametrik istatistik tekniklerinden Pearson korelasyon analizinin (r) ve determinasyon katsayılarının (r^2) uygulanmasına karar kılınmıştır. Korelasyon katsayısının yorumlanmasında; $.00 < r < .30$ düşük, $.30 < r < .70$ orta, $.70 < r < 1.00$ yüksek etki düzeyi olarak kabul edilmiştir (Büyüköztürk, 2009).

3.5. Tablolarda Kullanılan Sembollerin Anlamları

N: Toplam Sayı

f : Frekans

%: Yüzde

\bar{X} : Aritmetik Ortalama

r^2 =Determinasyon Katsayısı

ss: Standart sapma

p: Anlamlılık düzeyi

r: Pearson korelasyon katsayısı

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde verilerden elde edilen bulgular sıralanacak ve bu bulgular eşliğinde yorumlar getirilecektir.

4.1. TMBKT temel müzik bilgileri ve kültü ve KBMDT'nin Madde, Faktör ve Toplam Puanlarının Dağılımına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu alt başlıkta araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorumlar verilmiştir. Elde edilen sonuçlar tablo ve histogramlar aracılığıyla görselleştirilerek gerekli açıklamalar yapılmıştır. Tablo 5'te TMBKT ve KBMDF'ye ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma, alınan en yüksek ve en düşük puan değerleri verilmiştir.

Tablo 5.
TMBKT ve KBMDF Toplam Puanlarının Dağılımları

Puan Türü	N	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	\bar{X}	Ss
TMBKT	134	15.20	80.85	47.57	15.01
KBMDF		.00	82.50	32.15	19.90
Toplam Puan		10.50	67.64	39.86	14.36

Tablo 5'deki tanımlayıcı değerler incelendiğinde, öğrencilerin temel müzik bilgileri, müzik kültürüne yönelik bilgilerinin ortalama düzeye yakın olduğu görülmektedir ($\bar{X}=47.57$). Klasik batı müziğini dağarında yer alan eser-bestecilere yönelik farkındalık düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X}=32.15$). Öğrencilerin bu iki ölçme aracının ortalamasından oluşan toplam puanlarının ise ortalamanın altında yer aldığı ve başarı düzeylerinin düşük seviyede olduğu belirlenmiştir ($\bar{X}=39.86$).

Tablo 6'da TMBKT ve KBMDTF alt boyutlarının aritmetik ortalama, standart sapma, alınan en yüksek ve en düşük puan değerleri sunulmuştur.

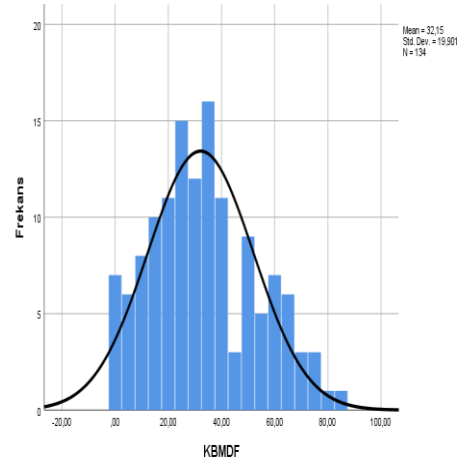
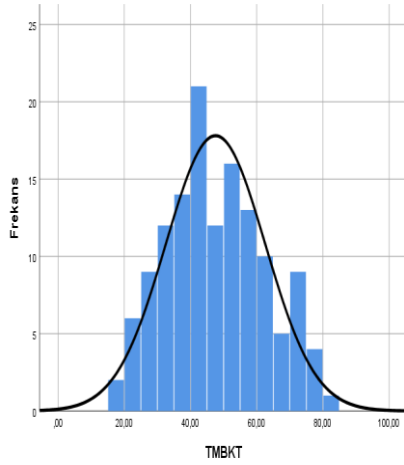
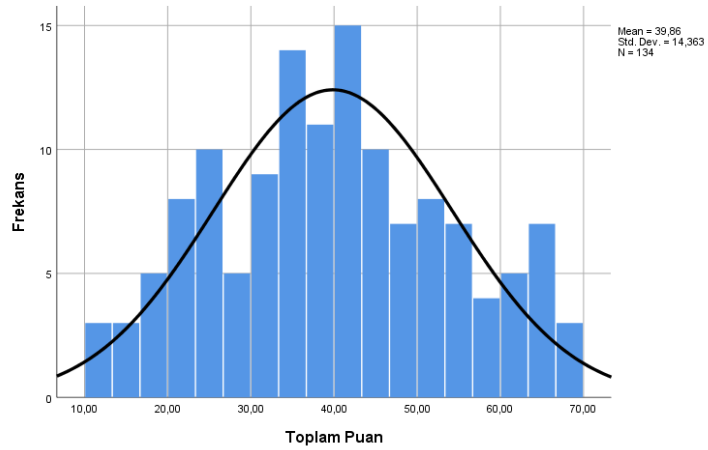
Tablo 6.
TMBKT ve KBMDF Boyut Puanlarının Dağılımları

	Puan Türü	N	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	Alınabilecek En yüksek Puan	\bar{X}	Ss
TMBKT	Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi (n=9)		3.50	39.40	41.00	18.80	8.09
	Biçim ve Form Bilgisi (n=6)		.00	21	21.00	8.14	4.44
	Müzik Tarihi ve Müzik Kültürü (n=10)	134	3.50	38.00	38.00	20.63	7.27
KBMDF	Barok Dönem		.00	25.00	25.00	8.99	6.77
	Klasik Dönem		.00	25.00	25.00	10.99	6.99
	Romantik Dönem		.00	25.00	25.00	8.15	6.04
	Çağdaş Dönem		.00	25.00	25.00	4.01	4.23

TMBKT'yi oluşturan boyut puanlarına ilişkin aritmetik ortalamalara bakıldığında, öğrencilerin temel müzik teorisi, armoni, biçim ve form bilgisi alanlarındaki başarı düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 18.80$, $\bar{X} = 8.14$). En başarılı olunan alanın, müzik tarihi ve müzik kültürü olduğu; bu alandaki puanların ise ortalama düzeyde olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X} = 20.63$). Öğrencilerin TMBKT alanında en düşük puanlara sahip oldukları boyutun ise biçim ve form bilgisi olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 8.14$).

KBMDF boyut puanlarına ilişkin öğrenci puanları incelendiğinde ise bütün dönemlerde puanların ortalamanın altında yer aldığı görülmektedir. En yüksek puanların Klasik Dönem ($\bar{X} = 10.99$); en düşük puanların ise Çağdaş Dönem ($\bar{X} = 4.01$) puanlarında olduğu tespit edilmiştir.

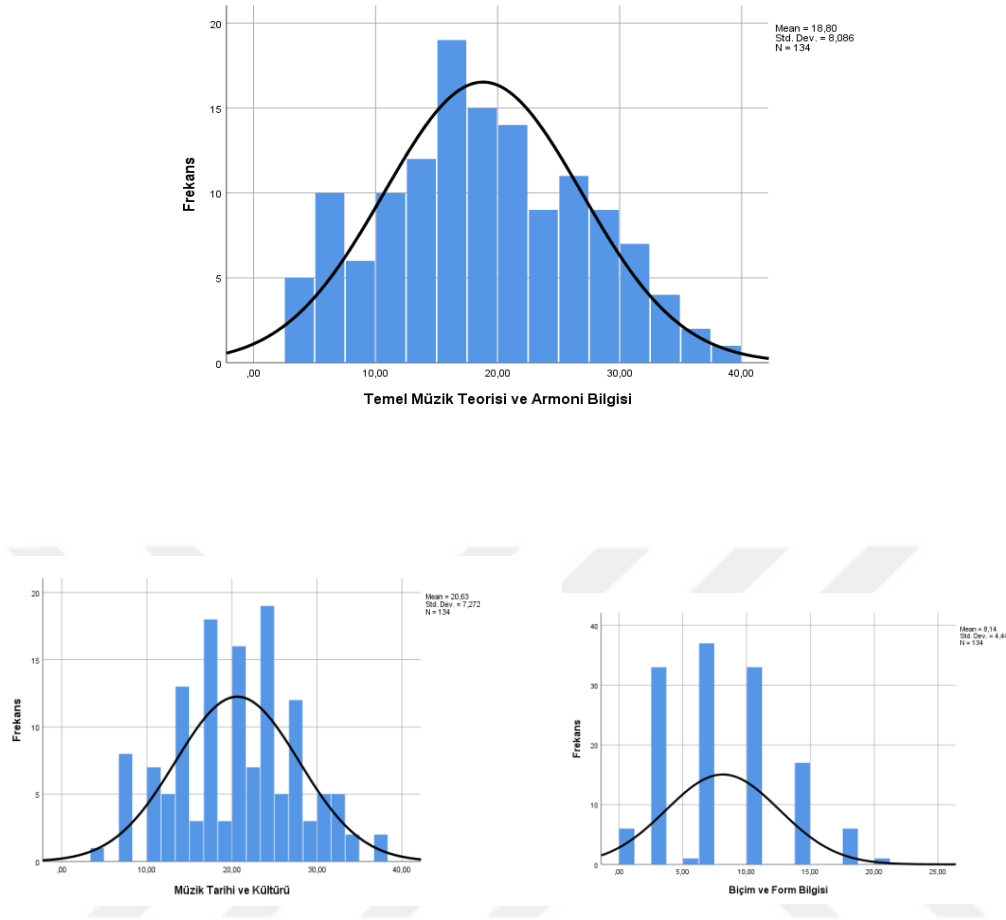
Şekil 1'de TMBK, KBMDF ve toplam puanların histogramları sunulmuştur.

Şekil 1. TMBK, KBMDF ve Toplam Puanların Histogramları

Şekil 1’de öğrencilerin toplam ve TMBKT puanlarının ortalamasının altında olduğu, KBMDF puanlarının ise ortalama düzeyde olduğu açıkça gözlemlenmektedir.

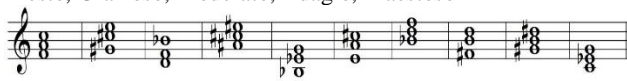

Şekil 2’de TMBK alt boyutlarının histogramları verilmiştir.

Şekil 2. TMBK Boyut Puanlarının Histogramları

Tablo 7’de TMBK’de alan sorulara ilişkin puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri sunulmuştur.

Tablo 7.
TMBKT Madde Puanlarının Dağılımları

Madde No	Puan Türü	Madde Puanı	\bar{X}	Ss
TMBK				
Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi (9 madde)				
6	Plagal Kadans hangi dereceler üzerinde gerçekleşir?	3,50	1.15	1.65
9		6,50	3.94	3.94
10	Donanımına 4 diyez (fa-do-sol-re diyez) değiştirici işaretlerini almış minör tonun adı nedir?	3,50	2.27	1.67
11	Presto, Grazioso, Moderato, Adagio, Maestoso	4,00	1.35	.94
13		6,50	1.60	2.10
17	Armonik minör bir dizide, dizinin hangi derecesi tizleştirilir?	3,50	2.25	1.68
20	Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır?	3,50	2.71	1.46
22		6,50	.98	1.41
23	Çıkıcı melodik minör dizisinin hangi dereceleri değişime uğrar?	3,50	2.53	1.57
Biçim ve Form Bilgisi (6 madde)				
3	Tekrarlar üzerine kurulmuş, ana temanın en az üç kez duyurulduğu; ABA, ABACA, ABACABA, ABACBA biçiminde yapılardan oluşan müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?	3,50	1.96	1.74
12	İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çok seslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?	3,50	.73	1.43
16	Barok dönemde aynı tonda yazılmış allemande, courante, sarabande, gigue danslarından oluşan eser aşağıdakilerden hangisidir?	3,50	1.28	1.69
19	Bir veya birkaç çalgı için yazılmış, icracıların virtüözitesini (çalma ustalığı) ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmayı amaçlayan eserin müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?	3,50	1.88	1.75
24	Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski, zarif bir Fransız saray dansıdır?	3,50	.76	1.45
25	Aşağıdaki müzik biçimlerinden hangisinin ismi duyulunca kontrpuan tekniği, ilk akla gelen olmaktadır?	3,50	1.53	1.74
Müzik Tarihi ve Kültürü (10 madde)				
1	Aşağıdakilerden hangisi, Latince bir duadaki sözcüklerin ilk hecelerinden yararlanarak notaların isimlerini belirlemiştir?	3,50	2.12	1.72
2	Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir?	3,50	2.79	1.41
4	1936 yılında Türkiye'ye gelerek Adnan Saygun ile birlikte Anadolu'yu dolaşmış ve halk türkülerimizi notaya almış besteci aşağıdakilerden hangisidir?	3,50	1.67	1.75
5	Aşağıdaki hangi seçenekte Klasik Müzik Dönemlerinin kronolojik sırası doğru olarak verilmiştir?	3,50	2.19	1.70
7	1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan; Kemal İlerici, Muammer Sun, Nevit Kodallı, Rengin Gökmen, Fazıl Say gibi önemli müzik insanlarının yetiştiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?	3,50	1.72	1.76
8	Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nınile başlayan öyküsü, Türkiye'de Batı müziğinin gelişimine koşut bir çizgi izlemiştir.	3,50	1.20	1.69
14	Aşağıdakilerden hangileri romantik dönem bestecileridir?	3,50	2.20	1.70
15	Aşağıda ünlü eserlerin ana temaları yer almaktadır. Bu eserlerin adlarını ve bestecilerini verilen boşluklara yazınız.	6,50	1.73	2.01
18	Aşağıdakilerden hangisi "Türk Beşleri" olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz?	3,50	2.93	1.30
21	Béla Bartók, Alban Berg, Benjamin Britten, Gustav Mahler ve Carl Orff isimli besteciler hangi klasik batı müziği döneminin temsilcileridir?	3,50	2.09	1.72

Tablo 7’de görüldüğü üzere öğrencilerin en başarılı oldukları maddelerin; m20, m2 ve m18 soruları olduğu saptanmıştır. En düşük başarı düzeyine sahip soruların ise m22, m11, m13, m12 ve m24 maddeleri olduğu görülmektedir.

Tablo 8’de KBMDF maddelerinin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri yer almaktadır.

Tablo 8.
KBMDF Madde Puanlarının Dağılımları

Madde No	Puan Türü	Madde Puanı	\bar{X}	Ss
KBMDF				
Barok Dönem (5 madde)				
1	J. S. Bach, Toccata & Fugue in D minör	5	1.44	1.92
2	G. F. Handel, Sarabande, Suite in D minör		1.88	2.24
3	T. Albinoni, Adagio in G minor		.78	1.61
4	A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I		3.17	2.28
5	J. Pachelbel, Canon in D		1.72	2.11
Klasik Dönem (5 madde)				
1	L. v. Beethoven, Moonlight Sonata	5	3.32	2.18
2	L. v. Beethoven, Symphony n. 5		1.57	2.18
3	L. v. Beethoven, Für Elise		2.84	2.21
4	W. A. Mozart, Eine kleine nachtmusik		1.77	2.00
5	W. A. Mozart, Symphony n. 40 (tema)		1.49	2.01
Romantik Dönem (5 madde)				
1	F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous	5	3.34	2.10
2	P. I. Tchaikovsky, Swan lake (tema)		1.42	2.02
3	F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minor		.32	1.04
4	J. Brahms, Hungarian Dance n.5		1.62	2.04
5	G. Bizet, Carmen, Habanera		1.46	1.92
Çağdaş Dönem (5 madde)				
1	C. Debussy, Clair de Lune	5	.28	1.09
2	A. Dvorak, New World Symphony, 4 th Movement		.47	1.31
3	Gabriel Faure, Pavane		1.19	1.67
4	U. C. Erkin, Köçekçe		1.62	2.24
5	C. Orff, Carmina Burana O Fortuna		.45	1.81

Öğrencilerin, Klasik Batı Müziği dağına yönelik eser-besteci farkındalık ve tanıma düzeylerinde en yüksek puanın “*F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous*” maddesinde olduğu tespit edilmiştir. “*L. v. Beethoven, Moonlight Sonata*”, *A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I* eser-besteci eşleşmeleri de öğrenciler tarafından en çok bilinen diğer kategoriler olarak göze çarpmaktadır. Farkındalık ve tanıma düzeyi en düşük olanların ise “*F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minör*”, “*C. Orff, Carmina Burana O Fortuna*”, “*C. Debussy, Clair de Lune*” kategorileri

olduğu gözlemlenmektedir. Bütün dönemlere ilişkin eser-besteci madde puanlarına bakıldığında ise birçoğunun düşük değerler ile ortalamanın altında yer aldığı saptanmıştır.

4.2. TMBKT ile KBMDF Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu alt başlıkta araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular ve yorumlar verilmiştir. Elde edilen sonuçlar tablo ve nokta dağılım eğrileri aracılığıyla sunulmuştur.

Tablo 9’da KYUA ile ÇMÖ toplam puanları arasındaki korelasyon analizi yer almaktadır.

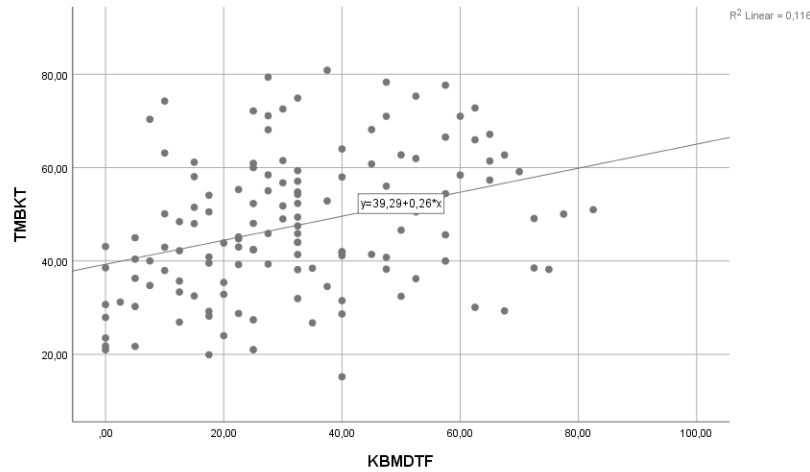
Tablo 9.
TMBKT ile KBMDF Puanlarının Korelasyon Analizi

Puan Türü	N	\bar{X}	ss	r	p
TMBKT	134	47.57	15.09	.34**	.00
KBMDF		32.15	19.90		

** $p < .01$

Tablo 9’daki analiz sonuçları incelendiğinde, TMBKT ($\bar{X} = 47.57$) ile KBMDF puanları ($\bar{X} = 32.15$) arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p < .01$). Determinasyon katsayısı dikkate alındığında ($r^2 = .12$) öğrencilerin TMBKT puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %12’sinin, KBMDF puanları ile açıklanabileceği düşünülebilir.

Şekil 3’te TMBKT ile KBMDF puanları arasındaki korelasyonun nokta dağılım grafiği verilmiştir.

Şekil 3. TMBKT ile KBMDF Arasındaki Korelasyonun Nokta dağılımı

Şekil 3'te TMBKT puanları yüksekken, KBMDTF puanlarının da yüksek, KBMDTF puanları düşükken, TMBKT puanlarının da düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 10'da TMBKT ile KBMDTF faktör puanları arasındaki korelasyon analizi verilmiştir.

Tablo 10.

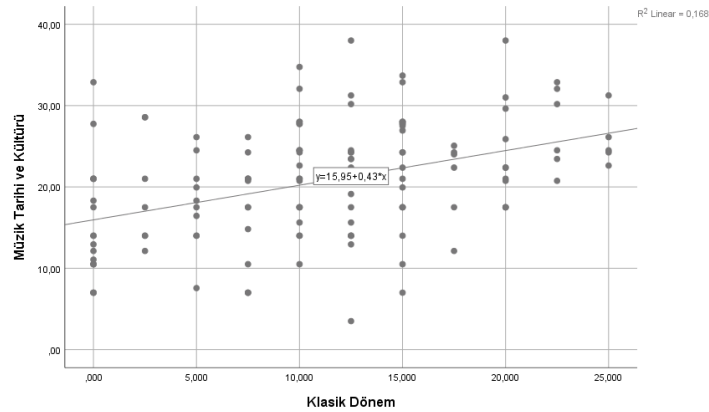
TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizi

	<i>Gruplar</i>	Temel M. Teorisi ve Armoni B.	Bıçım ve Form B.	M. Tarihi ve Kültürü	Barok	Klasik	Romantik	Çağdaş
TMBKT	Temel M. Teorisi ve Armoni B.		.23**	.41**	.21**	.13**	.20**	-.09
	Bıçım ve Form B.			.36**	.06	.16	.08	.21*
	M. Tarihi ve Kültürü				.34**	.41**	.39**	.31**
KBMDT F	Barok					.65**	.65**	.38**
	Klasik						.65**	.46**
	Romantik							.57**
	Çağdaş							

Tablo 10'daki korelasyon analizi sonuçlarına göre, temel müzik teorisi ve armoni bilgisi ile Çağdaş; bıçım ve form bilgisi ile Barok, Klasik ve Romantik dönem boyutları dışında bütün dönemler arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p < .01$, $p < .05$). En yüksek düzeyde ilişkinin, yüksek düzeye yakın olmak kaydıyla Barok ile Klasik ve Romantik; Klasik ile Romantik dönem boyutları arasında olduğu görülmüştür ($r = .065$, $p < .01$).

İki ölçme aracının boyutları arasında en yüksek seviyede ilişkinin ise orta düzeyde, Müzik tarihi ve kültürü ile Klasik Dönem arasında olduğu saptanmıştır ($r=.41$, $p<.01$).

Şekil 4'te Müzik Tarihi ve Kültürü ile Klasik Dönem puanları arasındaki korelasyonun nokta dağılım grafiği verilmiştir.

Şekil 4. Müzik Tarihi ve Kültürü ile Klasik Dönem Arasındaki Korelasyonun Nokta Dağılımı

4.3. TMBKT ile KBMDF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

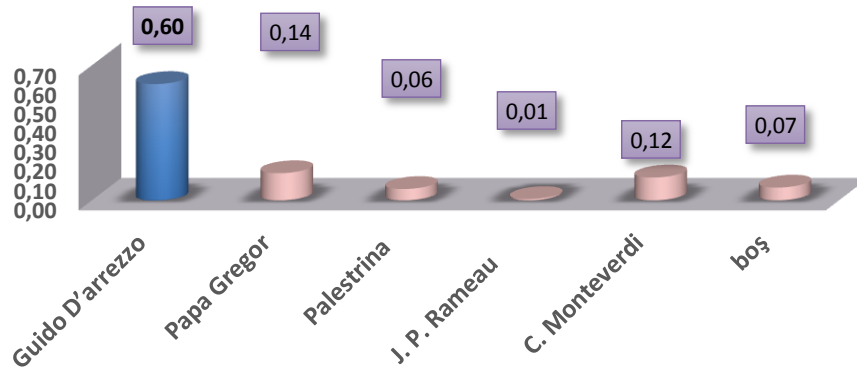
Bu alt başlıkta araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorumlar verilmiştir. TMBKT; çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı ve doğrudan cevabın yazılması gereken 25 maddeden; KBMDF ise doğrudan cevabın yazılması gereken 20 sorudan oluşan bir formdur. Bu alt başlıkta madde seçeneklerine, boşluk doldurma ve doğrudan cevabın belirtilmesi gereken sorulara verilen cevapların dağılımlarına ilişkin bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

4.3.1. TMBKT Seçeneklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

TMBKT'de yer alan ilk soru (m1) aşağıda yer almaktadır.

1. Aşağıdakilerden hangisi, Latince bir duadaki sözcüklerin ilk hecelerinden yararlanarak notaların isimlerini belirlemiştir?
 - a) Guido D'arrezzo
 - b) Papa Gregor
 - c)Palestrina
 - d) J. P. Rameau
 - e) Monteverdi

Şekil 5'te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 5. TMBKT m1 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 5'te görüldüğü üzere, öğrencilerin %60'ının doğru cevap olan Guido D'arrezzo seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir. "Papa Gregor" u seçeneğini işaretleyenlerin ise dağılım içerisinde ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

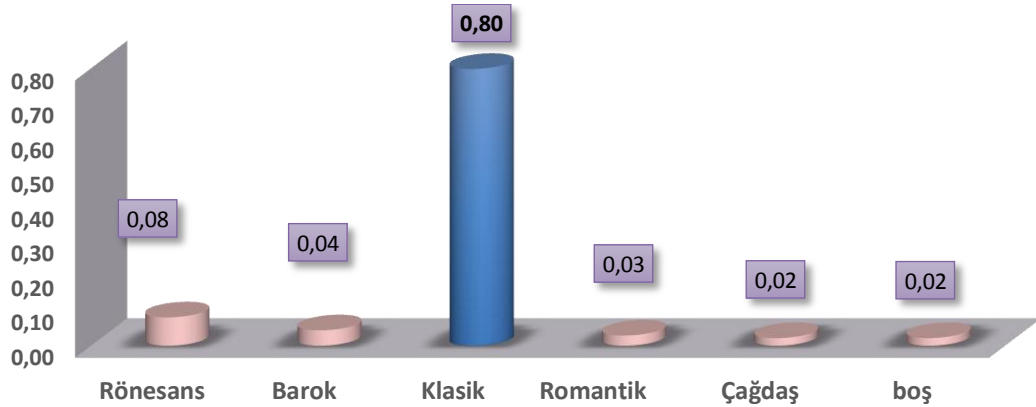
TMBKT'de yer alan ikinci soru (m2) aşağıdaki gibidir.

2. Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir?

- İlk kez halka açık konserler vermeye başlandı
- Müzikte sadelik, açık anlatım ve kolay anlaşılır müzik düşüncesi benimsendi
- Mozart, Haydn, Salieri, Stamitz ve Cimarosa ilk akla gelen dönem bestecileridir.

a) Rönesans b)Barok c) Klasik d) Romantik e) Çağdaş

Öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı Şekil 6'da sunulmuştur.

Şekil 6. TMBKT m2 Seçeneklerinin Dağılımı

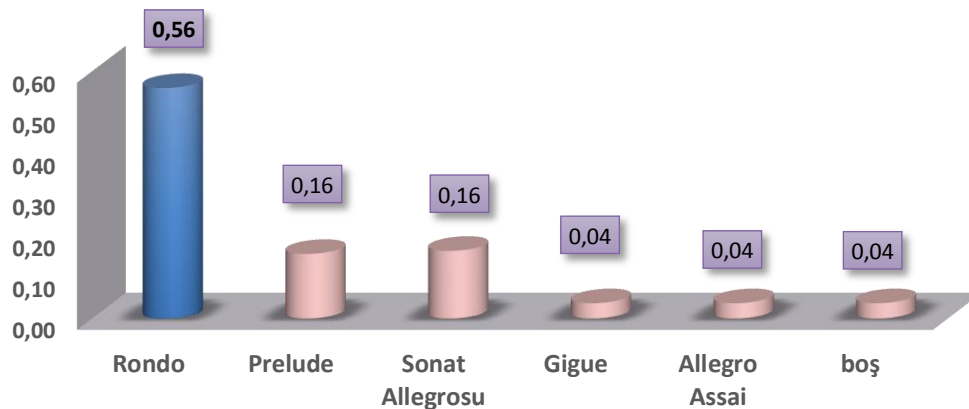
Müzik Tarihi ve Kültürü boyutunda yer alan bu maddeye, öğrencilerin %80’i “Klasik” seçeneğini işaretleyerek doğru cevap vermişlerdir. Çeldiricilerin çok düşük oranlar ile birbirlerine yakın bir dağılım gösterdikleri belirlenmiştir.

TMBKT’de yer alan üçüncü soru (m3) aşağıda sunulmuştur.

3. Tekrarlar üzerine kurulmuş, ana temanın en az üç kez duyurulduğu; ABA, ABACA, ABACABA, ABACBA biçiminde yapılardan oluşan müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?

a) Rondo b) Prelude c) Sonat Allegrosu d) Gigue e) Allegro Assai

Şekil 7’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 7. TMBKT m3 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 7’de öğrencilerin %56’sının “Rondo” seçeneğini tercih ettikleri ve doğru cevabı verdikleri gözlemlenmektedir. Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu

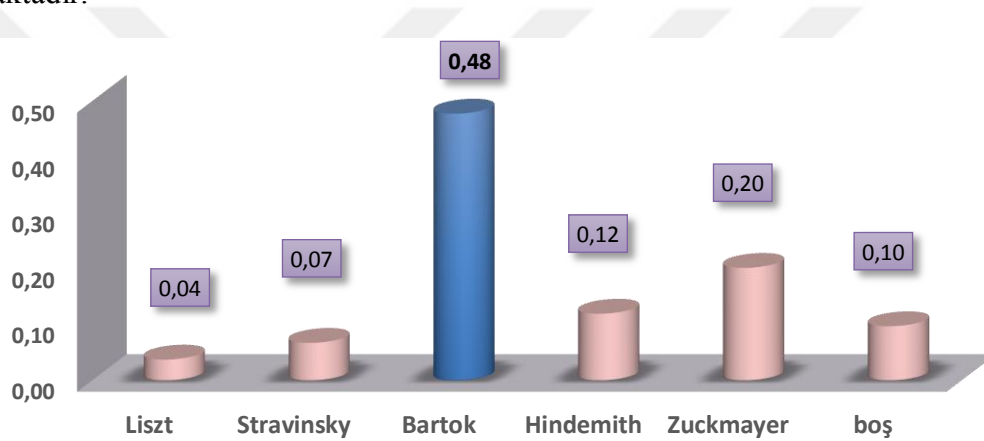
maddede, “Prelude” ve “Sonat Allegrosu” yanlış seçeneklerini tercih edenlerin dağılımında ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

TMBKT'nin dördüncü maddesi (m4) aşağıda verilmiştir.

4. 1936 yılında Türkiye'ye gelerek Adnan Saygun ile birlikte Anadolu'yu dolaşmış ve halk türkülerimizi notaya almış besteci aşağıdakilerden hangisidir?

- a) F. Liszt b) I. Stravinsky
c) B. Bartok d) P. Hindemith e) E. Zuckmayer

Şekil 8'de öğrencilerin bu soruya ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

Şekil 8. TMBKT m4 Seçeneklerinin Dağılımı

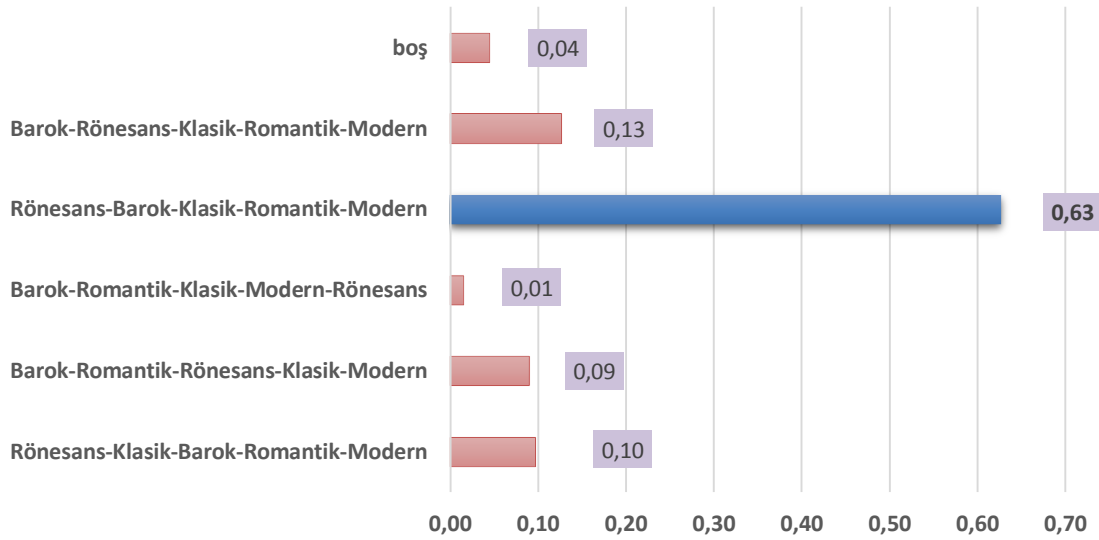
Öğrencilerin neredeyse yarısına yakını “B. Bartok” seçeneğini tercih ederek bu maddeye doğru cevap vermişlerdir. Çeldiriciler içerisinde en güçlü olan seçeneğin “E. Zuckmayer” olduğu görülmektedir (%20).

TMBKT'de yer alan beşinci soru (m5) aşağıdaki gibidir.

5. Aşağıdaki hangi seçenekte Klasik Müzik Dönemlerinin kronolojik sırası doğru olarak verilmiştir?

- a) Rönesans-Klasik-Barok-Romantik-Modern
b) Barok-Romantik-Rönesans-Klasik-Modern
c) Barok-Romantik-Klasik-Modern-Rönesans
d) Rönesans-Barok-Klasik-Romantik-Modern
e) Barok-Rönesans-Klasik-Romantik-Modern

Öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı Şekil 9’da verilmiştir.

Şekil 9. TMBKT m5 Seçeneklerinin Dağılımı

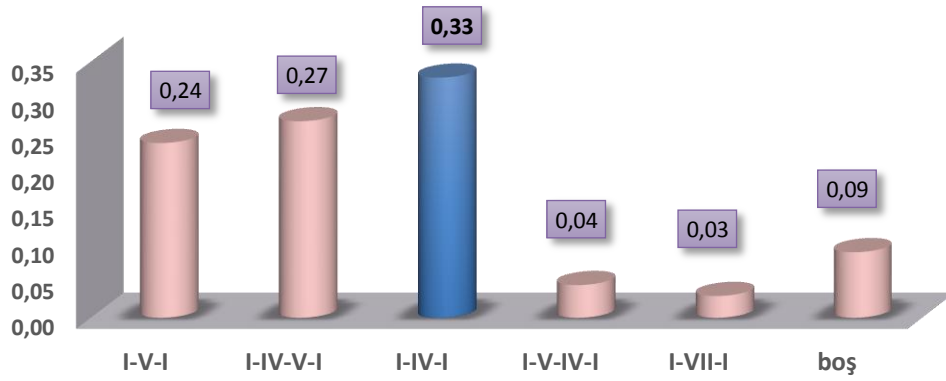
Müzik Tarihi ve Kültürü boyutunda yer alan bu maddeye “Rönesans-Barok-Klasik-Romantik-Modern” seçeneğini işaretleyerek doğru cevap veren öğrencilerin %63 ile dağılımda çoğunluğu oluşturdukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte Klasik Batı Müziği kültürünün başlangıç düzey ve temel bilgilerinden olan dönem sınıflandırması ve kronolojik sıralama hususunda öğrencilerin %37’sinin bilgi sahibi olmamasının, düşündürücü ve dikkat çekici bir bulgu olduğu söylenebilir.

TMBKT’de yer alan altıncı soru (m6) aşağıda sunulmuştur.

6. Plagal Kadans hangi dereceler üzerinde gerçekleşir?

a) I-V-I b) I-IV-V-I c) I-IV-I d)I-V-IV-I e)I-VII-I

Şekil 10’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

Şekil 10. TMBKT m6 Seçeneklerinin Dağılımı

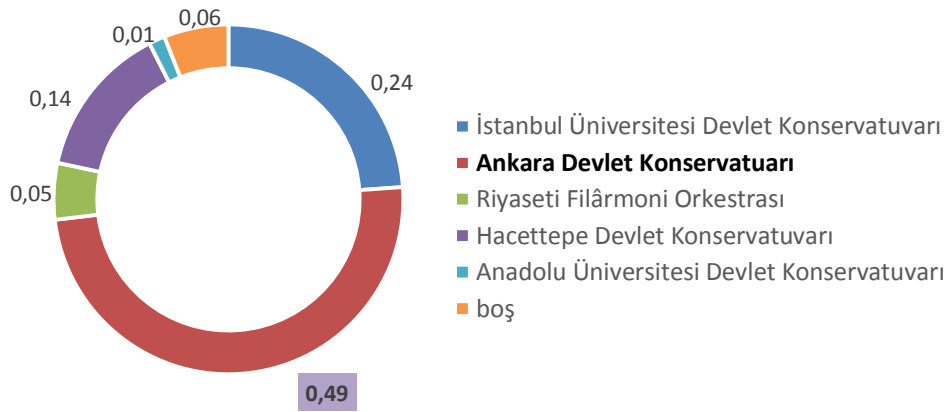
Şekil 10’da “I-IV-I” seçeneğini tercih ederek doğru cevap verenlerin %33 ile dağılımda birinci sırada yer aldıkları görülmektedir. Bu grubu sırasıyla; “I-IV-V-I” ve “I-V-I” yanlış seçeneklerini işaretleyen öğrenciler takip etmektedir. Dört yıl boyunca müzik öğretmenliği programında öğrenim görmüş olan, sekiz yarıyıl süresince piyano eğitimi alan, MİOY eşlik, org, okul çalgıları vb. derslerini de görmüş olan öğrencilerin sadece %33’ünün doğru seçeneği tercih etmiş olması dikkat çekici bir durum olarak görülmektedir.

TMBKT’de yer alan yedinci soru (m7) aşağıdaki sunulmuştur.

7. 1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan; Kemal İlerici, Muammer Sun, Nevit Kodallı, Rengim Gökmen, Fazıl Say gibi önemli müzik insanlarının yetiştiği kurum aşağıdakilerden hangisidir:

- a) İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- a) Ankara Devlet Konservatuvarı
- b) Riyaseti Filârmoni Orkestrası
- c) Hacettepe Devlet Konservatuvarı
- d) Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı Şekil 11’de verilmiştir.

Şekil 11. TMBKT m7 Seçeneklerinin Dağılımı

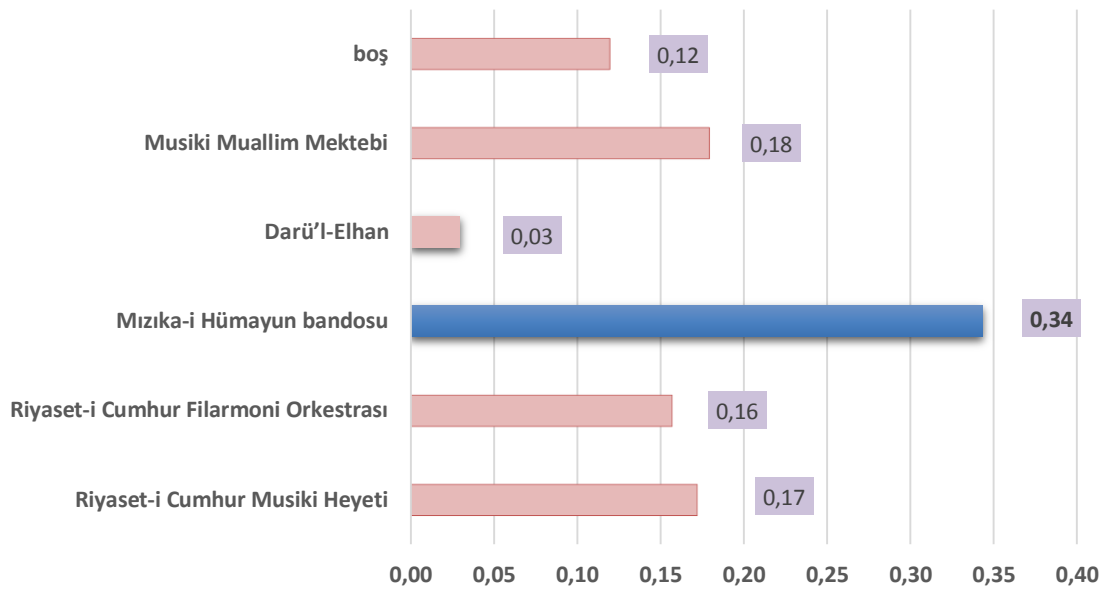
Şekil 11’de görüldüğü üzere “Ankara Devlet Konservatuvarı” seçeneğini işaretleyen ve doğru cevabı veren öğrencilerin örneklemin yarısına çok yakın değeri oluşturduğu tespit edilmiştir. Diğer bir anlatımla bu maddeye ilişkin öğrencilerin yarısı doğru cevabı tercih etmişlerdir. Dağılım içerisinde en yüksek ikinci oranı %24 ile İstanbul Devlet Konservatuvarı seçeneğini işaretleyenler oluşturmaktadır.

TMBKT’de yer alan sekizinci soru (m8) aşağıdaki gibidir.

8. Aşağıdaki boşluk, seçeneklerde yer alan kuruluşlardan hangisi ile tamamlanmalıdır? Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası’nınile başlayan öyküsü, Türkiye’de Batı müziğinin gelişimine koşut bir çizgi izlemiştir.

- Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti
- Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası
- Mızıka-i Hümayun bandosu
- Darü’l-Elhan
- Musiki Muallim Mektebi

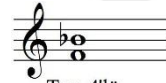
Şekil 12’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

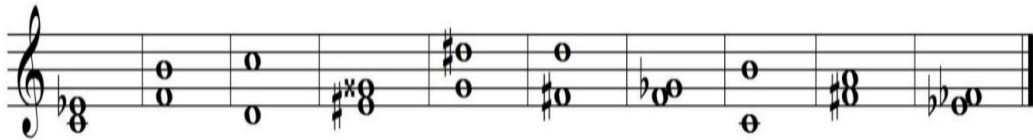
Şekil 12. TMBKT m8 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 12’de doğru cevabı tercih eden öğrencilerin %34 ile dağılımda yer aldıkları görülmektedir.

TMBKT’de yer alan dokuzuncu soru (m9) aşağıdaki sunulmuştur.

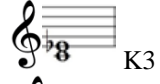
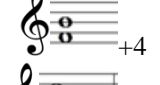

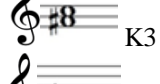
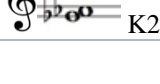
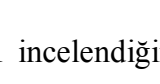

9. Aşağıda verilen aralıkları adlandırınız. Örn. Tam 4’lü

Tablo 11’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

Tablo 11.
TMBKT m9 Seçeneklerinin Dağılımı

	Doğru (%)	Yanlış (%)	Boş (%)
 K3	83.6	7.5	9.0
 +4	47.0	39.6	13.4
 K7	56.7	29.9	13.4
 B3	50.7	26.1	23.1
 +5	44.0	38.8	17.2
 K6	55.2	24.6	20.1
 K2	69.4	12.7	17.9
 B7	60.4	23.1	16.4
 K3	73.9	9.0	17.2
 K2	65.7	14.9	19.4

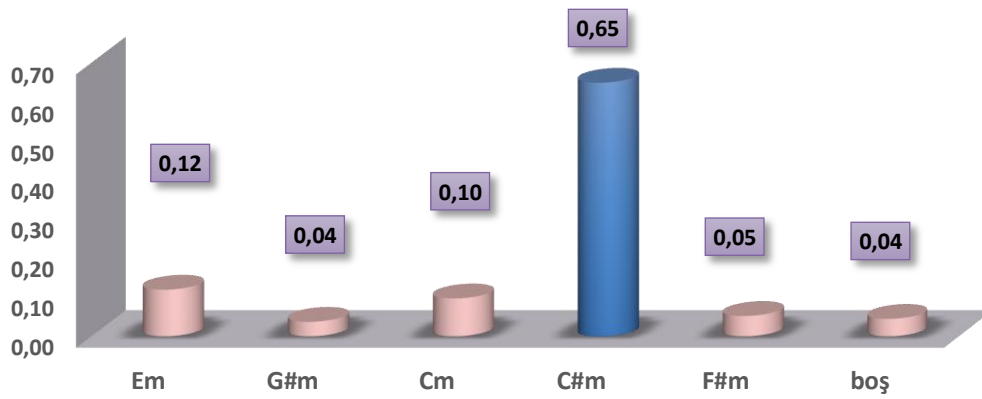
Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin 10 adet aralık tanıma becerilerine ilişkin verdikleri cevapların içerisinde en başarılı oldukları alanların küçük üçlü aralıkları olduğu tespit edilmiştir. +5 ve +4 aralıklarının başarı oranının en düşük olduğu sorular olduğu görülmektedir. Genel başarı durumu incelendiğinde, öğrencilerin Müzik teorisinin temel unsurları içerisinde öncül safhada yer alan aralık bilgisine ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli seviyede olmadığı düşünülmektedir.

TMBKT’de yer alan onuncu soru (m10) aşağıdaki gibidir.

10. Donanımına 4 diyez (fa-do-sol-re diyez) değiştirici işaretlerini almış minör tonun adı nedir?

- a) Mi minör b) Sol diyez minör
c) Do minör d) Do diyez minör e) Fa diyez minör

Şekil 13’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 13. TMBKT m8 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %65'inin C#m seçeneğini tercih ettikleri ve doğru cevabı verdikleri saptanmıştır. Diğer bir taraftan ton bilgisi kapsamında yer alan bu maddede, müzik öğretmeni adayı son sınıf kademesindeki öğrencilerin %45'inin doğru cevabı verememiş olmasının düşündürücü bir durum olduğu söylenebilir.

TMBKT'de yer alan on birinci soru (m11) aşağıdaki gibidir.

11. Aşağıda verilmiş bazı terimlerin Türkçe karşılığını yazınız.

Presto

Grazioso

Moderato

Adagio

Maestoso

Tablo 12'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

Tablo 1.
TMBKT m11 Seçeneklerinin Dağılımı

	Doğru (%)	Yanlış (%)	Boş (%)
Presto	26.9	39.6	33.6
Grazioso	6.0	4.5	89.6
Moderato	68.7	5.2	26.1
Adagio	60.4	9.7	29.9
Maestoso	6.7	3.7	89.6

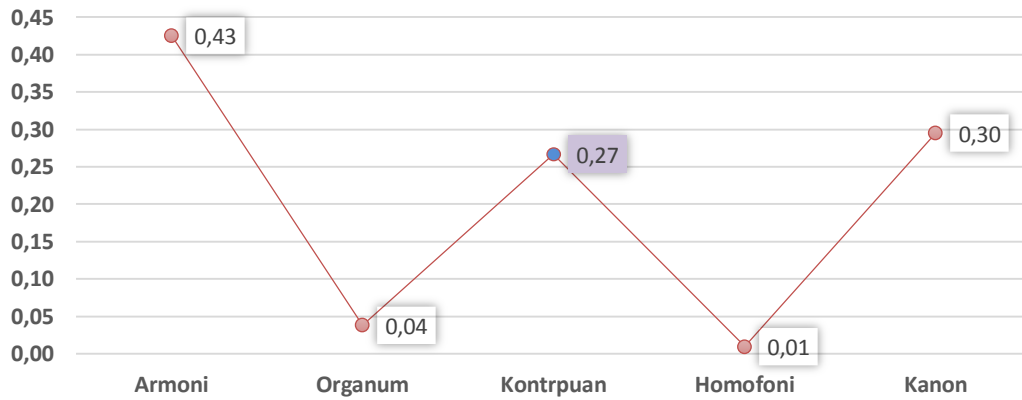
Öğrencilerin, en başarılı oldukları soruların; “Moderato” ve “Adagio” grupları olduğu %68.7 ve %60.4 oranları ile görülmektedir. En düşük başarının, Grazioso ve Maestoso soruları olarak gözlemlendiği tespit edilmiştir. Genel olarak öğrencilerin hız ve dinamik unsurlarına ilişkin bu soru grubunda başarılı bir görünüm sergilemedikleri gözlemlenmektedir.

TMBKT’de yer alan onuncu soru (m12) aşağıdaki gibidir.

12. İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çok seslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir:

a)Armoni b) Organum c)Kontrpuan d)Homofoni e) Kanon

Şekil 14’te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

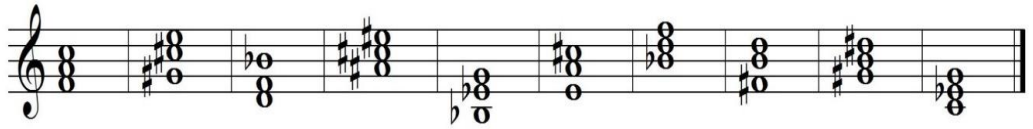
Şekil 14. TMBKT m12 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 14 incelendiğinde, öğrencilerin Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddeye ilişkin %83’ünün doğru seçeneği işaretlemediği dikkat çekici bir bulgu olarak tespit edilmiştir. Armoni (%43) ve Kanon (%30) yanlış seçeneklerini tercih edenlerin, doğru cevap olan Kontrpuanı işaretleyenlerden daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

TMBKT’de yer alan dokuzuncu soru (m13) aşağıdaki sunulmuştur.

13. Aşağıda verilen akorları çevrimleri ve majör/minör hallerine göre adlandırınız.

Tablo 13’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 13.
TMBKT m13 Seçeneklerinin Dağılımı

	Doğru (%)	Yanlış (%)	Boş (%)
 Maj. Temel	52.2	7.5	40.3
 Min. 6/4	20.9	27.6	51.5
 Maj. 6	20.9	24.6	54.5
 Min. Temel	15.7	23.9	60.4
 Maj. 6/4	16.4	20.1	63.4
 Maj. 6/4	16.4	24.6	59.0
 Maj. Temel	25.4	16.4	58.2
 Min. 6/4	17.2	23.1	59.7
 Min. Temel	26.9	15.7	57.5
 Min. Temel	34.3	6.7	59.0

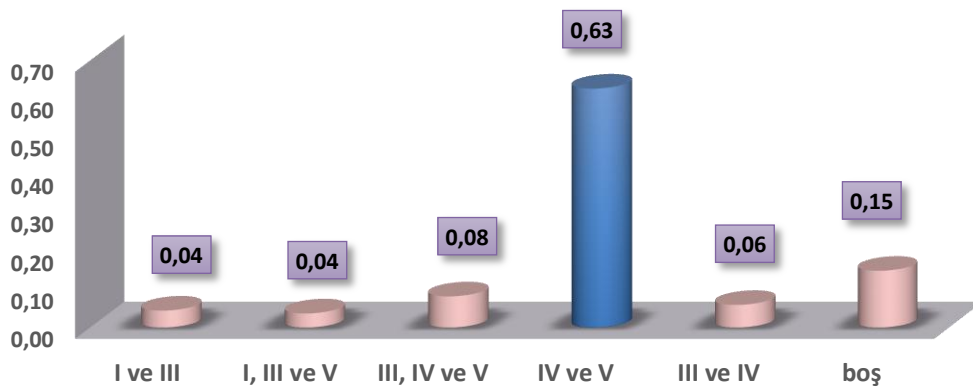
Tablo 13’te görüldüğü üzere temel, birinci ve ikinci çevrim üç ses akorlarına ilişkin bu maddede, öğrencilerin birinci soru dışında bütün üç seslerde doğru cevabı tercih edemedikleri tespit edilmiştir. En düşük başarının; A#m, Eb 6/4, A# 6/4 ve Bm 6/4 akorlarında olduğu gözlemlenmektedir.

TMBKT’de yer alan on dördüncü soru (m14) aşağıdaki sunulmuştur.

14. Aşağıdakilerden hangileri romantik dönem bestecileridir?

- I) H. Purcell II) W. A. Mozart
 III) J.S. Bach IV) J. Brahms V) F.B. Mendelssohn
 a) I ve III b) I, III ve V
 c) III, IV ve V d) IV ve V e) III ve IV

Öğrencilerin madde 14'e ilişkin verdikleri cevapların dağılımı Şekil 15'te sunulmuştur.

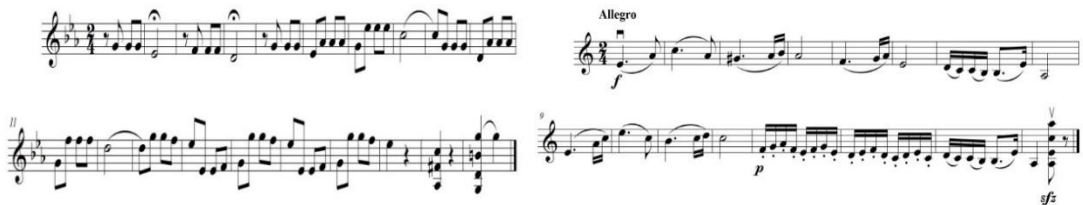

Şekil 15. TMBKT m14 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 15 incelendiğinde öğrencilerin %63'ünün "IV ve V" seçeneğini işaretleyerek doğru cevabı tercih ettikleri görülmüştür. Soruyu boş bırakanların %15 ile dağılımda ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

TMBKT'de yer alan on beşinci soru (m15) aşağıdaki gibidir.

15. Aşağıda ünlü eserlerin ana temaları yer almaktadır. Bu eserlerin adlarını ve bestecilerini verilen boşluklara yazınız.

.....

Tablo 14'te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 2.
TMBKT m13 Seçeneklerinin Dağılımı

Besteci -eser	Doğru (%)	Yanlış (%)	Boş (%)	Eksik (%)
Beethoven, Symphony n.5	17.2	7.5	69.4	6.0
Brahms, Hungarian Dance n.5	9.7	4.5	67.2	18.7
Mozart, Rondo Alla Turca	29.1	-	59.0	11.9
Beethoven, Für Elise	25.4	3.7	58.2	12.7

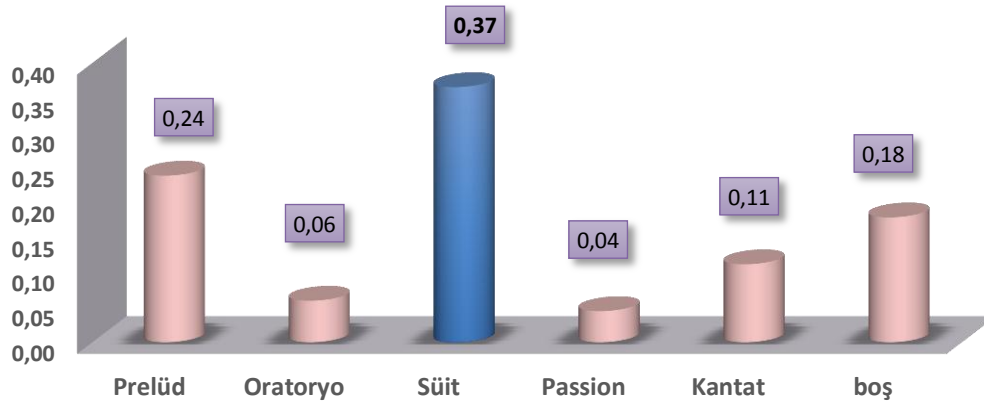
Öğrencilerin dört soru grubunun hepsinde doğru cevabı bilemedikleri ve soruları boş bıraktıkları görülmektedir. Başarının en düşük olduğu sorunun “Brahms, Hungarian Dance n.5” olduğu tespit edilmiştir.

TMBKT’de yer alan on altıncı soru (m16) aşağıda sunulmuştur.

16. Barok dönemde aynı tonda yazılmış allemande, courante, sarabande, gigue danslarından oluşan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Prelüd b) Oratoryo
c) Süit d) Passion e) Kantat

Şekil 16’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 16. TMBKT m16 Seçeneklerinin Dağılımı

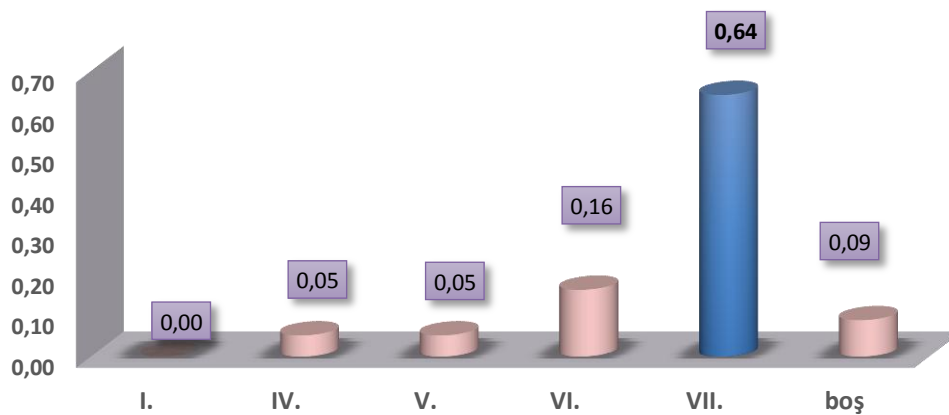
Şekil 16 incelendiğinde, Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede doğru cevap olan “Süit” seçeneğinin dağılımda 0,37 ile en yüksek oran ile yer aldığı görülmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun bu maddede başarısız oldukları tespit edilmiştir.

TMBKT’de yer alan on yedinci soru (m17) aşağıda sunulmuştur.

17. **Armonik minör** bir dizide, dizinin hangi derecesi tizleştirilir?

- a) I. b)IV. c) V. d)VI. e)VII

Şekil 17’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 17. TMBKT m17 Seçeneklerinin Dağılımı

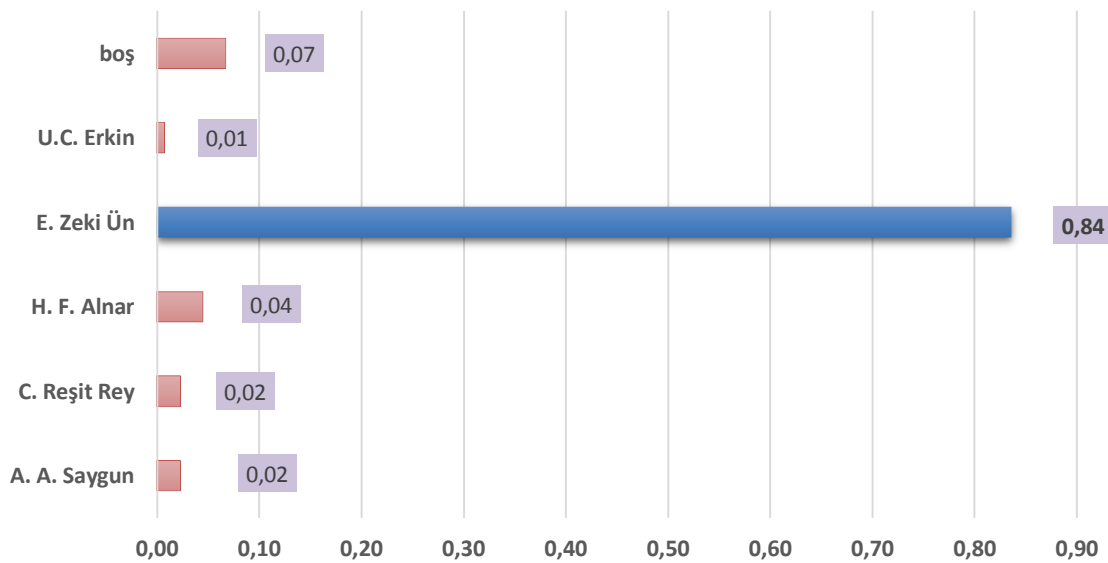
Öğrencilerin %64’ünün “VII.” derece seçeneğini tercih ederek, doğru cevabı işaretledikleri saptanmıştır.

TMBKT’de yer alan on sekizinci soru (m18) aşağıda sunulmuştur.

18. Aşağıdakilerden hangisi “Türk Beşleri” olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz?

- a) A. A. Saygun b) C. Reşit Rey
c) H. F. Alnar d) E. Zeki Ün e) U. C. Erkin

Şekil 18’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almıştır.

Şekil 18. TMBKT m18 Seçeneklerinin Dağılımı

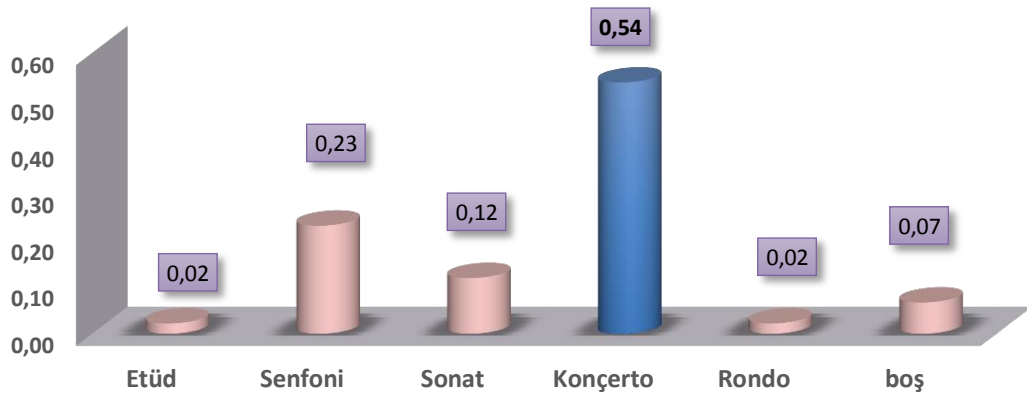
Müzik Tarihi ve Kültürü boyutunda yer alan bu maddede “E. Zeki Ün” seçeneğini tercih edenlerin %84 ile en yüksek orana sahip oldukları görülmektedir.

TMBKT’de yer alan on dokuzuncu soru (m19) aşağıda sunulmuştur.

19. Bir veya birkaç çalgı için yazılmış, icracıların virtüözitesini (çalma ustalığı) ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmayı amaçlayan eserin müzik formu aşağıdakilerden hangisidir:

- a) Etüd b) Senfoni c) Sonata d) Konçerto e) Rondo

Şekil 19’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

Şekil 19. TMBKT m18 Seçeneklerinin Dağılımı

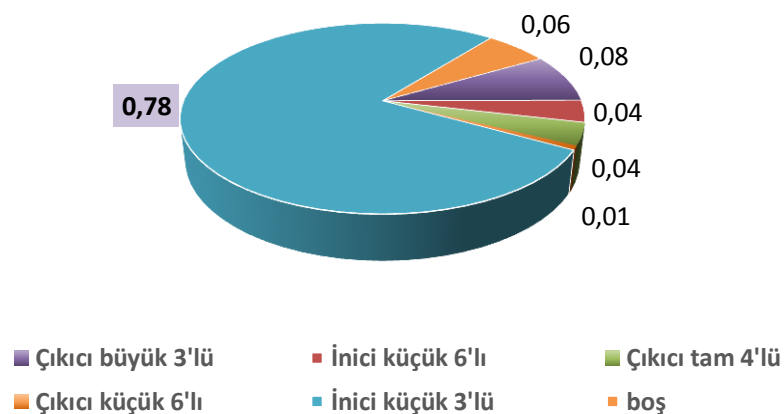
Şekil 19'a bakıldığında, öğrencilerin %54'ünün doğru seçeneği işaretledikleri tespit edilmiştir. Bu grubu %23 ile "Senfoni" seçeneğini tercih edenler takip etmektedir.

TMBKT'de yer alan yirminci soru (m20) aşağıda yer almaktadır.

20. Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır?

- a) Çıkıcı büyük 3'lü b) İnici küçük 6'lı
 c) Çıkıcı tam 4'lü d) Çıkıcı küçük 6'lı e) İnici küçük 3'lü

Şekil 20'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almıştır.

Şekil 20. TMBKT m20 Seçeneklerinin Dağılımı

Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede öğrencilerin %78'i "İnici Küçük Üçlü" seçeneğini tercih ederek doğru cevabı

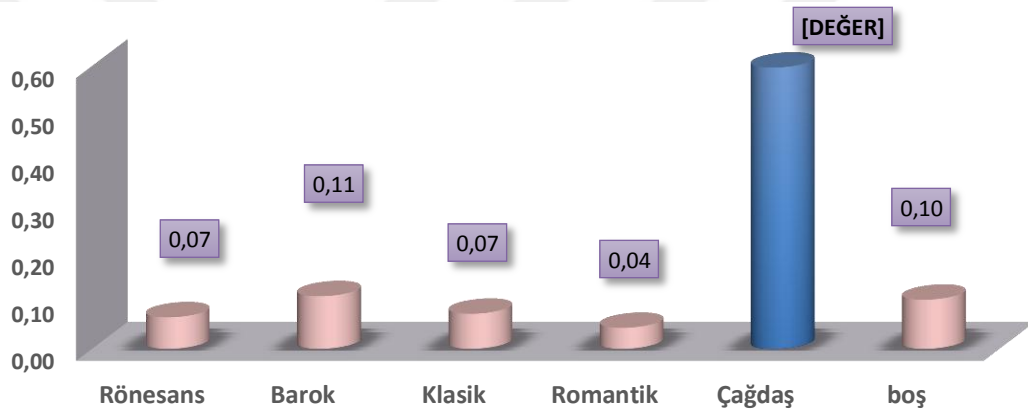
vermişlerdir. Yanlış seçenekler düşük oranlar ile birbirlerine yakın bir dağılım göstermektedirler.

TMBKT’de yer alan yirmi birinci soru (m21) aşağıda sunulmuştur.

21. Béla Bartók, Alban Berg, Benjamin Britten, Gustav Mahler ve Carl Orff isimli besteciler hangi klasik batı müziği döneminin temsilcileridir?

- a) Rönesans b) Barok Dönem
c) Klasik Dönem d) Romantik Dönem e) Çağdaş Dönem

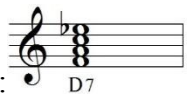
Şekil 21’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almıştır.

Şekil 21. TMBKT m21 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %60’ının doğru cevabı tercih ettikleri görülmüştür. “Barok” yanlış seçeneğini tercih eden öğrencilerin %11 ile dağılımda ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

TMBKT’de yer alan yirmi ikinci soru (m22) aşağıda sunulmuştur.

22. Aşağıdaki akorların hangi konumda olduğunu belirtiniz. Örn.:

Tablo 15’te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 3.
TMBKT m22 Seçeneklerinin Dağılımı

	Doğru (%)	Yanlış (%)	Boş (%)
 D7	40.3	4.5	55.2
 D2	6.0	29.1	64.9
 Maj 7	20.1	23.9	56.0
 D 4/3	4.5	24.6	70.9
 Maj 7	19.4	15.7	64.9
 mD7	16.4	17.2	66.4
 D 6/5	6.0	23.1	70.9
 Dim. 7	3.0	20.1	76.9
 D2	3.7	20.1	76.1
 D7	32.1	6.7	61.2

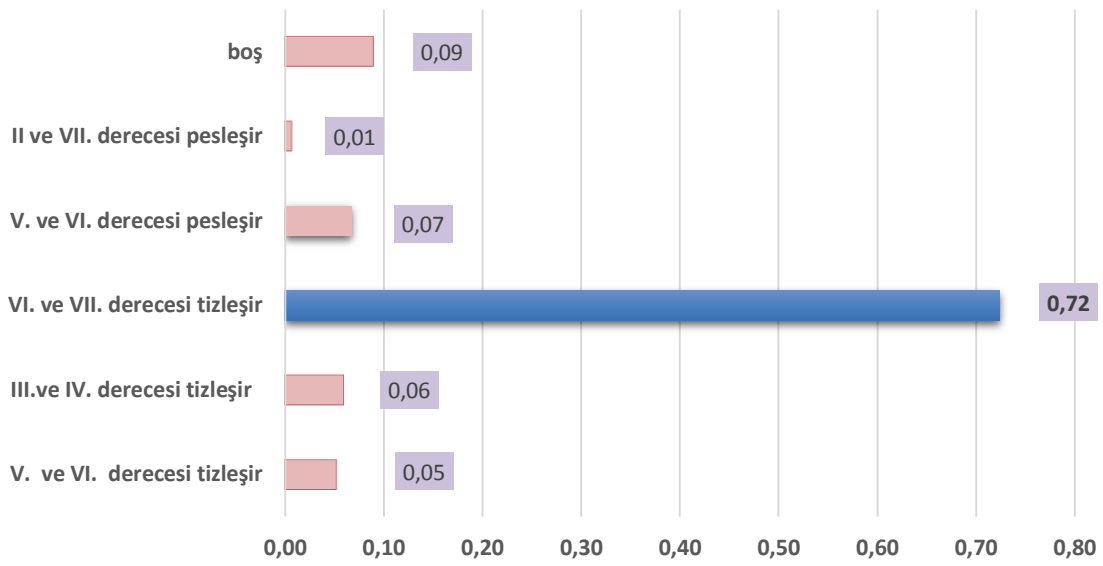
Tablo 15'e bakıldığında öğrencilerin yedili akorlar konusundan başarısız bir görünüm sergiledikleri tespit edilmiştir. En çok doğru cevap verilen soruların temel konumdaki yedili akorlar; en çok yanlış seçeneğin tercih edildiği ve boş bırakılan soruların ise sırasıyla; Diminished 7, D2, D 4/3, D6/5 akorları olduğu gözlemlenmektedir.

TMBKT'de yer alan yirmi üçüncü soru (m23) aşağıda sunulmuştur.

23. Çıkıcı melodik minör dizisinin hangi dereceleri değişime uğrar?

- a) V. ve VI. derecesi tizleşir b) III. ve IV. derecesi tizleşir
c) VI. ve VII. derecesi tizleşir d) V. ve VI. derecesi pesleşir
e) II ve VII. derecesi pesleşir

Şekil 22'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almıştır.

Şekil 22. TMBKT m23 Seçeneklerinin Dağılımı

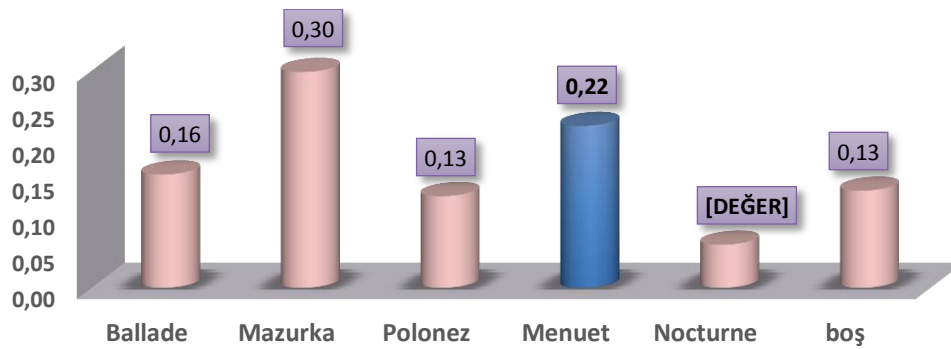
Şekil 22’de görüldüğü üzere öğrencilerin %72’sinin doğru seçeneği tercih ettikleri tespit edilmiştir.

TMBKT’de yer alan yirmi dördüncü soru (m24) aşağıda sunulmuştur.

24. Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski, zarif bir Fransız saray dansıdır?

- a) Ballade b) Mazurka
c) Polonez d) Menuet e) Nocturne

Şekil 23’te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almıştır.

Şekil 23. TMBKT m24 Seçeneklerinin Dağılımı

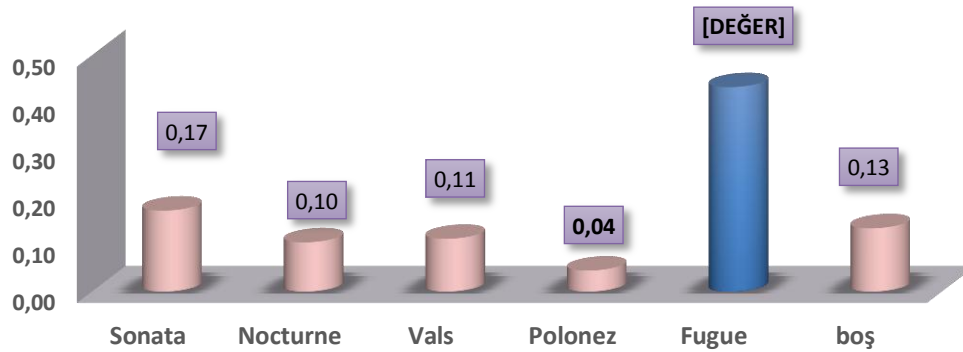
Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede öğrencilerin sadece %22'sinin doğru cevabı verdikleri görülmektedir. Ayrıca .76 aritmetik ortalama değeri ile en başarısız olunan sorunun m24 olduğu saptanmıştır. “Mazurka”nın %30 ile en çok tercih edilen seçenek olduğu tespit edilmiştir.

TMBKT’de yer alan yirmi beşinci soru (m25) aşağıda sunulmuştur.

25. Aşağıdaki müzik biçimlerinden hangisinin ismi duyulunca kontrpuan tekniği, ilk akla gelen olmaktadır?

- a) Sonate b) Nocturne
c) Vals d) Polonez e) Fugue

Şekil 24’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

Şekil 24. TMBKT m25 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %43’ünün “Fugue” seçeneğini tercih ederek doğru cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Çalışma grubunun yarısından fazlasının bu soruda başarısız oldukları görülmekle beraber en çok tercih edilen yanlış seçeneğin %17 ile “Sonata” olduğu saptanmıştır.

4.3.2. KBMDF Seçeneklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

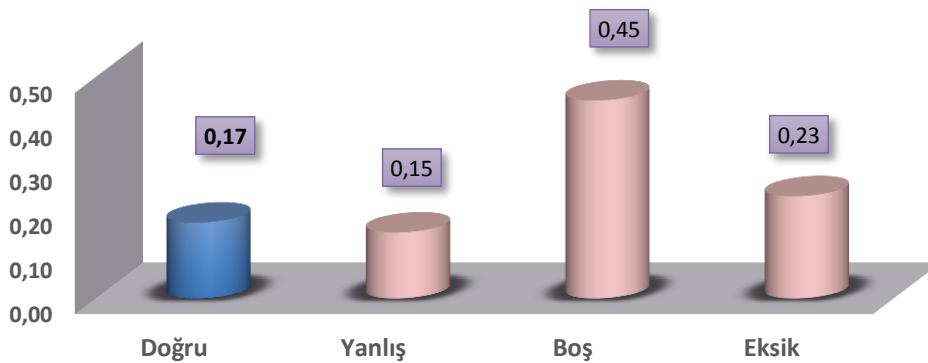
Bu alt başlıkta, Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönem olmak üzere dört boyutta beşer eser ve besteci olmak üzere yirmi soruya ilişkin “doğru”, “yanlış”, “boş”, “eksik” biçiminde sınıflandırılan analiz sonuçlarına yönelik bulgular ve yorumlar sunulmuştur. Besteci ve eser isimlerini belirtenler, “doğru”; besteci-eser isimlerinden sadece birini belirtenler ise “eksik” olarak sınıflandırılmıştır.

4.3.2.1. Barok Dönem

Barok Dönem boyutunda; *J. S. Bach-Tocatta & Fugue in D minor*, *G. F. Handel-Sarabande-Suite in D minor*, *T. Albinoni-Adagio in G minör*, *A. Vivaldi-Four Seasons- Spring I* ve *J. Pachelbel-Canon in D* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir. KBMDF’de yer alan birinci soru (m1) aşağıda sunulmuştur.

- **J. S. Bach, Tocatta & Fugue in D minor**

Şekil 25’te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

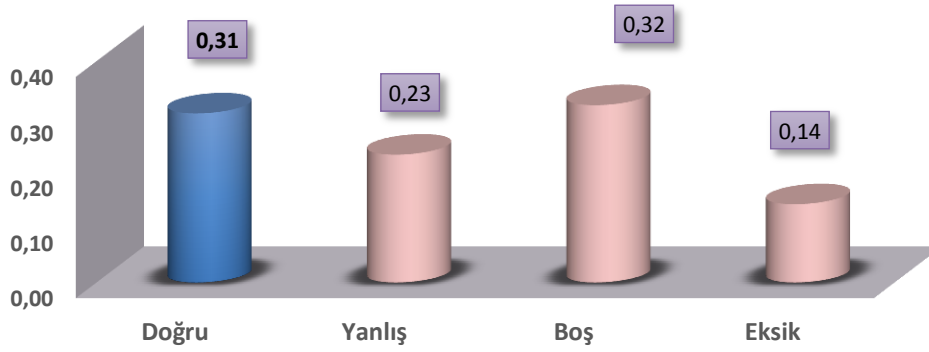
Şekil 25. KBMDF m1 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 25’te öğrencilerin sadece %17’sinin doğru cevabı verdikleri gözlemlenmektedir. Bu maddeyi boş bırakanların %45 ile dağılım içerisinde birinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

KBMDF’de yer alan ikinci soru (m2) aşağıda sunulmuştur.

- **G. F. Handel, Sarabande, Suite in D minor**

Şekil 26’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

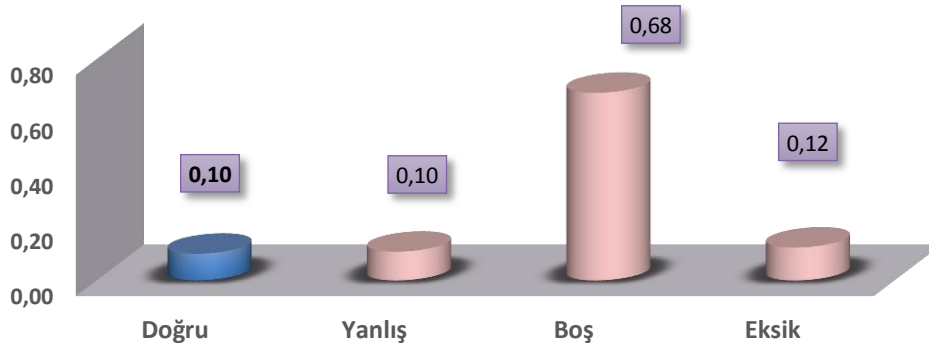
Şekil 26. KBMDF m2 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin % 70'e yakın bir bölümünün bu soruya doğru cevap veremedikleri gözlemlenmektedir. Dağılım içerisinde en yüksek oran ile soruyu boş bırakılanların birinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir (%31).

KBMDF'de yer alan üçüncü soru (m3) aşağıda verilmiştir.

• **T. Albinoni, Adagio in G minor**

Şekil 27'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

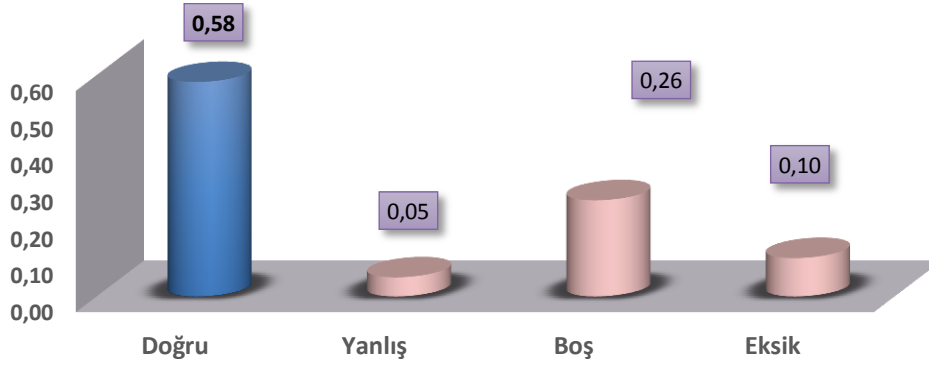
Şekil 27. KBMDF m3 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 27'de de görüldüğü üzere, öğrencilerin sadece %10'u bu soruya doğru cevap verebilmişlerdir. Adagio in G minor (Albinoni), Klasik Batı Müziği dağarının popüler ve güzide eserlerinden biridir. Farkındalık düzeyi bu kadar yüksek olan bu esere ilişkin soruya öğrencilerin %90'ının doğru cevap verememiş olması düşündürücü bir bulgu olarak görülmektedir.

KBMDF'de yer alan dördüncü soru (m4) aşağıda yer almaktadır.

- **A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I**

Şekil 28’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

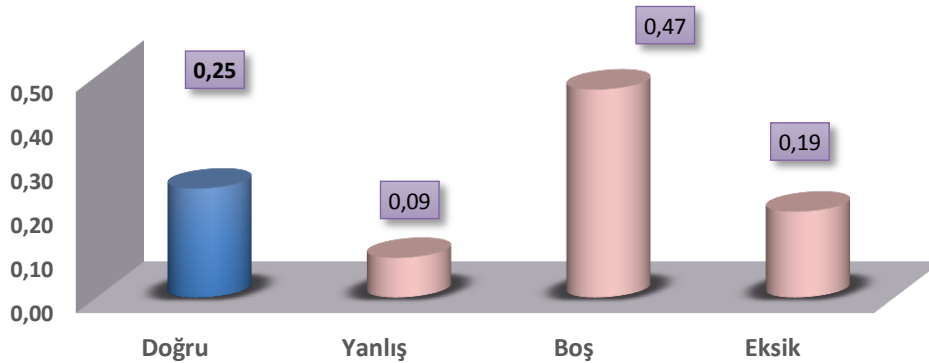
Şekil 28. KBMDF m4 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %58’inin bu soruya doğru cevap verebildikleri tespit edilmiştir. Boş bırakanların oranı %26 ile dağılım içerisinde ikinci sırada yer almaktadır.

KBMDF’de yer alan beşinci soru (m5) aşağıda sunulmuştur.

- **J. Pachelbel, Canon in D**

Şekil 29’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

Şekil 29. KBMDF m5 Seçeneklerinin Dağılımı

Canon in D (Pachelbel) de Klasik Batı Müziği Dağarı içerisinde tanınırlığı ve farkındalığı yüksek olan popüler bir eserdir. Öğrencilerin sadece %25’inin bu soruya doğru cevap verebilmiş olmaları dikkat çekici bir durum olarak düşünülmektedir.

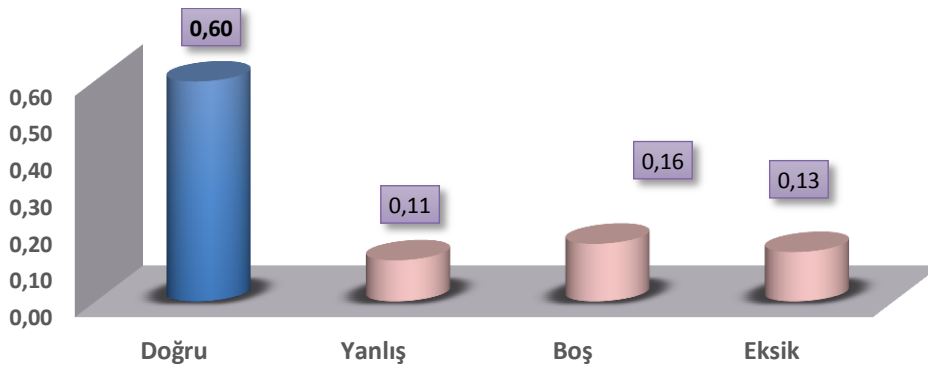
KBMDF’de yer alan altıncı soru (m6) aşağıda yer almaktadır.

4.3.2.2. Klasik Dönem

Klasik Dönem boyutunda; *L. v. Beethoven-Moonlight Sonata*, *L. v. Beethoven-Symphony n. 5*, *L. v. Beethoven-Für Elise*, *W. A. Mozart-Eine Kleine Nachtmusik* ve *W. A. Mozart-Symphony n. 40 (tema)* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir.

- **L. v. Beethoven, Moonlight Sonata**

Şekil 30’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

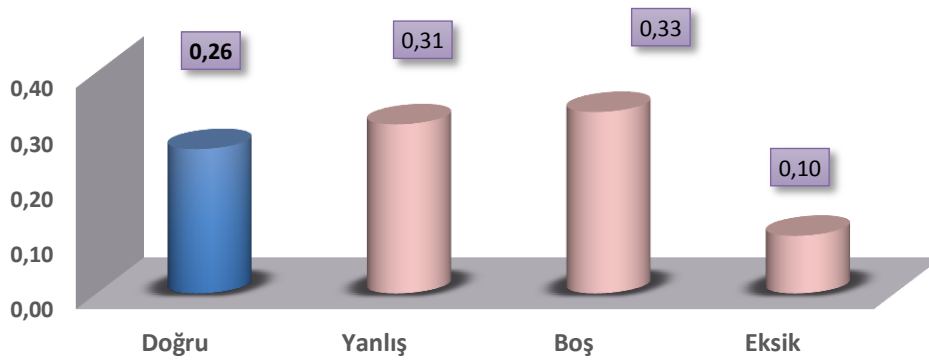
Şekil 30. KBMDF m6 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %60’ının “L. v. Beethoven-Moonlight Sonata” doğru cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Bu grubu, soruyu boş bırakanlar ve eksik cevaplayanlar takip etmekte, yanlış cevap verenlerin ise %11 ile dağılımda en düşük orana sahip oldukları gözlemlenmektedir.

KBMDF’de yer alan yedinci soru (m7) aşağıda sunulmuştur.

- **L. v. Beethoven, Symphony n. 5**

Şekil 31’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

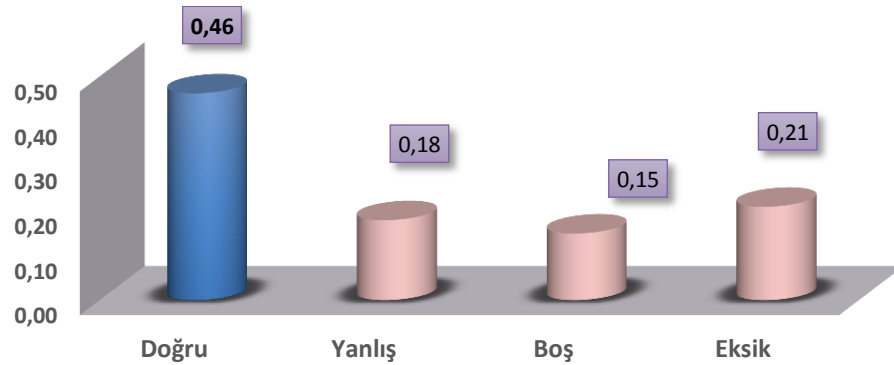
Şekil 31. KBMDF m7 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 31’de görüldüğü üzere öğrencilerin sadece %26’sının bu maddede doğru cevabı vermişlerdir. Dağılım içerisinde en yüksek grubu %33 ile boş bırakanlar ve %31 ile yanlış cevap verenler oluşturmaktadır.

KBMDF’de yer alan sekizinci soru (m8) aşağıda yer almaktadır.

- **L. v. Beethoven, Für Elise**

Şekil 32’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

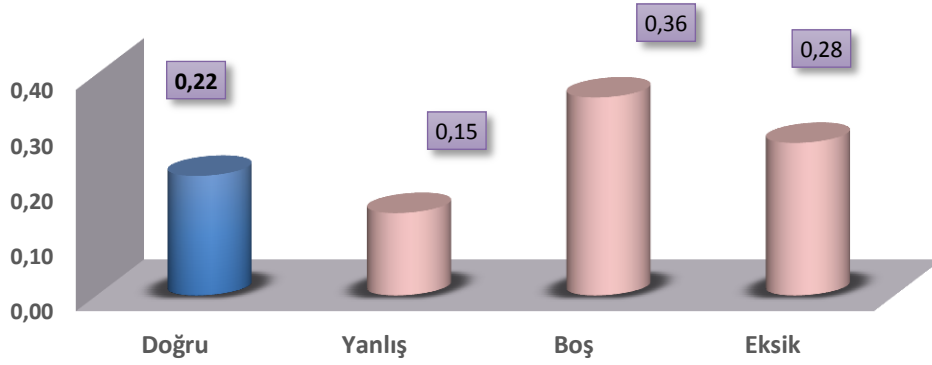
Şekil 32. KBMDF m8 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 32’ye bakıldığında Für Elise ve Beethoven cevabını verenlerin %46 oran ile dağılımda yer aldıkları görülmüştür. Eksik cevaplayanların % 21 ile dağılımda ikinci sırada yer aldıkları belirlenmiştir.

KBMDF’de yer alan dokuzuncu soru (m9) aşağıda yer almaktadır.

- **W. A. Mozart, Eine Kleine Nachtmusik**

Şekil 33'te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

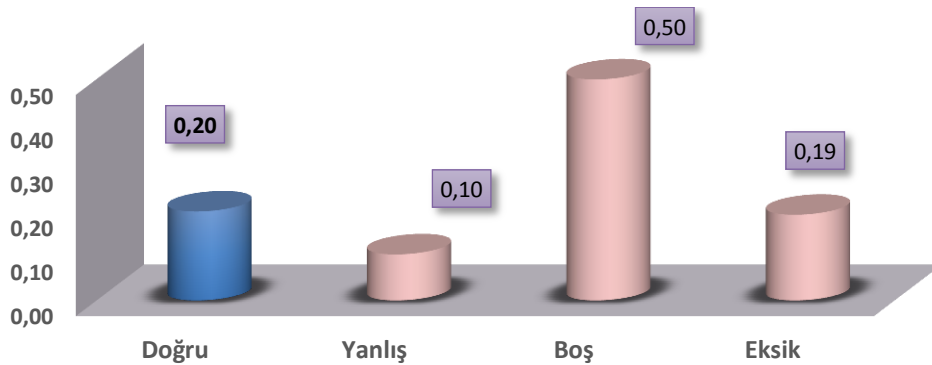
Şekil 33. KBMDF m9 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %22'sinin doğru, %28'inin ise eksik cevap verdikleri tespit edilmiştir. Dağılım içerisinde çoğunluğun boş bırakan öğrenciler olduğu görülmektedir (%36). Klasik Batı Müziği Dağarı içerisinde oldukça popüler olan bu eseri birçok öğrencinin doğru ve tam bir biçimde tanımlayamadıkları saptanmıştır.

KBMDF'de yer alan onuncu soru (m10) aşağıda yer almaktadır.

- **W. A. Mozart, Symphony n. 40 (tema)**

Şekil 34'te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

Şekil 34. KBMDF m10 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 34'te görüldüğü üzere öğrencilerin sadece %20'sinin doğru cevap verdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin yarısının bu maddeyi boş bıraktıkları, geri kalanının ise eksik ve yanlış cevaplar verdikleri gözlemlenmektedir.

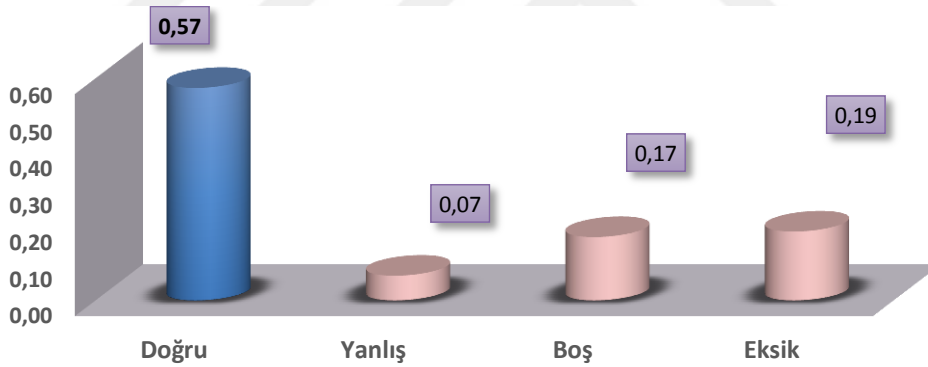
KBMDF'de yer alan on birinci soru (m11) aşağıda sunulmuştur.

4.3.2.3. Romantik Dönem

Romantik Dönem boyutunda; *F. Chopin-Nocturne in C # minör, Posthumous*, *P. I. Tchaikovsky-Swan lake (tema)*, *F. Mendelssohn-Violin Concerto in E minor*, *J. Brahms-Hungarian Dance n.5* ve *G. Bizet-Carmen-Habanera* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir.

- **F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous**

Şekil 35'te öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

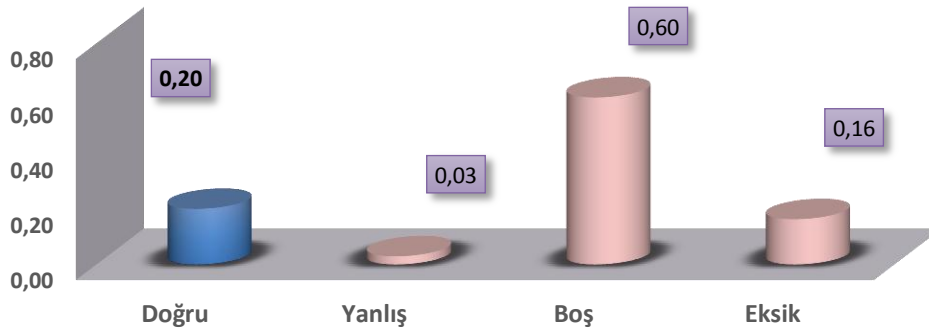
Şekil 35. KBMDF m11 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 35'e bakıldığında, öğrencilerin %57'sinin doğru, %19'unun ise eksik cevaplar verdikleri görülmektedir. Boş ve eksik cevap verenlerin oranlarının %24 olduğu tespit edilmiştir.

KBMDF'de yer alan on ikinci soru (m12) aşağıda yer almaktadır.

- **P. I. Tchaikovsky, Swan lake (tema)**

Şekil 36'da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

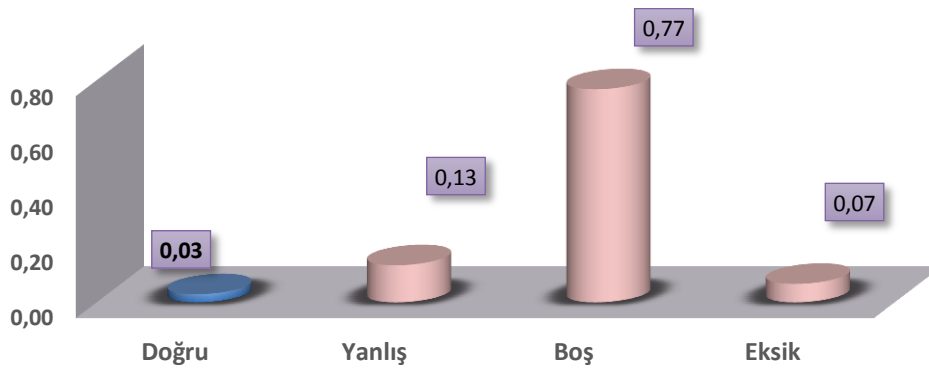
Şekil 36. KBMDF m12 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 36’da görüldüğü üzere öğrencilerin sadece % 20’sinin “P. I. Tchaikovsky, Swan lake” doğru cevabını verdikleri saptanmıştır. Grup içerisindeki en yüksek oranın %60 ile boş bırakanlar olduğu ve öğrencilerin bu soruda genel olarak başarısız bir görünüm ortaya koydukları düşünülmektedir.

KBMDF’de yer alan on üçüncü soru (m13) aşağıda sunulmuştur.

- **F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minor**

Şekil 37’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

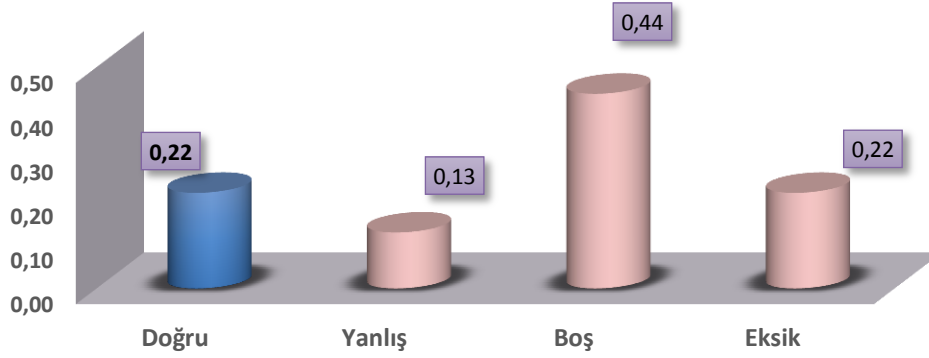
Şekil 37. KBMDF m13 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin neredeyse tamamına yakın bir bölümünün bu maddede doğru cevap veremedikleri çarpıcı bir biçimde görülmüştür. Boş bırakanların oranının %77 olduğu ve bu grubun dağılımda çoğunluğu teşkil ettiği açıkça görülmektedir.

KBMDF’de yer alan on dördüncü soru (m14) aşağıda verilmiştir.

- **J. Brahms, Hungarian Dance n.5**

Şekil 38’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

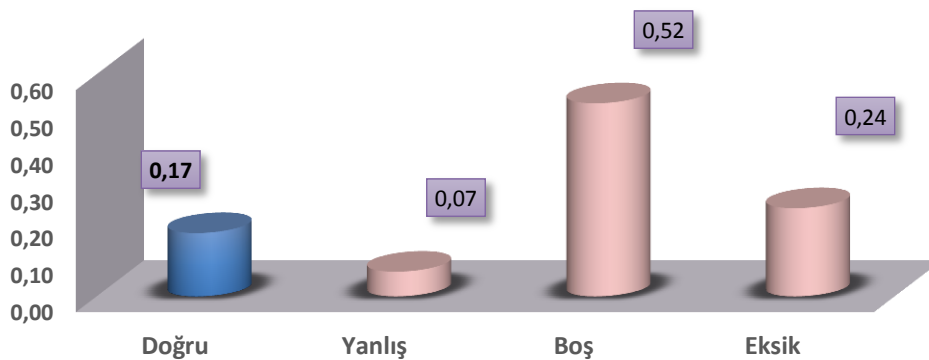
Şekil 38. KBMDF m14 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin %22’sinin doğru cevap verdikleri ve yine %22’sinin ise eksik yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir. Boş bırakanlar diğer birçok soruda olduğu gibi bu maddede çoğunluğu teşkil etmektedir.

KBMDF’de yer alan on beşinci soru (m15) aşağıda sunulmuştur.

- **G. Bizet, Carmen, Habanera**

Şekil 39’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 39. KBMDF m15 Seçeneklerinin Dağılımı

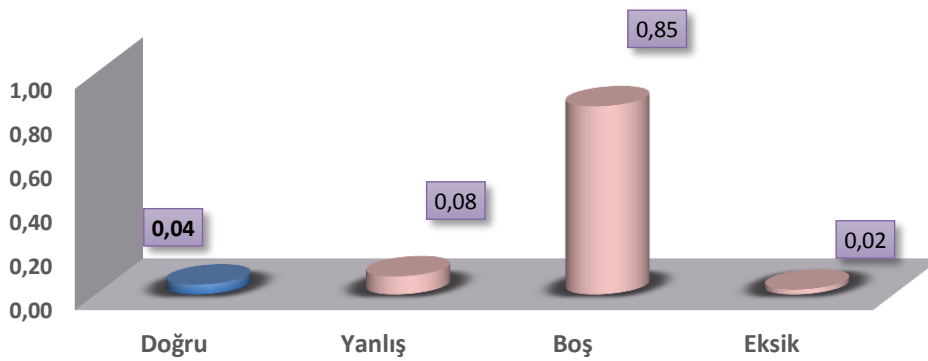
Şekil 39’da görüldüğü üzere öğrencilerin sadece %17’sinin doğru cevap verebildikleri belirlenmiştir. Boş bırakanların ve eksik cevap verenlerin %76 ile çoğunluğu oluşturdukları tespit edilmiştir.

4.3.2.4. Çağdaş Dönem

Çağdaş Dönem boyutunda; *C. Debussy, Clair de Lune, Posthumous*, *A. Dvorak- New World Symphony-4th Movement*, *Gabriel Faure-Pavane*, *U. C. Erkin-Köçekçe*, *C. Orff- Carmina Burana O Fortuna* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir. KBMDF’de yer alan on altıncı soru (m16) aşağıda yer almaktadır.

- **C. Debussy, Clair de Lune**

Şekil 40’da öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

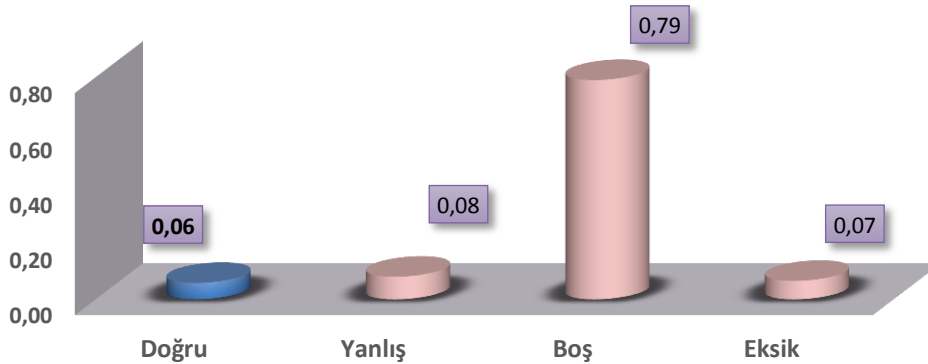
Şekil 40. KBMDF m16 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 40’da görüldüğü üzere öğrencilerin neredeyse tamamına yakın bir bölümünün bu maddeyi doğru cevaplandıramadıkları tespit edilmiştir.

KBMDF’de yer alan on yedinci soru (m17) aşağıda sunulmuştur.

- **A. Dvorak, New World Symphony, 4th Movement**

Şekil 41’de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

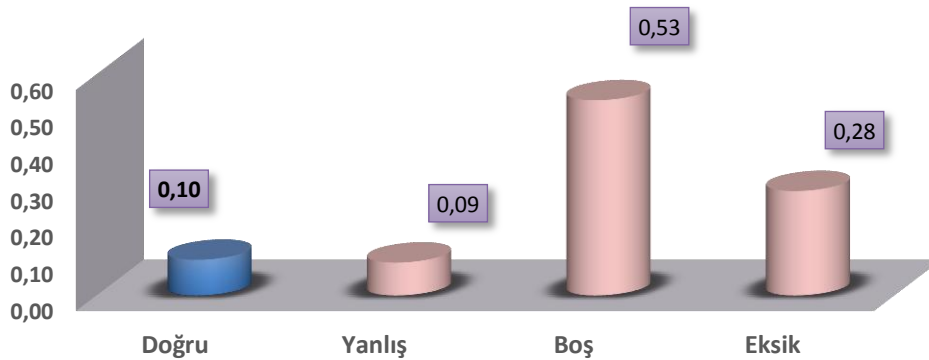
Şekil 41. KBMDF m17 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin yaklaşık %94'lük bir bölümünün bu eseri ve bestecisini tanımlayamadıkları tespit edilmiştir.

KBMDF'de yer alan on sekizinci soru (m18) aşağıda yer almaktadır.

- **Gabriel Faure, Pavane**

Şekil 42'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı yer almaktadır.

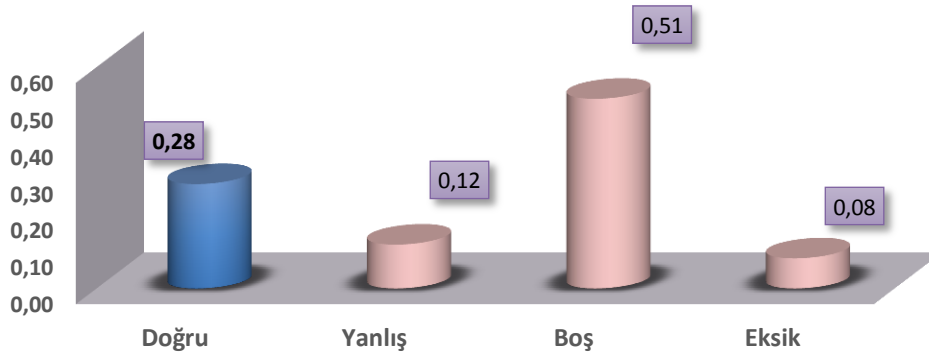
Şekil 42. KBMDF m18 Seçeneklerinin Dağılımı

Şekil 42'de görüldüğü üzere öğrencilerin sadece %10'luk bir bölümünün bu maddeye doğru cevap verdikleri tespit edilmiştir. Eksik cevaplayanların %28 oran ile dağılımda yer almaları ise dikkat çekici bir durum olarak düşünülebilir. Öte yandan diğer birçok soruda olduğu üzere bu popüler eserde de boş bırakanların en yüksek dağılıma sahip oldukları açıkça gözlemlenmektedir.

KBMDF'de yer alan on dokuzuncu soru (m19) aşağıda verilmiştir.

- **U. C. Erkin, Köçekçe**

Şekil 43'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı sunulmuştur.

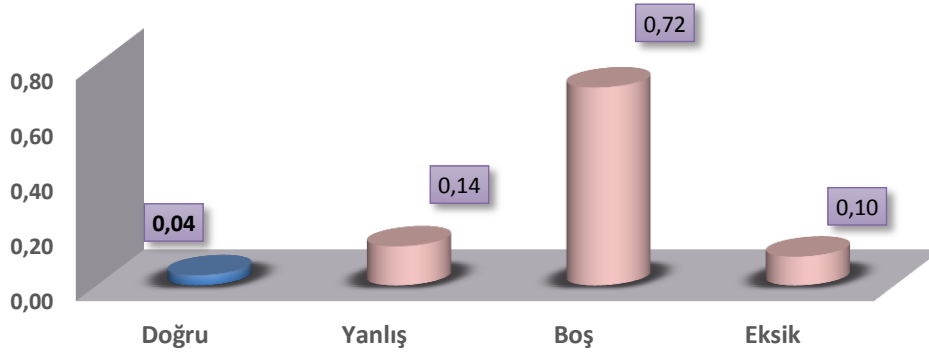
Şekil 43. KBMDF m19 Seçeneklerinin Dağılımı

Bu madde, diğer sorulardan farklı bir bakış açısı ile Türk Müzik kültürünün de ele alındığı bir yapıda oluşturulmuştur. Çağdaş dönem Türk bestecilerinden Ulvi Cemal Erkin'in Köçekçe eserinin dinletildiği bu soruda öğrencilerin sadece %28'inin doğru yanıt verdikleri tespit edilmiştir.

KBMDF'de yer alan yirminci soru (m20) aşağıda verilmiştir.

- **C. Orff, Carmina Burana O Fortuna**

Şekil 44'de öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı verilmiştir.

Şekil 44. KBMDF m20 Seçeneklerinin Dağılımı

Öğrencilerin neredeyse tamamına yakın bir bölümünün bu eseri doğru cevaplayamadıkları, %72'sinin boş bıraktıkları ve %24'ünün eksik ve yanlış cevaplar verdikleri gözlemlenmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde; analizler neticesinde ulaşılan bulgular esas alınarak varılan sonuçlar ve tartışma, alt problemlerin sıralanmasına uygun bir biçimde sunulmuştur. Sonuçlar ve tartışma ışığında çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

5.1. TMBKT ve KBMDT'nin Madde, Faktör ve Toplam Puanlarının Dağılımına Yönelik Sonuçlar

- **TMBKT ve KBMDT Toplam-Faktör Puanlarının Dağılımına İlişkin Sonuçlar**

Öğrencilerin müzik kültürü ve temel müzik bilgileri alanlarında ortalama düzeyde bir başarı gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Klasik Batı müziği edebiyatına ilişkin dönem özelliklerini temsil edici nitelikte olan eserleri ve bu eserlerin bestecilerini tanıma hususunda öğrencilerin yetersiz bir düzeyde oldukları görülmüştür. Buradan hareketle öğrencilerin müzik kültürü, temel müzik bilgileri ve Klasik Batı müziği dağarında yer alan bestecilere yönelik farkındalık durumları olmak üzere bu üç önemli alanda başarılı olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Alanların alt boyutlarına bakıldığında ise en başarılı boyutun müzik tarihi ve müzik kültürü alanı olduğu görülmekle beraber biçim ve form bilgisi boyutlarının ise en düşük başarı gösterilen boyutlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Temel müzik teorisi ve armoni alanlarında ise diğer alanlarda olduğu üzere başarının düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Klasik Batı Müziği dağarına tanıma düzeylerinde bütün boyutlarda başarının düşük olduğu saptanmakla beraber en başarılı olunan alanın Klasik Dönem, en düşük puanlara sahip alanın ise Çağdaş Dönem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen bu sonuca göre müzik öğretmeni adaylarının temel müzik bilgileri ve klasik müzik eserleri dağarına ilişkin yeterli bir bilgi birikimine sahip olmadıkları anlaşılmaktadır. Özellikle klasik batı müziği eserleri dağarına ilişkin düşük yeterlilik düzeyleri Klasik Batı Müziği dersinin bir dönemlik ders şeklinde yer almasından kaynaklandığı düşünülebilir.

• TMBKT Madde Puanlarının Dağılımına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin TMBKT madde puanlarına incelendiğinde, en başarılı oldukları soruların;

- “Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır? (m20)”,
- “Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir? (m2)”,
- “Aşağıdakilerden hangisi “Türk Beşleri” olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz? (m18)”

oldukları tespit edilmiştir.

En düşük başarının gösterildiği soruların ise

- Dört sesli ve üç sesli akor tanımlama (m22, m13)
- Dinamik ve nüans terimleri (m11),
- “İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çok seslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir? (m12)”,
- Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. Yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski zarif bir Fransız saray dansıdır? (m24)”

maddeleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

• KBMDF Madde Puanlarının Dağılımına İlişkin Sonuçlar

Klasik Batı Müziği Dağarını tanıma ve farkındalık düzeyine ilişkin başarının genel olarak düşük düzeyde yer aldığı görülmekle beraber öğrencilerin en başarılı oldukları sorunun; en yüksek oran ile “*F. Chopin, NocturneC#m, Posthumous*” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin başarılı oldukları diğer eser-besteci eşleşmelerinin ise

- “*L. v. Beethoven, Moonlight Sonata*”, “*A. Vivaldi, FourSeasons, Spring I*” maddeleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

En düşük başarının gözlemlendiği maddelerin;

- “*F. Mendelssohn, ViolinConcerto in E minör,*”, “*C. Orff, Carmina Burana O Fortuna*” ve “*C. Debussy, Clair de Lune*” soruları olduğu sonucuna varılmıştır.

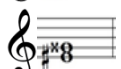
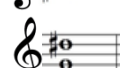

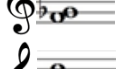

5.2. TMBKT ile KBMDTF Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar

TMBKT ile KBMDTF arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İki ölçme aracının boyutlarının birbirleri arasındaki en ilişkiler incelendiğinde ise en yüksek düzeyde ilişkinin pozitif yönde, orta düzeyde “Müzik Tarihi ve Kültürü” ile “Klasik Dönem” arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bütün boyutlar birlikte ele alındığında en güçlü ilişkinin yüksek düzeyde Barok ile Klasik ve Romantik ve Klasik ile Romantik dönemler arasında olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber birçok boyut arasında pozitif yönde ilişkiler olduğu ortaya çıkmıştır.

5.3. TMBKT ile KBMDTF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Sonuçlar

- **KBMDTF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Sonuçlar**
- **(m1)** “Aşağıdakilerden hangisi, Latince bir duadaki sözcüklerin ilk hecelerinden yararlanarak notaların isimlerini belirlemiştir?” sorusuna en yüksek oran (%60) ile **GuidoD’Arezzo** doğru cevabı verilmiştir.
- **(m2)** “Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir?” sorusunda oldukça yüksek bir oran ile doğru cevap olan **Klasik Dönem** seçeneği işaretlenmiştir.
- **(m3)** “Tekrarlar üzerine kurulmuş, ana temanın en az üç kez duyurulduğu; ABA, ABACA, ABACABA, ABACBA biçiminde yapılardan oluşan müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?” maddesinde öğrencilerin aşağı yukarı yarısının doğru cevap olan **Rondo** seçeneğini işaretledikleri, %32’sinin ise eşit oranlarda **Prelude** ve **Sonata Allegrosu** olmak üzere soruyu yanlış yanıtladıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- **(m4)** “1936 yılında Türkiye’ye gelerek Adnan Saygun ile birlikte Anadolu’yu dolaşmış ve halk türkülerimizi notaya almış besteci aşağıdakilerden hangisidir?” sorusuna öğrencilerin sadece yarısına yakını **Bartok** doğru cevabını verebilmişlerdir. **Zuckmayer, Hindemith** yanlış seçeneklerini işaretleyenlerin ve **boş bırakanların** %42’lik bir dilimi oluşturdukları görülmüştür.
- **(m5)** “Aşağıdaki hangi seçenekte Klasik Müzik Dönemlerinin kronolojik sırası doğru olarak verilmiştir?” sorusuna **Rönesans-Barok-Klasik-Romantik-Moderndoğru** cevabını sadece öğrencilerin %63’ü doğru cevaplayabilmişlerdir.

- (m6) “*Plagal Kadans hangi dereceler üzerinde gerçekleşir?*” sorusuna öğrencilerin sadece üçte birinin doğru cevap (I-IV-I) verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- (m7) “*1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan; Kemal İlerici, Muammer Sun, Nevit Kodallı, Rengim Gökmen, Fazıl Say gibi önemli müzik insanlarının yetiştiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?*” maddesine öğrencilerin yarısının **Ankara Devlet Konservatuvarı** doğru cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin dörtte birinin ise **İstanbul Üniv. Devlet Konservatuvarı** seçeneğini işaretledikleri görülmüştür.
- (m8) “*Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası’nın ile başlayan öyküsü, Türkiye’de Batı müziğinin gelişimine koşut bir çizgi izlemiştir.*” sorusuna öğrencilerin sadece aşağı yukarı üçte birinin **Mızıka-i Hümayun** doğru cevabını verdikleri tespit edilmiştir.
- (m9) “*Aşağıda verilen aralıkları adlandırınız.*” Maddesinde katılımcıların en başarılı oldukları alanların **k3**, en düşük olduğu alanların ise **+5 ve +4** aralıkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

	Doğru (%)	Yanlış (%)	Boş (%)
 K3	83.6	7.5	9.0
 +4	47.0	39.6	13.4
 K7	56.7	29.9	13.4
 B3	50.7	26.1	23.1
 +5	44.0	38.8	17.2
 K6	55.2	24.6	20.1
 K2	69.4	12.7	17.9
 B7	60.4	23.1	16.4
 K3	73.9	9.0	17.2
 K2	65.7	14.9	19.4

- (m10) “Donanımına 4 diyez (fa-do-sol-re diyez) değiştirici işaretlerini almış minör tonun adı nedir?” sorusuna **C#m**doğru cevabını öğrencilerin %65’inin verdikleri gözlemlenmiştir. Katılımcıların toplamda dörtte birine yakın bir bölümünün **Em** ve **Cm**yanlış seçeneklerini işaretledikleri görölmüştür. Diğer bir taraftan ton bilgisi kapsamında yer alan bu maddede, müzik öğretmeni adayı son sınıf kademesindeki öğrencilerin %45’inin doğru cevabı verememiş olmasının düşündürücü bir durum olduğu söylenebilir.
- (m11) “Aşağıda verilmiş bazı terimlerin Türkçe karşılığını yazınız.” sorusunda en çok doğru cevabın **Moderato** ve **Adagio**, en çok yanlış cevabın ise **Grazioso** ve **Maestoso** maddelerinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.
- (m12) “İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çok seslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?” maddesinde öğrencilerin sadece %27’sinin **Kontrpuan** doğru cevabını verebildikleri görölmüştür. En çok işaretlenen yanlış seçeneklerin ise **Armoni** ve **Kanon** oldukları belirlenmiştir.
- (m13)“Aşağıda verilen akorları; çevrimleri ve majör/minör hallerine göre adlandırınız” sorusunda öğrencilerin genel olarak başarısız bir görünüm sergiledikleri; en düşük başarının ise **A#m**, **Eb 6/4**, **A# 6/4** ve **Bm 6/4**akorlarında olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.
- (m14)“Aşağıdakilerden hangileri romantik dönem bestecileridir?” sorusuna öğrencilerin sadece %63’ünün J. Brahms-F.B. Mendelssohn doğru cevabını verebildikleri tespit edilmiştir.
- (m15) “Aşağıda ünlü eserlerin ana temaları yer almaktadır. Bu eserlerin adlarını ve bestecilerini verilen boşluklara yazınız.” sorusunda öğrencilerin bütün kategorilerde başarısız bir görünüm sergiledikleri, **Brahms-HungarianDance n.5** kategorisinde ise en düşük başarının oranının yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (m16) “Barok dönemde aynı tonda yazılmış allemande, courante, sarabande, gigue danslarından oluşan eser aşağıdakilerden hangisidir?” maddesinde öğrencilerin sadece %37’sinin doğru seçenek olan **Süit**’i işaretledikleri

sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin yaklaşık dörtte birinin **Prelüd** seçeneğini işaretledikleri görülmüştür.

- (m17) “*Armonik minör bir dizide, dizinin hangi derecesi tizleştirilir?*” sorusuna katılımcıların %64’ünün doğru cevap verebildikleri (**VII.**) saptanmıştır.
- (m18) “*Aşağıdakilerden hangisi “Türk Beşleri” olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz?*” maddesine öğrencilerin büyük bir kısmının **E. Zeki Ün** doğru cevabını verdikleri sonucuna varılmıştır.
- (m19) “*Bir veya birkaç çalgı için yazılmış, icracıların virtüözitesini (çalma ustalığı) ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmayı amaçlayan eserin müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?*” sorusuna sadece öğrencilerin yarısından biraz fazlasının **Konçerto** doğru cevabını verebildikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaklaşık dörtte birinin **Senfoni** yanlış seçeneğini işaretledikleri tespit edilmiştir.
- (m20) “*Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır?*” maddesinde öğrencilerin büyük bir kısmının çıkıcı büyük üçlü doğru cevabını verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- (m21) “*BélaBartók, AlbanBerg, Benjamin Britten, GustavMahler ve Carl Orff isimli besteciler hangi klasik batı müziği döneminin temsilcileridir?*” sorusunda katılımcıların sadece %60’ının **Çağdaş** seçeneği ile başarılı oldukları tespit edilmiştir. %11’lik bir bölümünün **Barok** yanlış cevabını işaretledikleri yine aynı orana yakın bir kısmının ise bu soruyu boş bıraktıkları saptanmıştır.
- (m22) “*Aşağıdaki akorların hangi konumda olduğunu belirtiniz.*” biçimindeki dört ses akorları kapsayan bu soruyu boş bırakanların çoğunluğu teşkil ettiği saptanmıştır. Öğrencilerin sırasıyla; Diminished 7, D2, D 4/3, D6/5 akorlarında en düşük başarıyı gösterdikleri; en başarılı akor türlerinin ise temel konumdaki yedililer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (m23) “*Çıkıcı melodik minör dizisinin hangi dereceleri değişime uğrar?*” sorusuna **VI. ve VII. derecesi** doğru cevabını verenlerin öğrencilerin yaklaşık üçte ikilik bir oran ile çoğunluğu teşkil ettikleri görülmüştür.

- (m24) “Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski, zarif bir Fransız saray dansıdır?” sorusuna katılımcıların ancak %22’sinin doğru cevap verdikleri (**Menuet**); en çok işaretlenen seçeneğin ise **Mazurka** olduğu, öğrencilerin biçim-form bilgisi hususundaki bu soruda başarısız bir görünüm sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- (m25) “Aşağıdaki müzik biçimlerinden hangisinin ismi duyulunca kontrpuan tekniği, ilk akla gelen olmaktadır?” sorusuna öğrencilerin ancak %43’nün **Fuguedoğru** cevabını verdikleri sonucu ortaya çıkmıştır.
- **KBMDF Seçeneklerine İlişkin Sonuçlar**

Klasik Batı Müziği dağarına ilişkin eser-besteci eşleştirmelerine yönelik bütün sorularda, öğrencilerin başarı düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dönemler ve bu dönemlere ait bütün sorularda en çok başarı gösterilen eser-besteci eşleştirmelerinin sırasıyla;

- *L. v. Beethoven-Moonlight Sonata*(%60)
- *A. Vivaldi-FourSeasons- Spring I* (%58)
- *F. Chopin-Nocturne in C # minör*(%57)
- *L. v. Beethoven- Symphony n. 5*(%46)

oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Örneklemin farkındalık ve tanıma düzeyinin en düşük olduğu eserlerin ise

- *F. Mendelssohn-ViolinConcerto in E minör* (%3)
- *C. Orff- Carmina Burana O Fortuna* (%4)
- *C. Debussy, Clair de Lune, Posthumous* (%4)
- *Dvorak-New World Symphony-4th Movement* (%6)

eşleştirmeleri olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin Klasik Batı Müziği Dağarına ilişkin farkındalık ve tanıma düzeyleri dönem başlıkları bakımından incelendiğinde sırasıyla başarı oranlarının;

- *Klasik Dönem* (%34.8)
- *Barok Dönem* (%28.2)
- *Romantik Dönem* (%23.8)
- *Çağdaş Dönem* (%10.4)

biçiminde dağılım gösterdiği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle öğrencilerin **en çok Klasik Dönem** dağarına yönelik farkındalıkları olduğu, **Çağdaş Dönem** eserlerine ilişkin kültürlenmelerinin ise diğer dönemlere göre en düşük düzeyde olduğu görülmüştür.

5.4. KBMDF Madde Puanlarının Dağılımlarına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin, Klasik Batı Müziği dağarına yönelik eser-besteci farkındalık ve tanıma düzeylerinde en yüksek puanın “*F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous*” maddesinde olduğu tespit edilmiştir. “*L. v. Beethoven, Moonlight Sonata*”, *A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I* eser-besteci eşleşmeleri de öğrenciler tarafından en çok bilinen diğer kategoriler olarak göze çarpmaktadır. Farkındalık ve tanıma düzeyi en düşük olanların ise “*F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minör*”, “*C. Orff, Carmina Burana O Fortuna*”, “*C. Debussy, Clair de Lune*” kategorileri olduğu gözlemlenmektedir. Bütün dönemlere ilişkin eser-besteci madde puanlarına bakıldığında ise birçoğunun düşük değerler ile ortalamanın altında yer aldığı saptanmıştır.

5.5. TMBKT ile KBMDTF Arasındaki İlişkiye Yönelik Sonuçlar

TMBKT ile KBMDTF arasındaki ilişkiye yönelik analiz sonuçları incelendiğinde, TMBKT ($\bar{X}=47.57$) ile KBMDF puanları ($\bar{X}=32.15$) arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<.01$). Determinasyon katsayısı dikkate alındığında ($r^2=.12$) öğrencilerin TMBKT puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %12’sinin, KBMDF puanları ile açıklanmaya çalışılmıştır.

5.6. TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizine Yönelik Sonuçlar

TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizine ilişkin, TMBKT puanları yüksekken, KBMDTF puanlarının da yüksek, KBMDTF puanları düşükken, TMBKT puanlarının da düşük olduğu görülmektedir.

5.7. TMBKT ile KBMDF Arasındaki Korelasyonun Nokta Dağılımına İlişkin Sonuçlar

TMBKT puanları yüksekken, KBMDTF puanlarının da yüksek, KBMDTF puanları düşükken TMBKT puanlarının da düşük olduğu saptanmıştır. Bu sonuç uygulanmış olan her iki testin birbirini desteklediğini ve Klasik Batı Müziğine ilişkin Teorik Bilgiler ve eser tanıma bilgisinin ilişkili olduğu anlaşılmaktadır.

5.8. TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının Korelasyon Analizine Yönelik Sonuçlar

TMBKT ile KBMDF Faktör Puanlarının korelasyon analizi sonuçlarına göre, temel müzik teorisi ve armoni bilgisi ile Çağdaş; biçim ve form bilgisi ile Barok, Klasik ve Romantik dönem boyutları dışında bütün dönemler arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<.01$, $p<.05$). En yüksek düzeyde ilişkinin, yüksek düzeye yakın olmak kaydıyla Barok ile Klasik ve Romantik; Klasik ile Romantik dönem boyutları arasında olduğu görülmüştür ($r=.065$, $p<.01$).

İki ölçme aracının boyutları arasında en yüksek seviyede ilişkinin ise orta düzeyde, Müzik tarihi ve kültürü ile Klasik Dönem arasında olduğu saptanmıştır ($r=.41$, $p<.01$).

5.9. TMBKT ile KBMDF Madde Seçeneklerine ve Cevaplarına İlişkin Sonuçlar

Bu alt başlıkta araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin sonuçlar verilmiştir. TMBKT; çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı ve doğrudan cevabın yazılması gereken 25 maddeden; KBMDF ise doğrudan cevabın yazılması gereken 20 sorudan oluşan bir formdur. Madde seçeneklerine, boşluk doldurma ve doğrudan cevabın belirtilmesi gereken sorulara verilen cevapların dağılımlarına ilişkin sonuçlar sunulmuştur.

26. Aşağıdakilerden hangisi, Latince bir duadaki sözcüklerin ilk hecelerinden yararlanarak notaların isimlerini belirlemiştir?

- a) Guido D'arrezzo b) Papa Gregor
c) Palestrina d) J. P. Rameau e) Monteverdi

TMBKT 1. sorusuna öğrencilerin %60'ının doğru cevap olan Guido D'arrezzo seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir. "Papa Gregor" u seçeneğini işaretleyenlerin ise dağılım içerisinde ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

27. Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir?

- İlk kez halka açık konserler verilmeye başlandı
- Müzikte sadelik, açık anlatım ve kolay anlaşılır müzik düşüncesi benimsendi
- Mozart, Haydn, Salieri, Stamitz ve Cimarosa ilk akla gelen dönem bestecileridir.

- a) Rönesans b) Barok c) Klasik d) Romantik e) Çağdaş

Müzik Tarihi ve Kültürü boyutunda yer alan bu maddeye, öğrencilerin %80'i "Klasik" seçeneğini işaretleyerek doğru cevap vermişlerdir. Çeldiricilerin çok düşük oranlar ile birbirlerine yakın bir dağılım gösterdikleri belirlenmiştir.

28. Tekrarlar üzerine kurulmuş, ana temanın en az üç kez duyurulduğu; ABA, ABACA, ABACABA, ABACBA biçiminde yapılardan oluşan müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Rondo b) Prelude
c) Sonat Allegrosu d) Gigu e) Allegro Assai

TMBKT 3. sorusuna, öğrencilerin %56'sının "Rondo" seçeneğini tercih ettikleri ve doğru cevabı verdikleri gözlemlenmektedir. Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede, "Prelude" ve "Sonat Allegrosu" yanlış seçeneklerini tercih edenlerin dağılımında ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

29. 1936 yılında Türkiye'ye gelerek Adnan Saygun ile birlikte Anadolu'yu dolaşmış ve halk türkülerimizi notaya almış besteci aşağıdakilerden hangisidir?

- a) F. Liszt b) I. Stravinsky
c) B. Bartok d) P. Hindemith e) E Zuckmayer

TMBKT testinde yer alan 4. Maddeye öğrencilerin neredeyse yarısına yakını "B. Bartok" seçeneğini tercih ederek bu maddeye doğru cevap vermişlerdir. Çeldiriciler içerisinde en güçlü olan seçeneğin "E. Zuckmayer" olduğu görülmektedir (%20).

30. Aşağıdaki hangi seçenekte Klasik Müzik Dönemlerinin kronolojik sırası doğru olarak verilmiştir?

- a) Rönesans-Klasik-Barok-Romantik-Modern
b) Barok-Romantik-Rönesans-Klasik-Modern
c) Barok-Romantik-Klasik-Modern-Rönesans
d) Rönesans-Barok-Klasik-Romantik-Modern
e) Barok-Rönesans-Klasik-Romantik-Modern

Öğrencilerin bu maddeye ilişkin tercih ettikleri seçeneklerin dağılımı şöyledir:

Müzik Tarihi ve Kültürü boyutunda yer alan bu maddeye “Rönesans-Barok-Klasik-Romantik-Modern” seçeneğini işaretleyerek doğru cevap veren öğrencilerin %63 ile dağılımda çoğunluğu oluşturdukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte Klasik Batı Müziği kültürünün başlangıç düzey ve temel bilgilerinden olan dönem sınıflandırması ve kronolojik sıralama hususunda öğrencilerin %37’sinin bilgi sahibi olmamasının, düşündürücü ve dikkat çekici bir bulgu olduğu söylenebilir.

31. Plagal Kadans hangi dereceler üzerinde gerçekleşir?

- a) I-V-I b) I-IV-V-I c) I-IV-I d)I-V-IV-I e)I-VII-I

TMBKT’ nin 6. sorusuna verilen yanıtlardan, “I-IV-I” seçeneğini tercih ederek doğru cevap verenlerin %33 ile dağılımda birinci sırada yer aldıkları görülmektedir. Bu gruba sırasıyla; “1-IV-V-1” ve “I-V-I” yanlış seçeneklerini işaretleyen öğrenciler takip etmektedir. Dört yıl boyunca müzik öğretmenliği programında öğrenim görmüş olan, sekiz yarıyıl süresince piyano eğitimi alan, MİOY eşlik, org, okul çalgıları vb. derslerini de görmüş olan öğrencilerin sadece %33’ünün doğru seçeneği tercih etmiş olması dikkat çekici bir durum olarak görülmektedir.

32. 1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan; Kemal İlerici, Muammer Sun, Nevit Kodallı, Rengim Gökmen, Fazıl Say gibi önemli müzik insanlarının yetiştiği kurum aşağıdakilerden hangisidir:

- a) İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
e) Ankara Devlet Konservatuvarı
f) Riyaseti Filârmoni Orkestrası
g) Hacettepe Devlet Konservatuvarı
h) Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

TMBKT’ nin 7. Maddesine verilen yanıtlara göre. “Ankara Devlet Konservatuvarı” seçeneğini işaretleyen ve doğru cevabı veren öğrencilerin örneklemin yarısına çok yakın değeri oluşturduğu tespit edilmiştir. Diğer bir anlatımla bu maddeye ilişkin öğrencilerin yarısı doğru cevabı tercih etmişlerdir. Dağılım içerisinde en yüksek ikinci oranı %24 ile İstanbul Devlet Konservatuvarı seçeneğini işaretleyenler oluşturmaktadır.

33. Aşağıdaki boşluk, seçeneklerde yer alan kuruluşlardan hangisi ile tamamlanmalıdır? Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nınile başlayan öyküsü, Türkiye'de Batı müziğinin gelişimine koşturucu bir çizgi izlemiştir.

- a) Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti
- b) Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası
- c) Mızıka-i Hümayun bandosu
- d) Darü'l-Elhan
- e) Musiki Muallim Mektebi

TMBKT' nin 8. Sorusuna verilen yanıtlardan, doğru cevabı tercih eden öğrencilerin %34 ile dağılımda yer aldıkları görülmektedir.

34. Aşağıda verilen aralıkları adlandırınız. Örn.

Tam 4'lü

TMBKT'deki 9. Soruya öğrencilerin 10 adet aralık tanıma becerilerine ilişkin verdikleri cevapların içerisinde en başarılı oldukları alanların küçük üçlü aralıkları olduğu tespit edilmiştir. +5 ve +4 aralıklarının başarı oranının en düşük olduğu sorular olduğu görülmektedir. Genel başarı durumu incelendiğinde, öğrencilerin Müzik teorisinin temel unsurları içerisinde öncül safhada yer alan aralık bilgisine ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli seviyede olmadığı düşünülmektedir.

35. Donanımına 4 diyez (fa-do-sol-re diyez) değiştirici işaretlerini almış minör tonun adı nedir?

- a) Mi minör
- b) Sol diyez minör
- c) Do minör
- d) Do diyez minör
- e) Fa diyez minör

TMBKT 10. sorusunu yanıtlarken, öğrencilerin %65'inin C#m seçeneğini tercih ettikleri ve doğru cevabı verdikleri saptanmıştır. Diğer bir taraftan ton bilgisi kapsamında yer alan bu maddede, müzik öğretmeni adayı son sınıf kademesindeki öğrencilerin %45'inin doğru cevabı verememiş olmasının düşündürücü bir durum olduğu söylenebilir.

36. Aşağıda verilmiş bazı terimlerin Türkçe karşılığını yazınız.

Presto

Grazioso

Moderato

Adagio

Maestoso

TMBKT' nin 11. sorusuna öğrencilerin, en başarılı oldukları soruların; "Moderato" ve "Adagio" grupları olduğu %68.7 ve %60.4 oranları ile görülmektedir. En düşük başarının, Grazioso ve Maestoso soruları olarak gözlemlendiği tespit edilmiştir. Genel olarak öğrencilerin hız ve dinamik unsurlarına ilişkin bu soru grubunda başarılı bir görünüm sergilemedikleri gözlemlenmektedir.

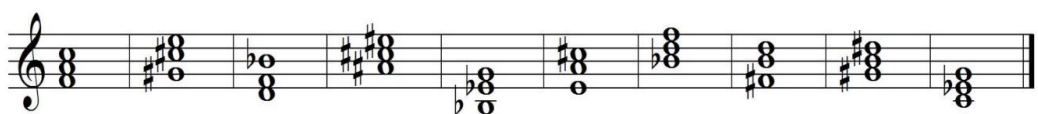
37. İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çok seslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir:

a)Armoni b) Organum c)Kontrpuan d)Homofoni e) Kanon

TMBKT' nin Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddeye ilişkin %83'ünün doğru seçeneği işaretlenmediği dikkat çekici bir bulgu olarak tespit edilmiştir. Armoni (%43) ve Kanon(%30) yanlış seçeneklerini tercih edenlerin, doğru cevap olan Kontrpuanı işaretleyenlerden daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

38. Aşağıda verilen akorları çevrimleri ve majör/minör hallerine göre

adlandırınız. Örn.: Maj 6'lı

TMBKT’de yer alan ve Temel, birinci ve ikinci çevrim üç ses akorlarına ilişkin bu maddede, öğrencilerin birinci soru dışında bütün üç seslerde doğru cevabı tercih edemedikleri tespit edilmiştir. En düşük başarının; A#m, Eb 6/4, A# 6/4 ve Bm 6/4 akorlarında olduğu gözlemlenmektedir.

39. Aşağıdakilerden hangileri romantik dönem bestecileridir?

- I)H. Purcell II)W. A. Mozart
 III)J.S. Bach IV)J. Brahms V) F.B. Mendelssohn
 a)I ve III b) I, III ve V
 c) III, IV ve V d) IV ve V e)III ve IV

Bu soruya öğrencilerin %63’ünün “IV ve V” seçeneğini işaretleyerek doğru cevabı tercih ettikleri görülmüştür. Soruyu boş bırakanların %15 ile dağılımında ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

40. Aşağıda ünlü eserlerin ana temaları yer almaktadır. Bu eserlerin adlarını ve bestecilerini verilen boşluklara yazınız.

.....

.....

Testin bu sorusunda yer alan dört soru grubunun tamamına öğrencilerin doğru cevabı bilemedikleri ve soruları boş bıraktıkları görülmektedir. Başarının en düşük olduğu sorunun “Brahms, Hungarian Dance n.5” olduğu tespit edilmiştir.

41. Barok dönemde aynı tonda yazılmış allemande, courante, sarabande, gigue danslarından oluşan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Prelüd b) Oratoryo
c) Süit d) Passion e) Kantat

Bu soruya öğrencilerin %64'ünün "VII." derece seçeneğini tercih ederek, doğru cevabı işaretledikleri saptanmıştır.

Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede doğru cevap olan "Süit" seçeneğinin dağılımda 0,37 ile en yüksek oran ile yer aldığı görülmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun bu maddede başarısız oldukları tespit edilmiştir.

42. Armonik minör bir dizide, dizinin hangi derecesi tizleştirilir?

- a) I. b)IV. c) V. d)VI. e)VII

Öğrencilerin %64'ünün "VII." derece seçeneğini tercih ederek, doğru cevabı işaretledikleri saptanmıştır.

43. Aşağıdakilerden hangisi "Türk Beşleri" olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz?

- a) A. A. Saygun b)C. Reşit Rey
c)H. F. Alnar d) E. Zeki Ün e) U. C. Erkin

Müzik Tarihi ve Kültürü boyutunda yer alan bu maddede "E. Zeki Ün" seçeneğini tercih edenlerin %84 ile en yüksek orana sahip oldukları görülmektedir.

44. Bir veya birkaç çalgı için yazılmış, icracıların virtüözitesini (çalma ustalığı) ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmayı amaçlayan eserin müzik formu aşağıdakilerden hangisidir:

- a) Etüd b) Senfoni c)Sonata d) Konçerto e) Rondo

Şekil 19'a bakıldığında, öğrencilerin %54'ünün doğru seçeneği işaretledikleri tespit edilmiştir. Bu grubu %23 ile "Senfoni" seçeneğini tercih edenler takip etmektedir.

45. Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır?

- a) Çıkıcı büyük 3'lü b) İnci küçük 6'lı
c) Çıkıcı tam 4'lü d) Çıkıcı küçük 6'lı e) İnci küçük 3'lü

Temel Müzik Teorisi ve Armoni Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede öğrencilerin %78'i "İnci Küçük Üçlü" seçeneğini tercih ederek doğru cevabı vermişlerdir. Yanlış seçenekler düşük oranlar ile birbirlerine yakın bir dağılım göstermektedirler.

46. Béla Bartók, Alban Berg, Benjamin Britten, Gustav Mahler ve Carl Orff isimli besteciler hangi klasik batı müziği döneminin temsilcileridir?

- a) Rönesans b) Barok Dönem
c) Klasik Dönem d) Romantik Dönem e) Çağdaş Dönem

Öğrencilerin %60'ının doğru cevabı tercih ettikleri görülmüştür. "Barok" yanlış seçeneğini tercih eden öğrencilerin %11 ile dağılımda ikinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

47. Aşağıdaki akorların hangi konumda olduğunu belirtiniz.

Örn.:

Öğrencilerin yedili akorlar konusundan başarısız bir görünüm sergiledikleri tespit edilmiştir. En çok doğru cevap verilen soruların temel konumdaki yedili akorlar; en çok yanlış seçeneğin tercih edildiği ve boş bırakılan soruların ise sırasıyla; Diminished 7, D2, D 4/3, D6/5 akorları olduğu gözlemlenmektedir.

23. Çıkıcı melodik minör dizisinin hangi dereceleri değişime uğrar?

- a) V. ve VI. derecesi tizleşir b) III. ve IV. derecesi tizleşir
c) VI. ve VII. derecesi tizleşir d) V. ve VI. derecesi pesleşir
e) II ve VII. derecesi pesleşir

Öğrencilerin %72'sinin doğru seçeneği tercih ettikleri tespit edilmiştir. Diğer sorulara verilen doğru yanıtlar arasında en yüksek orana sahip olan bu sorunun olduğu saptanmıştır

24. Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski, zarif bir Fransız saray dansıdır?

- a) Ballade b) Mazurka
c) Polonez d) Menuet e) Nocturne

Biçim ve Form Bilgisi boyutunda yer alan bu maddede öğrencilerin sadece %22'sinin doğru cevabı verdikleri görülmektedir. Ayrıca .76 aritmetik ortalama değeri ile en başarısız olunan sorunun m24 olduğu saptanmıştır. "Mazurka"nın %30 ile en çok tercih edilen seçenek olduğu tespit edilmiştir.

25. Aşağıdaki müzik biçimlerinden hangisinin ismi duyulunca kontrpuan tekniği, ilk akla gelen olmaktadır?

- a) Sonate b) Nocturne
c) Vals d) Polonez e) Fugue

Öğrencilerin %43'ünün "Fugue" seçeneğini tercih ederek doğru cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Çalışma grubunun yarısından fazlasının bu soruda başarısız oldukları görülmekle beraber en çok tercih edilen yanlış seçeneğin %17 ile "Sonata" olduğu saptanmıştır.

KBMDF Seçeneklerine İlişkin Sonuçlar

Bu alt başlıkta, Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönem olmak üzere dört boyutta beşer eser ve besteci olmak üzere yirmi soruya ilişkin "doğru", "yanlış", "boş", "eksik" biçiminde sınıflandırılan analiz sonuçlarına yönelik bulgular ve yorumlar sunulmuştur. Besteci ve eser isimlerini belirtenler, "doğru"; besteci-eser isimlerinden sadece birini belirtenler ise "eksik" olarak sınıflandırılmıştır.

Barok Dönem boyutuna ilişkin sonuçlar

Barok Dönem boyutunda; *J. S. Bach-Toccata & Fugue in D minor*, *G. F. Handel-Sarabande-Suite in D minor*, *T. Albinoni-Adagio in G minör*, *A. Vivaldi-Four Seasons- Spring I* ve *J. Pachelbel-Canon in D* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir.

KBMDF'de yer alan birinci esere(m1) ilişkin sonuçlar:

- **J. S. Bach, Toccata & Fugue in D minor**

Öğrencilerin sadece %17'sinin doğru cevabı verdikleri gözlemlenmektedir. Bu maddeyi boş bırakanların %45 ile dağılım içerisinde birinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir.

KBMDF'de yer alan ikinci esere (m2) ilişkin sonuçlar:

- **G. F. Handel, Sarabande, Suite in D minor**

Öğrencilerin % 70'e yakın bir bölümünün bu soruya doğru cevap veremedikleri gözlemlenmektedir. Dağılım içerisinde en yüksek oran ile soruyu boş bırakılanların birinci sırada yer aldıkları tespit edilmiştir (%31).

KBMDF'de yer alan üçüncü esere ilişkin sonuçlar (m3) aşağıda verilmiştir.

- **T. Albinoni, Adagio in G minor**

Öğrencilerin sadece %10'u bu soruya doğru cevap verebilmişlerdir. Adagio in G minor (Albinoni), Klasik Batı Müziği dağarının popüler ve güzide eserlerinden biridir. Farkındalık düzeyi bu kadar yüksek olan bu esere ilişkin soruya öğrencilerin %90'ının doğru cevap verememiş olması düşündürücü bir bulgu olarak görülmektedir.

KBMDF'de yer alan dördüncü soru (m4) aşağıda yer almaktadır.

- **A. Vivaldi, Four Seasons, Spring I**

Öğrencilerin %58'inin bu soruya doğru cevap verebildikleri tespit edilmiştir. Boş bırakanların oranı %26 ile dağılım içerisinde ikinci sırada yer almaktadır.

KBMDF'de yer alan beşinci soru (m5) aşağıda sunulmuştur.

- **J. Pachelbel, Canon in D**

Canon in D (Pachelbel) de Klasik Batı Müziği Dağarı içerisinde tanınırlığı ve farkındalığı yüksek olan popüler bir eserdir. Öğrencilerin sadece %25'inin bu soruya doğru cevap verebilmiş olmaları dikkat çekici bir durum olarak düşünülmektedir.

Klasik Dönem

Klasik Dönem boyutunda; *L. v. Beethoven-Moonlight Sonata*, *L. v. Beethoven-Symphony n. 5*, *L. v. Beethoven-Für Elise*, *W. A. Mozart-Eine Kleine Nachtmusik* ve *W. A. Mozart-Symphony n. 40 (tema)* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir.

KBMDF’de yer alan altıncı soru (m6) aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin %60’ının “L. v. Beethoven-Moonlight Sonata” doğru cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Bu grubu, soruyu boş bırakanlar ve eksik cevaplayanlar takip etmekte, yanlış cevap verenlerin ise %11 ile dağılımda en düşük orana sahip oldukları gözlemlenmektedir.

KBMDF’de yer alan yedinci soru (m7) aşağıda sunulmuştur.

- **L. v. Beethoven, Symphony n. 5**

Öğrencilerin sadece %26’sının bu maddede doğru cevabı vermişlerdir. Dağılım içerisinde en yüksek grubu %33 ile boş bırakanlar ve %31 ile yanlış cevap verenler oluşturmaktadır.

KBMDF’de yer alan sekizinci soru (m8) aşağıda yer almaktadır.

- **L. v. Beethoven, Für Elise**

Für Elise ve Beethoven cevabını verenlerin %46 oran ile dağılımda yer aldıkları görülmüştür. Eksik cevaplayanların % 21 ile dağılımda ikinci sırada yer aldıkları belirlenmiştir.

KBMDF’de yer alan dokuzuncu soru (m9) aşağıda yer almaktadır.

- **W. A. Mozart, Eine Kleine Nachtmusik**

Öğrencilerin %22’sinin doğru, %28’inin ise eksik cevap verdikleri tespit edilmiştir. Dağılım içerisinde çoğunluğun boş bırakan öğrenciler olduğu görülmektedir (%36). Klasik Batı Müziği Dağarı içerisinde oldukça popüler olan bu eseri birçok öğrencinin doğru ve tam bir biçimde tanımlayamadıkları saptanmıştır.

- **W. A. Mozart, Symphony n. 40 (tema)**

Öğrencilerin sadece %20’sinin doğru cevap verdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin yarısının bu maddeyi boş bıraktıkları, geri kalanının ise eksik ve yanlış cevaplar verdikleri gözlemlenmektedir.

Romantik Dönem

Romantik Dönem boyutunda; *F. Chopin-Nocturne in C # minör, Posthumous, P. I. Tchaikovsky-Swan lake (tema), F. Mendelssohn-Violin Concerto in E minor, J.*

Brahms-Hungarian Dance n.5 ve *G. Bizet-Carmen-Habanera* eser-besteci soru grupları dinletilmiştir.

KBMDF’de yer alan on birinci soru (m11) aşağıda sunulmuştur:

- **F. Chopin, Nocturne in C # minör, Posthumous**

Şekil 35’e bakıldığında, öğrencilerin %57’sinin doğru, %19’unun ise eksik cevaplar verdikleri görülmektedir. Boş ve eksik cevap verenlerin oranlarının %24 olduğu tespit edilmiştir.

KBMDF’de yer alan on ikinci soru (m12) aşağıda yer almaktadır.

- **P. I. Tchaikovsky, Swan lake (tema)**

Öğrencilerin sadece % 20’sinin “P. I. Tchaikovsky, Swan lake” doğru cevabını verdikleri saptanmıştır. Grup içerisindeki en yüksek oranın %60 ile boş bırakanlar olduğu ve öğrencilerin bu soruda genel olarak başarısız bir görünüm ortaya koydukları düşünülmektedir.

KBMDF’de yer alan on üçüncü soru (m13) aşağıda sunulmuştur.

- **F. Mendelssohn, Violin Concerto in E minör**

Öğrencilerin neredeyse tamamına yakın bir bölümünün bu maddede doğru cevap veremedikleri çarpıcı bir biçimde görülmüştür. Boş bırakanların oranının %77 olduğu ve bu grubun dağılımda çoğunluğu teşkil ettiği açıkça görülmektedir.

KBMDF’de yer alan on dördüncü soru (m14) aşağıda verilmiştir.

- **J. Brahms, Hungarian Dance n.5**

Öğrencilerin %22’sinin doğru cevap verdikleri ve yine %22’sinin ise eksik yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir. Boş bırakanlar diğer birçok soruda olduğu gibi bu maddede çoğunluğu teşkil etmektedir.

KBMDF’de yer alan on beşinci soru (m15) aşağıda sunulmuştur.

- **G. Bizet, Carmen, Habanera**

Öğrencilerin sadece %17’sinin doğru cevap verebildikleri belirlenmiştir. Boş bırakanların ve eksik cevap verenlerin %76 ile çoğunluğu oluşturdukları tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkarak aşağıda madde halinde yer alan öneriler aşağıda sunulmuştur:

- 1- Mzık ğretmeni adaylarının Batı Klasik Müziği Müzik Teorisi alt boyutuna ilerideki meslek yaşantılarında önemli bir katkı sağlayacağı düşüncesiyle Müziksel Teori İşitme ve Okuma derslerinde aralık bilgisi, akor bilgisi, ton bilgisi çalışmalarına daha çok önem verilerek geliştirilmesi, bu kazanımlarla ilgili ğretim elemanları tarafından ğrenci renme motivasyonunu artırıcı görsel ve işitsel materyallerin geliştirilmesi, mümkün olduğunca öğrencilerin pratik yapabilecekleri farklı kaynakların önerilmesi ve kullanılması yararlı olacağı düşünülmektedir
- 2- Elde edilen sonuçlardan müzik ğretmeni adaylarının Müzik Biçim ve Form bilgi düzeylerinin çok düşük olması sonucundan hareketle, istenilen yeterliliğin sağlanması bakımından her tarihsel döneme ait farklı formdaki eserlerinin notalarının incelenmesi ve buna paralel olarak eserlerin ses kayıtlarının da dinletilerek somut bir şekilde farklı müzik form ve biçimlerin arasındaki farkın ve benzerliklerin kavratılması üzerine ilgili form ve biçim analizlerinin düzenli olarak yapılmasının bu konudaki bilgi düzeyini artıracaağı düşünülmektedir.
- 3- Müzik ğretmeni adaylarının Müzik Tarihi kültürüne ilişkin bilgi düzeylerinin beklenen düzeyden çok daha düşük olması aslında, içeriği çok kapsamlı olan ve insanın varoluşundan bu yana müzik sanatıyla ilgili tüm tarihsel gelişimini kapsayan Batı Klasik Müziği Dersinin Müzik ğretmenliği Lisans Programında sadece bir dönemlik ders olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu nedenle ilgili dersin daha kapsamlı ve ayrıntılı işlenebilecek şekilde programdaki dönem ve ders sayısının arttırılmalıdır. Eğitim Fakültelerinde sanati değil ğretmen yetiştirme amacına yönelik tasarruflarda bulunulmalıdır.
- 4- Araştırmanın konusu olan Müzik ğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziği Dağarı ve Kültürüne Yönelik Yeterlilik Düzeylerinin beklenenin çok altında olması mesleki başarılarını olumsuz etkileyeceği tartışmasıdır. Bu nedenle ğretmen adayların konuya yönelik öğrenme motivasyonunu arttıracak ulusal ve uluslararası çapta sanatçıların yer aldığı senfoni orkestraları, opera ve bale

konserlerine sık sık gitmeleri için teşvik edilmeleri yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

- 5- Bunun yanında, müzik öğretmeni adaylarının mesleki eğitimlerinin temelini oluşturan ve Lisans programında Çalgı Eğitimi olarak yer alan Klasik Batı Müziği Dağarına ilişkin eserlerden oluşan sahne performans çalışmaları, dinletiler, konserlerde solo, orkestra ve koro sahne performanslarında bulunanların artırılması mevcut durumun iyileştirilmesinde önemli yer tutabilecektir.
- 6- Öğretmen adayların Üniversitelerin Erasmus programlarına başvurarak, sanat ve kültürünün temelinde Klasik Batı Müziğinin köklü olarak yer alan ülkelerde eğitim görmeleri yarar sağlayacağı da araştırma öneriler arasında yer almaktadır.
- 7- Yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda, insan gelişimi ve diğer canlıların ruh hali üzerinde olumlu etkilerden yola çıkıldığında ise, Müzik öğretmeni adaylarının Klasik Batı Müziği Kültürüne ilişkin çeşitli seminerler ve konser çalışmalarını herhangi bir kademedeki eğitim gören çocuklarla ve gençlerle, yetişkin halkla paylaşımda bulunmaları açısından çeşitli projeler, dinletiler ve konserler hazırlayıp sunmaları için teşvik edilmeleri hem yeterlilik düzeylerinin artırılmasında hem de mesleki başarılarının artırılmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Aral, N. (1999). Sanat Eğitimi-Yaratıcılık Etkileşimi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15;11-17.
- Anderson, T. (2003). Art Education for Life. NSEAD. The International Journal of Art Design Education: Oxford. Jade, 22.
- Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimi Nasıl Olmalıdır? Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20,23,28.
- Afşin, Ö. (2012). Türkiye’de Müzik Eğitiminin Kültürel Boyutları. Journal of Life Science1.1
- Baltacıoğlu, Y. H. (1965). Sanat nedir, ne değildir. Türk Dili Dergisi, 65.
- Babacan, E. (2011) Üniversite Öğrencilerinin Müzik Beğenilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, II. Ulusal Hisarlı Ahmet Sempozyumu, 137-150.
- Babacan, E. (2014). Ağıl Öğrencilerinin Müzik Kavramına İlişkin Algıları. Metafor Analizi Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Şubat 2014 Cilt:3 Sayı:1 Makale No: 12.
- Bongard-Levin, G. (2001). Drevnyaya İndiya. İstoriya i kultura. Sb.st. SPb. Aleteya.
- Budak, O. A. (2006). Türk Müziğinin Kökeni- Gelişimi. (Birinci baskı). Phoenix Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). Veri analizi el kitabı: istatistik araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum 9. baskı Pegem Akademi Yayınları.
- Castells, M. (2001). Museums in the Information Era. Icom News (Newsletter Of The International Council Of Museums). 54.
- Çalgan, K. (1991). Liszt’in İstanbul konserleri Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Çevik, D. (2009). Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Tarihi Dersine Yönelik Görüşleri. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 26.

- Doğan, M. H. (1998). Estetik, İzmir, Dokuz Eylül Yayınları, 145.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2001). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Pegema Yayıncılık, 15-25
- Ersoy, A. (2002). Sanat Kavramlarına Giriş, Yorum Sanat Yayıncılık 10-20.
- Erinç, S. M. (1998). Sanat Psikolojisine Giriş, Ayraç Yayınları, 83.
- Feridunoğlu, Z. L. (2005). İz Bırakan Besteciler. İnkilap Yayınevi 14-15.
- Gazimihal, M. R. (1955). Türk askeri muzıkları Tarihi, Maarif Yayınları 41-53-54.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step By Step: A Simple Guide and Reference, 10
- Gedikli, N. (1999). Uluslararası Sanat Müziği, Ege Üniversitesi Basımevi 97.
- Günay, E. (2006). Müzik Sosyolojisi. (Birinci basım) Bam yayıncılık 15-25.
- Hançerlioğlu, O. (1982). Felsefe Sözlüğü, İstanbul, Remzi Kitabevi, 364.
- Heppner, P. P., Wampold, B. E., ve Kivlighan, D. M., Jr. (2013). Psikolojik Danışmada Araştırma Yöntemleri Mentis Yayıncılık 40-70.
- İmik, Ü. (2007). Sosyal Statünün Müziksel Beğeniye Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sayfa 11-12.
- İlyasoğlu, E. (1994). Zaman İçinde Müzik Yapı Kredi Yayınları 40-50
- İlyasoğlu, E. (1999) “Yirminci yüzyılda Evrensel Türk Müziği”, Cumhuriyet’in Sesleri, Tarih Vakfı Yayınları, 70-87.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel Araştırma Yöntemi Nobel Yayın Dağıtım 35-45
- Kalaycı, Ş. (2010). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri Asil Yayın Dağıtım.10- 50
- Kalyoncu, N. (2005). Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Revizyon Gerekeçleriyle Tutarlılığı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 25

- Karolyi, O. (1995). Müziğe Giriş Pan yayıncılık 30-40
- Mercin, L.,& Alakuş, A. O. (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği D. Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi 9, 14-20, 16-17.
- Nart, S. (2013). Deşifre Şarkı Söyleme Eğitime Yönelik Öğretim Metodu Önerisi. Electronic Turkish Studies 8(3).
- Özyurt, S. (2000). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Değişim Yayınları 10-30.
- Say, A. (1985). Müzik Ansiklopedisi, Başkent Yayınevi, 861.
- Say, A. (1994). Müzik Tarihi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 18.
- Say, A. (2000). Müzik Tarihi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 27.
- Say, A. (2002). Müzik Sözlüğü. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 40.
- Say, A.(2007). Müzik Yazıları. Müzik Ansiklopedisi Yayınları 20-35
- Sağır, T. (2003). Cumhuriyet Dönemi Müzik Politikaları. Konya: Selçuk Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Ata Dergisi, 11.
- Selanik, C. (1996). Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni. Doruk Yayıncılık 48-52
- Selanik, C. (2010). Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni., Doruk Yayıncılık 86
- Soygür, H. (1999). Sanat ve Delilik. Klinik Psikiyatri2: 124-133.
- Serdaroğlu,E. R. (2008). Muzıka-Yı Hümayun'un Kurulmasından Günümüze Türkiye'de Çoksesli Klasik Batı Müziğinin Kurumlaşması. Yayımlanmamış Doktora Tezi 2,3.
- Sevengil, R. A. (1968). Türk Tiyatrosu Tarihi V: Meşrutiyet Tiyatrosu. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi. 219-220
- Şen, Ü. S. (2016). Müzik Estetiği Üzerine, 2. Baskı, Pegem Akademi.
- Şen, Ü. S. (2016). İnsan ve Toplum Ekseninde Müzik Estetiği Kavramı. Journal Of International Social Research, 9(45).

- Şenalp, T. (2016). Kesit Akademi Dergisi 43-50
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2007). Using multivariate statistics
- Taş, S. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziğine İlişkin Tutumları. Doktora Tezi. Ankara.
- Uçan, A. (1989). Türkiye’de Müzik Öğrenimine Genel Bir Bakış, Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları. Türk Eğitim Derneği
- Uçan, A. (1994). Müzik Eğitimi. Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. (Üçüncü Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, A. (1994). G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 21, Sayı 2 (2001) 135-142
- Uçan, A. (1996). İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). Türk Müzik Kültürü. Evrensel Müzikevi
- Ünal, S. (1988).G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 21, Sayı 2 (2001) 135-142
- Yıldız, Gökay (2002). İlköğretimde Müzik Öğretimi, Anı Yayıncılık

EKLER

Ek 1. Veri Toplama Aracı

YÖNERGE

Anket soruları “ Müzik Öğretmeni Adaylarının Klasik Batı Müziği Dağarı ve Kültürüne Yönelik Yeterliliklerinin İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezine ilişkin veri elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Soruları okuduktan sonra size en uygun seçeneğe (X) işareti koyarak lütfen işaretleyiniz.

Anket formunu dikkatlice inceleyip, sorulara uygun yanıtları vermeniz, araştırmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Anketten elde edilecek veriler sadece bu araştırma kullanılacaktır. Değerli zamanınızı ayırıp araştırmaya katkıda bulunduğunuz için çok teşekkür ederim.

Temmuz EKİNCİ
İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Aşağıdakilerden hangisi, Latince bir duadaki sözcüklerin ilk hecelerinden yararlanarak notaların isimlerini belirledi?

- a) Guido D'arrezzo b) Papa Gregor c)Palestrina d) J. P. Rameau e) Monteverdi

2.Aşağıda yer alan belirgin özellikler hangi klasik batı müziği dönemine aittir?

- İlk kez halka açık konserler verilmeye başlandı
- Müzikte sadelik, açık anlatım ve kolay anlaşılır müzik düşüncesi benimsendi
- Mozart, Haydn, Salieri, Stamitz ve Cimarosa ilk akla gelen dönem bestecileridir.

- a) Rönesans b) Barok Dönem c) Klasik Dönem d) Romantik e) Çağdaş Dönem

3. Tekrarlar üzerine kurulmuş, ana temanın en az üç kez duyurulduğu; ABA, ABACA, ABACABA, ABACBA biçiminde yapılardan oluşan müzik formu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Rondo b) Prelude c) Sonat Allegrosu d) Giguc e) Allegro Assai

4. 1936 yılında Türkiye'ye gelerek Adnan Saygun ile birlikte Anadolu'yu dolaşmış ve halk türkülerimizi notaya almış besteci aşağıdakilerden hangisidir?

- a) F. Lizst b) İ. Stravinski c) B. Bartok d) Paul Hidemith e) Eduard Zuckmayer

5. Aşağıdaki hangi seçenekte Klasik Müzik Dönemlerinin kronolojik sırası doğru olarak verilmiştir

- a) Rönesans-Klasik-Barok-Romantik-Modern b) Barok-Romantik-Rönesans-Klasik-Modern
 c) Barok-Romantik-Klasik-Modern-Rönesans d) Rönesans-Barok-Klasik-Romantik-Modern
 e) Barok-Rönesans-Klasik-Romantik-Modern

6. Plagal Kadans hangi dereceler üzerinde gerçekleşir?

- a) I-V-I b) I-IV-V-I c) I-IV-I d) I-V-IV-I e) I-VII-I

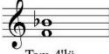
7.1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan; Kemal İlerici, Muammer Sun, Nevit Kodallı, Rengim Gökmen, Fazıl Say gibi önemli müzik insanlarının yetiştiği kurum aşağıdakilerden hangisidir:

- a) İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı
 b) Ankara Devlet Konservatuarı
 c) Riyaseti Filârmoni Orkestrası
 d) Hacettepe Devlet Konservatuarı
 e) Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı

8. Aşağıdaki boşluk, seçeneklerde yer alan kuruluşlardan hangisi ile tamamlanmalıdır?

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nınile başlayan öyküsü, Türkiye'de Batı müziğinin gelişimine koşut bir çizgi izlemiştir

- a) Riyaset-i Cumhuriyet Müzik Heyeti b) Riyaset-i Cumhuriyet Filarmoni Orkestrası
 c) Mızıkacı Hümayun bandosu d) Darüelhan e) Musiki Muallim Mektebi

9. Aşağıda verilen aralıkları adlandırınız. Örn. Tam 4'lü

.....

10. Donanımına 4 diyez (fa-do-sol-re diyez) değıştirici işaretlerini almış minör tonun adı nedir?

- a) Mi minör b) Sol diyez minör c) Do minör d) Do diyez minör e) Fa diyez minör

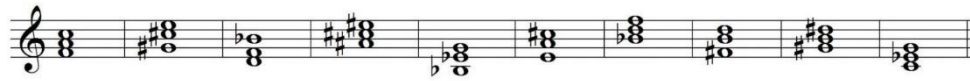
11. Aşağıda verilmiş bazı terimlerin Türkçe karşılığını yazınız.

Presto.....
 Grazioso.....
 Moderato.....
 Adagio.....
 Maestoso.....

12. İki ya da daha çok melodi çizgisinin belli teknik ve estetik ölçütlere uygun olarak birleştirilmesinden meydana gelen çokseslendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir:

- a) Armoni b) Organum c) Kontrpuan c) Homofoni d) Kanon e) Basso Continuo

13. Aşağıda verilen akorları çevrimleri ve majör/minör hallerine göre adlandırınız. Örn.:

.....

14. Aşağıdakilerden hangileri romantik dönem bestecileridir?

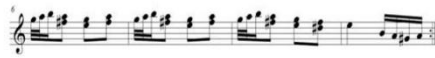
- I) H. Purcell II) W. A. Mozart III) J.S. Bach IV) J. Brahms V) F.B. Mendelssohn

- a) I ve III b) I, III ve V c) III, IV ve V d) IV ve V e) III ve IV

15. Aşağıda ünlü eserlerin ana temaları yer almaktadır. Bu eserlerin adlarını ve bestecilerini verilen boşluklara yazınız:

Moderate $\text{♩} = 120$

Moderato

16. Barok dönemde aynı tonda yazılmış allemande, courante, sarabande, giguc danslarından oluşan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Prelüd b) Oratoryo c) Süit d) Passion e) Kantat

17. Armonik minör bir dizide, dizinin hangi derecesi tizleştirilir?

- a) I. b) IV. c) V. d) VI. e) VII.

18. Aşağıdakilerden hangisi "Türk Beşleri" olarak adlandırılan besteciler arasında yer almaz?

- a) A. A. Saygun b) C. Reşit Rey c) H. F. Alnar d) E. Zeki Ün e) U. C. Erkin

19. Bir veya birkaç çalgı için yazılmış, icracıların virtüözitesini (çalma ustalığı) ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmayı amaçlayan eserin müzik formu aşağıdakilerden hangisidir:

- a) Etüd b) Senfoni c) Sonata d) Konçerto e) Rondo

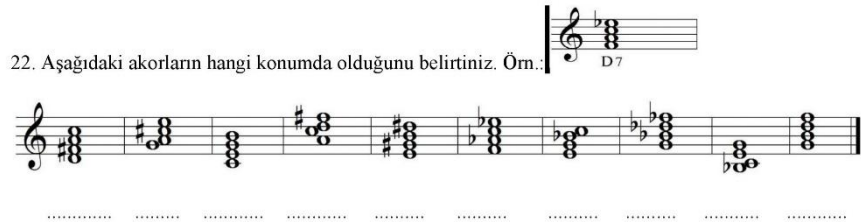
20. Bir majör tonun ilgili minörünü bulmak için, o majör tonun ilk sesinden hangi aralık oluşturulmalıdır?

- a) Çıkıcı büyük 3'lü b) İnci küçük 6'lı c) Çıkıcı tam 4'lü d) Çıkıcı büyük 6'lı
e) İnci küçük 3'lü

21. Béla Bartók, Alban Berg, Benjamin Britten, Gustav Mahler ve Carl Orff isimli besteciler hangi klasik batı müziği döneminin temsilcileridir?

- a) Rönesans b) Barok Dönem c) Klasik Dönem d) Romantik Dönem e) Çağdaş Dönem

22. Aşağıdaki akorların hangi konumda olduğunu belirtiniz. Örn.:

.....

23. Çıkıcı melodik minör dizisinin hangi dereceleri değişime uğrar?

- a) V. ve VI. derecesi tizleşir b) III.ve IV. derecesi tizleşir
c) VI. ve VII. derecesi tizleşir d) V. ve VI. derecesi pesleşir

24.Aşağıdakilerden hangisi 17. ve 18. yüzyıllarda, üç vuruşlu, eski, zarif bir Fransız saray dansıdır:

- a) Ballade b) Mazurka c) Polonez d) Menuet e) Nokturne

25. Aşağıdaki müzik biçimlerinden hangisinin ismi duyulunca kontrpuan tekniği, ilk akla gelen olmaktadır.

- a) Sonate b) Nocturne c) Vals d) Polonez e) Fuge

SES KAYDI YÖNERGESİ

Dinleyeceğimiz ses kaydı “ Müzik Öğretmeni Adaylarımızın Klasik Batı Müziği Dağarı ve Kültürüne Yönelik Yeterliliklerinin İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezine ilişkin veri elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Ses kaydında Klasik Batı Müziği Dağarından eser örneklerinden kısa bölümler yer almaktadır. Her eser kaydından sonra kısa bir boşluk yer almaktadır. Bu süre zarfında dinlemiş olduğunuz eserin adını, bestecisini ve tarihsel dönemini sırasıyla aşağıdaki boşluklara yazmanız gerekmektedir. Araştırmaya yaptığımız katıklardan dolayı şimdiden teşekkür ederim

Temmuz EKİNCİ
İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

I – Barok Dönemi Eserleri:

1. Eser Besteci.....
2. Eser Besteci.....
3. Eser..... Besteci.....
4. Eser..... Besteci.....
5. Eser..... Besteci.....

II-Klasik Dönem Eserleri:

1. Eser Besteci.....
2. Eser Besteci.....
3. Eser..... Besteci.....
4. Eser..... Besteci.....
5. Eser..... Besteci.....

III- Romantik Dönem Eserleri:

1. Eser Besteci.....
2. Eser Besteci.....
3. Eser..... Besteci.....
4. Eser..... Besteci.....
5. Eser..... Besteci.....

IV. Çağdaş Dönem Eserleri

1. Eser Besteci.....
2. Eser Besteci.....
3. Eser..... Besteci.....
4. Eser..... Besteci.....
5. Eser..... Besteci.....